

omnibus et singulis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac quorumvis locorum Status nostri praedicti gubernatores, praetores, magistratus, ac officiales, sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, etiam de latere legatos et Sedis praedictae nuncios, ac quascumque congregationes etiam sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium, ac alios quavis auctoritate et potestate fungentes, in quavis causâ et instantiâ, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et interpretari debere¹, ac quidquid desuper a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, irritum et inane pariter decernimus.

Cardinalem camerarium ex quoctorem constituit.

§ 5. Quocirca dilecto filio nostro Antonio S. Agathae diacono cardinali Barberino nuncupato, nostro secundum carnem ex fratre germano nepoti, nunc et pro tempore existenti eiusdem sanctae Romanae Ecclesiae camerario, per easdem praesentes iniungimus, quatenus illas solemniter publicans, seu publicari faciens, ipsas et in eis contentâ quaecumque, per se, vel alium, seu alios, debitae executioni demandet, ac demandari curet; contradictores quoslibet et rebelles, ac praemissis non parentes, per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, omni et quacumque appellatione, recursu et reclamatione remotis, auctoritate nostrâ compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Nos enim eidem cardinali camerario plenam in praemissis, necnon ad eorum effectum vias novas aperiendi, vel antiquas instaurandi, aliaque necessaria quomodolibet et opportuna gerendi, faciendi, mandandi, praecipendi et exequendi facultatem, ea-

rumdem tenore praesentium, concedimus et impertimur.

§ 6. Non obstantibus, quatenus umquam emanaverint, aut extent, felicis recordationis Iulii II et Pauli III praedictorum litteris, ac magistrorum seu congregationis viarum decreto seu decretis quibuslibet super negotio viae et postarum huiusmodi, ad ducis ac universitatis dictae terrae Roncilionis praefatorum, et quorumvis aliorum, favorem et instantiam¹, ut asseritur, editis, factis et expeditis, necnon Bonifacii VIII de unâ, et in concilio generali editâ² de duabus dietis, dummodo quis ultra tres dietas extra suam civitatem et dioecesim ad iudicium vigore praesentium non trahatur, et Pii IV, Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, de gratiis interesse dictae camerae quomodolibet concernentibus infra certum tempus in eadem camerâ insinuandis et registrandis, ac aliis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, nostrâ de non tollendo iure quaesito, aliisque cancellariae apostolicae regulis, ac terrarum et aliorum locorum praedictorum statutis, privilegiis, indultis, concessionibus, exemptionibus, immunitatibus, licentiis, facultatibus, deputacionibus, confirmationibus, extensionibus, prorogacionibus et litteris apostolicis duci, universitatibusque et hominibus, ac cauponibus et veredariis, postisque terrarum et locorum praedictorum, et quibusvis aliis, etiam speciali notâ et mentione dignis, etiam motu, scientiâ et potestate paribus, etiam consistorialiter de eorumdem cardinalium consilio et assensu, et aliâs quomodolibet, ac ex quocumque titulo, ratione, vel causâ, etiam speciali mentione et expressione dignis, sub quibuscumque verborum formis et tenori-

Contrariis derogat.

¹ Male edit. Main. legit favore et instantia (R. T.).

² Vocem editâ nos addimus (R. T.).

¹ Verbum debere nos addimus (R. T.).

bus, ac quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, et irritantibus et aliis decretis, etiam necessario exprimendis, etiam in vim contractus iurati et camerali obligatione vallati, et quovis alio robore et cautelâ firmati, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, editis, factis, emanatis, et pluries ac iteratis vicibus confirmatis, approbatis et innovatis;

§ 7. Quibus omnibus et singulis, etiam si in eis caveatur expresse, quod nullo umquam tempore sub similibus vel dissimilibus facultatibus, licentiarum, concessionum, privilegiorum et aliarum gratiarum praefatarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus pro tempore faciendis comprehendantur, sed semper ab eis excepta, et quoties illa emanarent, toties in pristinum et validissimum statum, etiam sub posteriori datâ, per eos, quibus concessa sunt, eligendâ, reposita et plenarie reintegrata, ac de novo concessa sint et esse censeantur, necnon pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, harum serie, attento quod agitur de regalibus, specialiter et expresse ac latissime, ad effectum praemissorum, derogamus, ac derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Praesentium publicatio.

§ 8. Ut autem praesentes litterae ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus et apostolicâ auctoritate decernimus easdem praesentes ad valvas basilicae Principis apostolorum ac in acie campi

Florae per aliquem ex cursoribus nostris publicari et illarum exempla ibidem affixa relinqui, quae sic publicatae et affixae omnes et singulos, quos concernunt, perinde afficiant et arcent, ac si illorum unicuique personaliter notificatae et intimatae fuissent;

§ 9. Quodque earumdem praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptis eredi mandat.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die XXIII ianuarii MDCXLI, pontificatus nostri anno XVIII.

Dat. die 23 ianuarii 1641, pontif. anno XVIII.

DCCV.

Facultas archiepiscopo Ragusino convertendi piorum legatorum medietatem in reparationem ecclesiarum et monasteriorum ac moenium Reipublicae Ragusinae¹.

Venerabili fratri archiepiscopo Ragusino, Urbanus Papa VIII.

Venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Cum, sicut exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii magistratus Reipublicae Ragusinae, continuatis per decem mensium spatium terremotibus, civitas Ragusina et universum eius dominium adeo conquassatum fuerit, ut, praeter multorum aedificiorum ruinam, plurimae ecclesiae et monasteria, ipsaque dictae civitatis et domini huiusmodi propugnaculorum moenia maximum inde damnum acceperint, quae, si quamprimum non

Causa concedendae facultatis.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

resarciantur, periculum est, ne funditus corruant; in dictâ vero civitate nonnulla diversarum summarum annua legata pro variis operibus piis adimplendis relicta et per deputatos a dietis magistratibus, vel forsân alios, administrari solita existant: nobis propterea dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt, ut eis de aliquo ex redditibus huiusmodi subventionis auxilio ad praemissa resarcienda providere de benignitate apostolicâ dignaremur.

Facultas archiepiscopo Ragusino conceditur prout in rubrica.

§ 2. Nos igitur, attendentes ex praemissis non solum magistratum et hominum sed etiam personarum ecclesiasticarum et locorum piorum Reipublicae et domini praedictorum causam agi, religionisque catholicae in universo dominio huiusmodi conservandae non parum interesse civitatem praedictam, eiusdemque domini, provinciarum et locis ab impiâ Turcarum tyrannide occupatis¹ undique circumdati, propugnacula recte munita et clausa esse, dictosque magistratus specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et earum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuae per praesentes committimus et mandamus, ut, constituto tibi de narratis, integram reddituum, proventuum et emolumentorum omnium et singulorum legatorum praedictorum medietatem, quae tamen summam sex millium scutorum monetae annuatim non ex-

¹ Edit. Main. legit ab impiâ tyranni de occupatis; aliae emendationes menti occurrebant; at simpliciores elegimus legentes tyrannide pro tyranni de (R. T.).

cedat, magistratibus praedictis, ita quod liceat illis eandem reddituum, proventuum et emolumentorum huiusmodi medietatem percipere, exigere et levare, ac in ecclesiarum et monasteriorum atque moenium praedictorum reparationem, dummodo, quoad ipsa moenia, facultates laicorum civitatis et domini huiusmodi ad hoc non suppetant, et non alios usus, super quo illorum conscientiam oneramus, convertere, dioecesani loci vel cuiusvis alterius licentiâ minime requisitâ, ad triennium proximum a datâ praesentium computandum, auctoritate nostrâ concedas et assignes, super quibus tibi plenam, liberam et amplam facultatem, eadem auctoritate, tenore praesentium, concedimus et impertimur.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac quorumcumque testatorum voluntatibus, quas, in et quoad praemissa, sufficienter commutamus, necnon, quatenus opus sit, felicitis recordationis Pauli II et aliorum Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum de rebus Ecclesiae non alienandis, aliisque apostolicis, necnon in universalibus, provincialibusque conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ac quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut residuum missarum et aliorum operum omnino celebrentur et adimpleantur, et suffragentur animabus

Obstantium derogatio.

eorum, qui legata pia huiusmodi fecerunt, perinde ac si¹ in totum adimpleta essent.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxvi ianuarii MDCXLI, pontificatus nostri anno XVIII.

Dat. die 26 ianuarii 1641, pontif. anno XVIII.

DCCVI.

Confirmatio decreti Congregationis Visitationis Apostolicae, quo Ruthenis unitis conceditur ecclesia Ss. Sergii et Bacchi in Urbe cum suis pertinentiis.

Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.

Refert decretum Congregationis Visitationis.

§ 1. Aliâs a Congregatione Visitationis Apostolicae emanavit decretum tenoris subsequentis videlicet: « Cum in sacrâ Congregatione Visitationis Apostolicae fuerit pluries propositum an permittendum sit fratres religiosos Ordinis Minimorum sancti Francisci de Paula exercere curam animarum in ecclesiâ et parochiâ Ss. Sergii et Bacchi per unum seu duos religiosos degentes extra claustra et conventum regularem, contra formam et ordinationem Bullae concessionis, applicationis et incorporationis parochiae factae per felicitis recordationis Gregorium XV, sub datum nonis ianuarii anno MDCXXII², in qua dicta ecclesia et parochia cum aedibus parochialibus ac situ adiacente conceditur praedicto Ordini ac fratribus ad effectum inibi extrui faciendi unum conventum seu domum regularem pro usu et habitatione competentis numeri ad minus duodecim fratrum eiusdem Ordinis, quorum operâ eadem ecclesia cultu et devotione celebrior redderetur, et in eâ cura ani-

marum aliaque officia parochialia etiam melius et fructuosius quam antea exercerentur; et re mature discussâ decretum fuerit nullo modo permittendum esse dictam curam exerceri a fratribus existentibus extra domum et conventum regularem; sed, stante quod iidem fratres, contra praedictam Bullae dispositionem, domum et conventum regularem, quem fundare et construere debebant in situ adiacente parochiali ecclesiae, erexerint in loco valde distante, licet intra fines eiusdem parochiae, videlicet prope ecclesiam S. Petri ad Vincula, factâ impensâ multorum millium aureorum, ac³ tenerentur ibidem etiam construere unam novam ecclesiam pro exercitio curae animarum praefatae parochiae, cum praesertim ad id teneantur ex onere imposito a quondam Ioanne Pizzullo Calabro fundatore dicti conventus in suo ultimo testamento, in quo omnia sua bona, ascendentia ad valorem fere quadraginta millium scutorum, eâ conditione ac lege inter alias reliquit, ut ibidem construere deberent unam novam ecclesiam², prout eadem sacra Congregatio, auctoritate sibi a SS. D. N. concessâ, et³ omni meliori modo, facto etiam prius verbo cum eodem Sanctissimo, ac de eius ordine armandato, statuit, decrevit et ordinavit, applicando etiam praedictam ecclesiam parochialem Ss. Sergii et Bacchi, cum situ adiacente, collegio nationis Ruthenorum ibidem erigendo; cumque etiam pluries iidem fratres, de ordine eiusdem sacrae Congregationis, ac in eademmet congregatione, ubi eorum superiores non semel personaliter comparuerunt, fuerint moniti, ut quamprimum ad exitum perducerent aedificium novae ecclesiae inceptum, et se excusaverint non posse, ob graves impensas, nisi paulatim ex annuis

¹ Partic. si nos addimus (R. T.).

² Ex Regest. in Secret. Brev.

³ Huiusmodi deest, sed vide de eadem re tom. XIII, pag. 258, 259 (R. T.).

¹ Particula ac nos addimus (R. T.).

² Vide loca cit. tom. XIII, pag. 259 (R. T.).

³ Perperam ed. Main. legit ut pro et (R. T.).

redditibus conventum et aedem iam excitatam complere, ac perficere: ideo eadem sacra Congregatio, ne alia mora interponeretur, facto verbo cum Sanctissimo, mandavit iterum, donec nova ecclesia compleretur, curam animarum parochiae exerceri a fratribus in parvâ ecclesiâ sub invocatione S. Francisci de Paula contiguâ monasterio praedicto, ubi modo divina officia ab eisdem persolvuntur, et omnino statim liberam et expeditam relinquere ecclesiam Ss. Sergii et Bacchi, eamque cum aedibus parochialibus et situ adiacente consignari pro erectione collegii Ruthenorum, cum facultate etiam, quoad sepeliendâ corpora mortuorum parochiae, quod interim, donec sepulchra in novâ ecclesiâ construantur, vel aliter provideatur, possint sepelire in praefatâ ecclesiâ Ss. Sergii et Bacchi, et ita servari mandavit, statuit et ordinavit hac die xxii maii MDCXXXIX.

I. B. episcopus Camerinensis vicesgerens, et sacrae Congregationis secretarius.

Concordat cum originali existente in secretariâ Congregationis de Propagandâ Fide. — FRANCISCUS INGOLUS secretarius.

Confirmator.

§ 2. Cum autem firmiora sint ea quae Sedis Apostolicae patrocinio muniuntur, idcirco nos, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotio Propagandae Fidei praepositorum consilio, decretum praeinsertum, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiciamus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Clausulae.

§ 3. Decernentes praesentes litteras validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, et ab omnibus et singulis, quos illae concernunt, inviolabiliter observari, sicque per quoscumque iudices

ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 2. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariorum.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die viii februarii MDCXLI, pontificatus nostri anno xviii.

Dat. die 8 februarii 1641, pontif. an. xviii.

DCVII.

Confirmatio constitutionum Pii Papae V et Gregorii XIII prohibentium quasdam theologorum sententias et opiniones, necnon prohibitio libri, cui titulus Augustinus, Cornelii Iansenii, olim Iprensis episcopi.

Urbanus episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

In eminenti Ecclesiae militantis Sede, meritis licet imparibus, constituti, sedulo meditamur, ut, quae ad fidei catholicae conservationem a praedecessoribus nostris provide statuta et ordinata sunt, firmiter et perpetuo observentur, et, cum opus sit, nostrae auctoritatis munimine confirmantur.

Prooemium.

§ 1. Dudum siquidem a felicis recordationis Pio Papa V praedecessore nostro emanavit constitutio tenoris subsequentis, videlicet:

Constitutio Pii V.

Pius episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Ex omnibus afflictionibus, quas, in hoc loco a Domino constituti, tam luctuoso

1 Huiusmodi Pii V litterae dogmaticae iam legantur in *Bullario*, tom. viii, pag. 314, insertae in *Const. Provisionis nostrae* Gregorii XIII; sed tamen pro rei gravitate eas cum edit. Main.

tempore sustinemus, ille animum nostrum praecipue exeruciat dolor, quod religio christiana, tantis iampridem turbinibus agitata, novis quotidie propositis opinionibus conflictetur, Christique populus, antiqui hostis suggestione dissectus, in alios atque alios errores passim et promiscue deferatur. Quantum vero ad nos attinet, totis viribus conamur, ut illae, simul atque prosiliunt, penitus opprimantur: magno enim moerore afficimur, quod plerique, spectatae alioquin probitatis et doctrinae, in varias sententias, offensionis et periculi plenas, tum verbo tum scriptis prorumpunt; deque eis etiam in scholis invicem controversantur cuiusmodi sunt sequentes:

§ 2. I. Nec angeli, nec primi hominis adhuc integri merita recte vocantur gratia.

Sententiae suspectae.

II. Sicut opus malum ex naturâ suâ est mortis aeternae meritorium, sic bonum opus ex naturâ suâ est vitae aeternae meritorium.

III. Et bonis angelis et primo homini, si in statu illo perseverassent usque ad ultimum vitae, felicitas esset merces et non gratia.

IV. Vita aeterna homini integro et angelo promissa fuit intuitu bonorum operum, et bona opera ex lege naturae ad illam consequendam per se sufficient.

V. In promissione factâ angelo et primo homini continetur naturalis iustitiae constitutio, qua pro bonis operibus, sine alio respectu, vita aeterna iustis promittitur.

VI. Naturali lege constitutum fuit homini, ut, si in obedientiâ perseveraret, ad eam vitam pertransiret, in qua mori non posset.

VII. Primi hominis integri merita fuerunt primae creationis munera; sed iuxta modum loquendi Scripturae sacrae non recte vocantur gratia; quo fit ut tantum merita non etiam gratia debeant nuncupari.

iterum referimus, indeque sumimus propositionum distinctionem et numerationem (R. T.).

VIII. In redemptis per gratiam Christi nullum inveniri potest bonum meritum quod non sit gratis indigno collatum.

IX. Dona concessa homini integro et angelo forsitan non improbandâ ratione possunt dici gratia; sed quia, secundum usum sacrae Scripturae, nomine gratiae ea tantum munera intelliguntur, quae per Iesum Christum male merentibus et indignis conferuntur, ideo neque merita, neque merces, quae illis redditur, gratia dici debet.

X. Solutio poenae temporalis, quae, peccato dimisso, saepe remanet, et corporis resurrectio proprie non nisi meritis Christi adscribenda est.

XI. Quod pie et iuste in hac vitâ mortali usque in finem conversati vitam consequimur aeternam, id non proprie gratiae Dei, sed ordinationi naturali statim initio creationis constitutae iusto Dei iudicio deputandum est, neque in hac retributione bonorum ad Christi meritum respicitur, sed tantum ad primam institutionem generis humani, in qua lege naturali constitutum est, ut iusto Dei iudicio obedientiae mandatorum vita aeterna reddatur.

XII. Pelagii sententia est, opus bonum, citra gratiam adoptionis factum, non est regni caelestis meritorium.

XIII. Opera bona a filiis adoptionis facta non accipiunt rationem meriti ex eo quod sunt per spiritum adoptionis inhabitantem corda filiorum Dei, sed tantum ex eo quod sunt conformia legi, quodque per ea praestatur obedientia legi.

XIV. Opera bona iustorum non accipiunt² in die iudicii extremi ampliorem mercedem, quam iusto Dei iudicio mereantur accipere.

¹ Male in edit. Main. Const. Gregorii XIII omissa fuit vox *qua*, et male etiam in edit. hac Taurinensi positum fuit *nam pro in qua* (R. T.).

² In cit. Const. Greg. XIII legitur *accipient* et postea *mererentur pro mereantur* (R. T.).

xv. Ratio meriti non consistit in eo quod, qui bene operatur, habeat gratiam et inhabitantem Spiritum Sanctum, sed in eo solum, quod obedit divinae legi.

xvi. Non est vera legis obedientia, quae sit sine charitate.

xvii. Sentiant cum Pelagio qui dicunt esse necessarium ad rationem meriti, ut homo per gratiam adoptionis sublimetur ad statum deificum.

xviii. Opera catechumenorum, ut fides et poenitentia, ante remissionem peccatorum facta, sunt vitae aeternae meritoria, quam vitam ipsi non consequuntur, nisi prius praecedentium delictorum impedimenta tollantur.

xix. Opera iustitiae et temperantiae, quae Christus fecit, ex dignitate personae operantis non traxerunt maiorem valorem.

xx. Nullum est peccatum ex naturâ suâ veniale, sed omne peccatum meretur poenam aeternam.

xxi. Humanae naturae sublimatio et exaltatio in consortium divinae naturae debita fuit integritati primae conditionis, et proinde naturalis dicenda est, et non supernaturalis.

xxii. Cum Pelagio sentiunt, qui textum Apostoli ad Romanos II: *Gentes, quae legem non habent, naturaliter quae legis sunt faciunt*, intelligunt de gentibus fidei gratiam non habentibus.

xxiii. Absurda est eorum sententia, qui dicunt, hominem ab initio dono quodam supernaturali et gratuito supra conditionem naturae suae fuisse exaltatum, ut fide, spe et charitate Deum supernaturaliter coleret.

xxiv. A vanis et otiosis hominibus, secundum insipientiam philosophorum, excogitata est sententia, quae ad pelagianismum reiicienda est, hominem ab initio sic¹ constitutum, ut per dona naturae su-

¹ Male in Const. Gregorii XIII omissum fuit sic, et dein et pro ut legebatur (n. t.).

peraddita fuerit largitate conditoris sublimatus et in Dei filium adoptatus.

xxv. Omnia opera infidelium sunt peccata, et philosophorum virtutes sunt vitia.

xxvi. Integritas primae creationis non fuit indebita humanae naturae exaltatio, sed naturalis eius conditio.

xxvii. Liberum arbitrium, sine gratiae Dei adiutorio, non nisi ad peccandum valet.

xxviii. Pelagianus est error dicere, quod liberum arbitrium valet ad ullum peccatum vitandum.

xxix. Non soli¹ fures ii sunt et latrones, qui Christum viam et ostium veritatis et vitae negant, sed etiam quicumque aliunde, quam per ipsum, in viam iustitiae (hoc est ad aliquam iustitiam) conosciendi posse decet;

xxx. Aut tentationi ulli sine gratiae ipsius adiutorio resistere hominem posse, sic ut in eam non inducatur, aut ab ea non² superetur.

xxxi. Charitas perfecta et sincera, quae est ex corde puro, et conscientia bonâ, et fide non fictâ, tam in catechumenis, quam in poenitentibus, potest esse sine remissione peccatorum.

xxxii. Charitas illa, quae est plenitudo legis, non est semper coniuncta cum remissione peccatorum.

xxxiii. Catechumenus iuste, recte et sancte vivit, et mandata Dei observat, ac legem implet per charitatem, ante obtentam remissionem peccatorum, quae in baptismi lavacro demum percipitur.

xxxiv. Distinctio illa duplicis amoris, naturalis videlicet quo Deus amatur ut auctor naturae, et gratuiti quo Deus amatur ut beatificator, vana est et commixticia,

¹ In loco parallelo citato legitur *Non solum* (n. t.).

² Perperam in edit. Main. et etiam in edit. Taurinensi Constitut. Gregorii XIII ommissa fuit particula *non* (n. t.).

et ad illudendum sacris litteris et plurimis veterum testimoniis extogitata.

xxxv. Omne quod agit peccator, vel servus peccati, peccatum est.

xxxvi. Amor naturalis, qui ex viribus naturae exoritur, ex solâ philosophiâ, per elationem praesumptionis humanae, cum iniuriâ crucis Christi defenditur a nonnullis doctoribus.

xxxvii. Cum Pelagio sentit, qui boni aliquid naturalis, hoc est, quod ex naturae solis viribus ortum ducit, agnoscit.

xxxviii. Omnis amor creaturae rationalis, aut otiosa est cupiditas, qua mundus diligitur, quae a Ioanne prohibetur, aut laudabilis illa charitas, qua per Spiritum Sanctum in corde diffusâ Deus amatur.

xxxix. Quod voluntarie fit, etiamsi necessario fiat, libere tamen fit.

xl. In omnibus suis actibus peccator servit dominanti cupiditati.

xli. Is libertatis modus, qui est a necessitate, sub libertatis nomine non reperitur in Scripturis, sed solum nomen libertatis a peccato.

xlII. Iustitia, qua iustificatur per fidem impius, consistit formaliter in obedientia mandatorum, quae est operum iustitia, non autem in gratiâ aliquâ animae infusâ, qua adoptatur homo in filium Dei et secundum interiorem hominem renovatur ac divinae naturae consors efficitur, ut sic per Spiritum Sanctum renovatus deinceps bene vivere et Dei mandatis obedire possit.

xlIII. In hominibus¹ poenitentibus ante sacramentum absolutionis, et in catechumenis ante baptismum est vera iustificatio, separata tamen a remissione peccatorum.

xlIV. Operibus plerisque, quae a fide-

¹ In loco parallelo legitur *omnibus* pro *hominibus* (n. t.).

libus fiunt solum ut Dei mandatis pareant, cuiusmodi sunt obedire parentibus, depositum reddere, ab homicidio, a furto, a fornicatione abstinere, iustificantur quidem homines, quia sunt legis obedientia et vera legis iustitia, non tamen iis obtinent incrementa virtutum.

xlV. Sacrificium missae non aliâ ratione est sacrificium, quam generali illâ, qua omne opus, quod fit, fit¹ ut sanctâ societate Deo homo inhaereat.

xlVI. Ad rationem et definitionem peccati non pertinet voluntarium, nec definitionis quaestio est, sed causae et originis, utrum omne peccatum debeat esse voluntarium;

xlVII. Unde peccatum originis vere habet rationem peccati sine ullâ relatione ac respectu ad voluntatem a qua originem habuit.

xlVIII. Peccatum originis est habitualiter parvuli voluntate voluntarium, et habitualiter dominatur parvulo, eo quod non gerit contrarium voluntatis arbitrium.

xlIX. Et ex habituali voluntate dominante fit, ut parvulus discedens² sine regenerationis sacramento, quando usum rationis consequutus erit, actualiter Deum odio habeat, Deum blasphemet et legi Dei repugnet³.

I. Prava desideria, quibus ratio non consentit, et quae homo invitus patitur, sunt prohibita praecepto *Non concupisces*.

II. Concupiscentia, sive lex membrorum, et prava eius desideria, quae inviti sentiunt homines, sunt vera legis inobedientia.

LII. Omne scelus est eius conditionis, ut suum auctorem et omnes posteros eo

¹ Verbum *fit* non iteratur in constit. parallela Gregorii XIII (n. t.).

² Male edit. Main. habet *discendens*; in loco parallelo aptius legitur *decedens* (n. t.).

³ Male edit. Main. habet *impugnet* (n. t.).

modo inficere possit, quo infecit¹ prima transgressio.

LIII. Quantum est ex vi transgressionis, tantum meritorum malorum a generante contrahunt qui cum minoribus nascuntur vitiis, quam qui cum maioribus.

LIV. Definitiva haec sententia, Deum homini nihil impossibile praecepisse, falso tribuitur Augustino, cum Pelagii sit.

LV. Deus non potuisset ab initio talem creare hominem, qualis nunc nascitur.

LVI. In peccato duo sunt, actus et reatus; transeunte autem actu, nihil remanet nisi reatus, sive obligatio ad poenam;

LVII. Unde in sacramento baptismi, aut sacerdotis absolutione, proprie reatus peccati dumtaxat tollitur, et ministerium sacerdotum solum liberat a reatu.

LVIII. Peccator poenitens non vivificatur ministerio sacerdotis absolventis, sed a solo Deo, qui, poenitentiam suggerens et inspirans, vivificat eum et resuscitat: ministerio autem sacerdotis solum reatus tollitur.

LIX. Quando per eleemosynas aliaque poenitentiae opera Deo satisfacimus pro poenis temporalibus, non dignum pretium Deo pro peccatis nostris offerimus, sicut quidam errantes autumant (nam alioquin essemus, saltem aliquā ex parte, redemptores), sed aliquid facimus, cuius intuitu Christi satisfactio nobis applicatur et communicatur.

LX. Per passiones sanctorum, in indulgentiis communicatas, non proprie redimuntur nostra delicta, sed per communionem charitatis nobis eorum passiones impertiuntur, ut digni simus, qui pretio sanguinis Christi a poenis pro peccatis debitis liberemur.

LXI. Illa doctorum distinctio, divinae legis mandata bifariam impleri, altero modo quantum ad praeceptorum operum substantiam tantum, altero quantum ad cer-

¹ In loco parallelo legitur *infecit* (R. T.).

tum quemdam modum, videlicet secundum quem valeant operantem perducere ad regnum aeternum (hoc est ad modum meritorum), commentitia est et explodenda.

LXII. Illa quoque distinctio, qua opus dicitur bifariam¹ bonum, vel quia ex obiecto et omnibus circumstantiis rectum est et bonum (quod moraliter bonum appellare consueverunt), vel quia est meritorium regni aeterni, eo quod sit a vivo Christi membro per spiritum charitatis, reiicienda est.

LXIII. Sed et illa distinctio duplicis iustitiae, alterius quae fit per spiritum charitatis inhabitantem, alterius quae fit ex inspiratione quidem Spiritus Sancti cor ad poenitentiam excitantis, sed nondum cor inhabitantis et in eo charitatem diffundentis qua divinae legis iustificatio impleatur, similiter reiicitur.

LXIV. Item et illa distinctio duplicis vivificationis, alterius, qua vivificatur peccator, dum ei poenitentia et vitae novae propositum et inchoatio per Dei gratiam inspiratur, alterius, qua vivificatur qui vere iustificatur et palme vivus in vitae Christo efficitur, pariter commentitia est, et Scripturis minime congruens.

LXV. Nonnisi pelagiano errore admitti potest usus aliquis liberi arbitrii bonus, sive non malus; et gratiae Christi iniuriam facit, qui ita sentit et docet.

LXVI. Sola violentia repugnat libertati hominis naturali.

LXVII. Homo peccat, etiam damnabiliter, in eo quod necessario facit.

LXVIII. Infidelitas pure negativa in his, in quibus Christus non est praedicatus, peccatum est.

LXIX. Iustificatio impii fit formaliter per obedientiam legis, non autem per occultam communicationem et inspirationem gratiae, quae per eam iustificatos faciat implere legem.

¹ Male edit. Main. legit *bifarium* (R. T.).

LXX. Homo existens in peccato mortali, sive in reatu aeternae damnationis, potest habere veram charitatem, et charitas etiam perfecta potest consistere cum reatu aeternae damnationis¹.

LXXI. Per contritionem, etiam cum charitate² perfectā et cum voto suscipiendi sacramentum coniunctam, non remittitur crimen, extra casum necessitatis aut martyrii, sine actuali susceptione sacramenti.

LXXII. Omnes omnino iustorum afflictiones sunt ultiones peccatorum ipsorum; unde et Iob et martyres, quae passi sunt, propter peccata sua passi sunt.

LXXIII. Nemo, praeter Christum, est absque peccato originali; hinc Beata Virgo mortua est propter peccatum ex Adam contractum, omnesque eius afflictiones in hac vitā, sicut et aliorum iustorum, fuerunt ultiones peccati actualis vel originalis.

LXXIV. Concupiscentia in renatis relapsis in peccatum mortale, in quibus iam dominatur, peccatum est, sicut et alii habitus pravi.

LXXV. Motus pravi concupiscentiae sunt, pro statu hominis vitiiati, prohibiti praecepto *Non concupisces*; unde homo eos sentiens, et non consentiens³, transgreditur praeceptum *Non concupisces*, quamvis transgressio in peccatum non deputetur.

LXXVI. Quamdiu aliquid concupiscentiae carnalis in diligente est, non facit praeceptum *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo*.

LXXVII. Satisfactiones laboriosae iustitiae (R. T.).

¹ Erronee, ut patet, ed. Main. habet *damnationes* (R. T.).

² Vocem *charitate*, oscitanter ut patet omisam in edit. Main., addimus ex loco parallelo (R. T.).

³ Haec verba *et non consentiens* omissa fuerunt in ed. Main. et Taurin. Bullae Gregorii XIII citatae (R. T.).

ficatorem non valent expiare de condigno poenam temporalem restantem post culpam condonata.

LXXVIII. Immortalitas primi hominis non est¹ gratiae beneficium, sed naturalis conditio.

LXXIX. Falsa est doctorum sententia, primum hominem potuisse a Deo creari et institui sine iustitiā naturali.

§ 3. Quas quidem sententias, stricto coram nobis examine ponderatas, quamquam nonnullae aliquo pacto sustineri possent, in rigore, et proprio verborum sensu ab assertoribus intento, haereticas, erroneas, suspectas, temerarias, scandalosas et inpias aures offensionem immittentes respective, ac, quaecumque super iis verbo scriptoque emissa, praesentium auctoritate damnamus, circumscribimus et abolemus, deque eisdem et similibus posthac quoquo pacto loquendi, scribendi et disputandi facultatem quibuscumque interdiciamus. Qui secus fecerint, ipsos omnibus dignitatibus, gradibus, honoribus, beneficiis et officiis perpetuo privamus, ac etiam inhabiles ad quaecumque decernimus, vinculo quoque anathematis eo ipso innodamus, a quo nullus Romano Pontifice inferior valeat ipsos, excepto mortis articulo, liberare.

§ 4. Ceterum, ut iam commoti his de rebus tumultus et contracta odia facilius comprimi possint, simulque animarum saluti plenius consulatur, dilecto filio nostro Antonio tituli S. Bartholomaei in Insula presbytero cardinali Granuelano nuncupato per apostolica scripta mandamus, ut ipse, quid ad perpetuam dictarum sententiarum et scripturarum abolitionem, quid ad arcenda huiusmodi proloquia et disputationes, quid denique ad unionem et pacem, cum communi omnium et Ecclesiae catholicae satisfactione, componendam, facto opus sit, in primis

¹ Ex loco parallelo legendum erat *pro est* (R. T.).

Damnat praedictas sententias.

Exequutores deputat.

diligenter expendat, deinde in omnibus, quae pro communi salute, tranquillitate et honore optimum iudicaverit, salvâ semper Ecclesiae praedictae unitate, etiam per alium seu alios fide, doctrinâ et religione praestantes, ocus exequatur, faciatque quicquid decreverit inviolate ab omnibus observari.

Contravenientium poenas.

§ 5. Contradictores quoslibet per censuras et poenas praedictas, ceteraque iuris et facti remedia opportuna, appellatione postpositâ, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Non obstantibus, quod forsâ aliquibus ab Apostolicâ sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, et quibuslibet aliis privilegiis, exemptionibus, indulgentiis et litteris apostolicis, specialibus vel generalibus, quorumcumque tenorum existant, per quae praesentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus praesentium impediri valeat quomodolibet vel differri, et de quibus eorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae damnationis, circumscriptionis, abolitionis, interdicti, decreti et mandati, privationis et innodationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDLXVII, kalendis octobris, pontificatus nostri anno II.

Gregorius XIII confirmat praedictam Pii Constitutionem.

§ 6. Deindeque pia memoriae Gregorius Papa XIII, etiam praedecessor noster, intellecto per eum, non sine animi sui dolore, non defuisse tunc temporis ali-

quos theologos, tum studiosos, tum professores, qui articulos in praedictâ constitutione damnatos asserere et pertinaciter defendere pergerent, pro officii sui munere eorumdem temeritatem atque audaciam, ad totius Ecclesiae periculum pertinentem, minime contemnendam et dissimulandam censuit, sed, ad coërcenda huiusmodi ingenia, per aliam suam constitutionem, sub datum IV kalendas februarii, anno Incarnationis Dominicae MDLXXIX, pontificatus sui anno VIII, editam, Pii praedecessoris constitutionem praedictam suâ quoque auctoritate confirmavit, articulosque ibidem comprehensos iterato damnavit, et, ne quis hac in re constantem Sedis Apostolicae voluntatem ac sententiam ignorare posset, suam huiusmodi confirmationis constitutionem, alterâ Pii V comprehensâ, publicavit et promulgavit.

Pauli V decretum.

§ 7. Postea recolendae memoriae Paulus Papa V similiter praedecessor noster, ad tollenda scandala et dissensiones, quae in Ecclesiâ catholicâ oriebantur occasione editionis librorum et operum de auxiliis tractantium, in generali congregatione sanctae Romanae et universalis inquisitionis, sub die I decembris anni Domini MDCXI coram ipso habitâ, decrevit, ut scriberetur nunciis apostolicis, quod notificarent et ordinarent superioribus religionum et universitatibus studiorum et Ordinariis eorum nunciaturae, ne sinerent imprimi in materiâ de auxiliis, etiam sub praetextu commentandi S. Thomam, aut alio modo; et, qui vellent de hac materiâ scribere et imprimere, prius mitterent tractatus et compositiones ad dictam sanctam universalem inquisitionem; et, in executionem mentis dicti Pauli praedecessoris, eiusdem decreti tenor omnibus praedictis per nuncios respective fuit legitime intimatus; successiveque, ne contra praedictum decretum aliquid attentari cogeret, sed scandala et dissensiones om-

Et Urbani VIII.

nino cessarent, nos in aliâ generali congregatione dictae sanctae Romanae et universalis inquisitionis, feria V, die XXII maii, anno Domini MDCXXV, per aliud decretum nostrum, ipsum Pauli praedecessoris decretum confirmavimus et innovavimus¹, ac omnibus et singulis cuiusvis religionis, ordinis, congregationis, instituti et societatis, etiam de necessitate exprimentae, regularibus, et aliis quibuscumque, tam ecclesiasticis quam secularibus personis, cuiuscumque status, conditionis, gradus, ordinis et dignitatis, tam ecclesiasticae quam secularis, ne imposterum auderent imprimere vel quoquo modo in lucem edere libros, tractatus vel compositiones ex professo vel incidenter, aut praetextu commentandi D. Thomam vel quemlibet alium doctorem, aut aliâ quavis occasione, praetextu vel modo, de materiâ auxiliorum divinatorum tractantes sine expressâ et speciali licentiâ a nobis in congregatione S. Officii praedictâ obtinendâ, donec aliud in hac materiâ a Sede Apostolicâ foret ordinatum, districte praecepimus et mandavimus; et, ut huiusmodi nostrum decretum inviolabiliter observetur, voluimus et declaravimus contravenientes poenas privationis dignitatum et officiorum suorum, vocis activae et passivae, facultatis concionandi, publice legendi, docendi et interpretandi ipso facto, absque aliâ declaratione, incurrere, et nihilominus aliis etiam poenis nostro et successorum nostrorum Romanorum Pontificum arbitrio infligendis subiacere, librosque, quos ex tunc deinceps contra dicti nostri decreti tenorem edi contingeret, absque aliâ declaratione, tamquam expresse prohibitos haberi, et impressores, praeter amissionem librorum, pecuniariis, aliisque corporalibus poenis iuxta criminis gravitatem teneri.

§ 8. Novissime tandem accepto per nos,

¹ Pauli V et Urbani VIII decreta desunt (R. T.).

in oppido (civitate nuncupato) Lovaniensi, quosdam assertos Cornelii Iansenii, olim episcopi Iprensis, exequutores ex testamento in lucem edi curasse librum, cui titulus, *Augustinus*, ex professo continentem et tractantem materiam de auxiliis, nullâ penitus petiti vel obtenti a dictâ Congregatione licentiâ illum imprimendi, eiusque operis occasione patres Societatis Iesu nonnullas in civitate Antuerpiensi de eadem materiâ tractantes theses, pariter absque licentiâ eiusdem Congregationis, imprimi curasse, opinionesque Iansenii in praedicto libro contentas oppugnasse, rursusque nonnullas alias orationes, scripturas, epistolas, thesesque in calce infrascripti decreti nostri tunc registratas, tam pro dicti libri Iansenii quam thesium a patribus Iesuitis editarum defensione, impressas fuisse, non solum contra praedictorum decretorum prohibitionem, sed etiam in grave scandalum et offensionem Ecclesiae catholicae:

§ 9. Nos, ut malis huiusmodi imminentibus quanto citius occurreretur, et ne imposterum ullus auderet dictis decretis contraire, per aliud decretum¹ in aliâ plenâ et generali congregatione eiusdem sanctae Romanae et universalis inquisitionis coram nobis die I augusti proxime praeteriti habitâ, inhaerendo prioribus decretis a Paulo praedecessore et a nobis ut supra editis, pro tunc, dictum librum Iansenii, cui titulus *Augustinus*, Lovanii impressum, necnon theses a patribus Societatis Iesu Antuerpiae in lucem editas, aliasque scripturas in calce posterioris nostri decreti huiusmodi registratas, iam vigore anteriorum supradictorum decretorum prohibitas, de novo prohibuimus, ac prohibitis omnino haberi voluimus; mandavimusque, sub poenâ excommunicationis ipso facto incurrendae, ne quis cuiuscumque status, gradus, conditionis et qualita-

Aliud Urbani VIII decretum, quo prohibetur Iansenii libri, et theses Iesuitarum.

¹ Etiam istud exulat a Bullario (R. T.).

tis, etiam speciali et specialissimâ notâ dignae, librum et theses praedictas, aliasque scripturas, ut supra, absque dictae Sedis licentiâ in dictâ congregatione S. Officii obtinendâ, retinere et legere posset; mandavimus insuper omnibus et singulis cuiusvis religionis, ordinis et dignitatis, abbatiali, episcopali, archiepiscopali et patriarchali dignitate suffultis, collegiis et universitatibus, sub praedictis, ut supra, excommunicationis ipso facto incurrendae, interdicti ecclesiastici respective, aliisque arbitrio nostro poenis infligendis, etiam corporalibus, ne imposterum auderent imprimere nec quoquomodo in lucem edere libros, tractatus, compositiones, ex professo vel incidenter, etiam sub praetextu commentandi D. Thomam, seu in philosophicis agendi de concursu causae primae cum secundâ, et praesertim defendendi aut impugnandi librum dicti Iansenii, cui titulus *Augustinus*, vel theses patrum Societatis Iesu, aliasque scripturas in calce dicti posterioris nostri decreti, ut praefertur, registratas et prohibitas, aut aliâ quavis occasione vel modo de materiâ auxiliorum divinatorum, seu de gratiâ et libero arbitrio tractantes, sine expressâ licentiâ a nobis in dictâ congregatione S. Officii obtinendâ donec aliud in hac materiâ a Sede Apostolicâ praedictâ foret ordinatum;

Et ipsarum
reservatio.

§ 10. Absolutionem vero a praedictâ excommunicatione, necnon interdicti suspensionem et relaxationem, nobis et dictae congregationi reservavimus, non obstantibus quibuscumque privilegiis, etiam sanctae cruciatae, iubilaei, etiam generalis, et facultatibus missionariorum, ac aliis a dictâ Sede emanatis, seu emanandis, quibus omnibus in hac parte derogavimus; voluimusque ea omnia suum plenarium sortiri effectum, omnesque contrafacientes, ut supra, ligare, nec ququam excusari posse, etiam sub praetextu,

quod anteriora decreta Pauli praedecessoris et nostra, aliâs ut praefertur edita, non forent in provinciis intimata, vel usu recepta; irritum quoque et inane decrevimus quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari; contrariis quibuscumque non obstantibus; et, ne praemissorum ignorantia posset ab aliquo praetendi, voluimus ut posterius nostrum decretum huiusmodi, seu illius exemplum, ad valvas basilicarum S. Ioannis Lateranensis et Principis Apostolorum de Urbe et in acie Campi Florae affixum, omnes ita arclaret et afficeret, ac si unicuique personaliter intimatum foret.

§ 11. Nota vero librorum et scripturarum prohibitarum, in calce posterioris decreti nostri huiusmodi registratarum, haec est: Liber cui titulus *Augustinus*, impressus Lovanii typis Iacobi Zegeri anno MDCXL, et Parisiis MDCXLI. Theses theologicae de gratiâ, libero arbitrio et praedestinatione, Antuerpiae apud Ioannem Meursium anno MDCXLI. *Cornelii Iansenii, Iprensis episcopi*, etc., laudatio funeralis dicta a reverendo fratre Ioanne a Lapide, etc., Lovanii, typis Bernardini Marri etc. *Epistola* idiomate hispano eminentissimo y reverendissimo señor cardinal de la Cueva de la congregation de la Sacra Inquisicion, por el padre Pedro Bivero de la Compañia de Jesus, praedicator del señor cardenal infante, data in Bruxelles xxvi enero MDCXLI. *Memoriale* idiomate hispano cardinali infanti Hispaniae, incipiens: *Serenissimo Señor*, et finiens: *Como es V. Cathol. Real. A.* Libellus, cui titulus *Humilis et supplex querimonia Iacobi Zegers typographi Lovaniensis adversus libellum R. P. S. I. regiae cappellae Bruzellis concionatoris et theses PP. Societatis*, Lovanii apud Iacobum Zegers, anno MDCXLI, primae, secundae et tertiae editionis. *Memoriale*

Nota librorum
prohibitorum.

ad eminentissimum cardinalem de la Cueva circa querimoniam frivolum Iansenianam, etc., contra theses theologicae et libellum supplicem, etc., eiusdem de eodem tela ingesta et regesta. *Theses theologicae apologeticae et miscellaneae adversus doctrinam Cornelii*, etc., sub praetextu querimoniae typographi Lovaniensis, editione II, etc., Antuerpiae apud Ioannem Meursium, anno MDCXLI. Libellus cui titulus *Augustini Hypponensis*, etc., *Augustini Iprensis, de Deo omnes salvare volente*, etc., *homologia*, etc., Lovanii apud Iacobum Zegers, anno MDCXLI. *Epistola Liberti Fromundi et Henrici Caleni*, Lovanii xvi iunii MDCXLI, R. P. Societatis Iesu Lovaniensis, incipiens *Theses vestras. Epistola* professorum S. Thomae collegii Societatis Iesu, Lovanii Liberto Fromundo et Henrico Caleno, incipiens: *Gratias agimus*, etc. *Epistola*, cui titulus, *Petrus Biverus doctoribus Iansenianis*, etc., incipiens *Ad rem amici*, etc. *Somnium Hypponense*, sive de controversiis, etc., relatore Phyletymo sacrae theologiae baccalaureo formato, Parisiis, anno MDCXLI. Insuper omnes alii libri, opuscula, epistolae, orationes, theses, etc., aliaque omnia tam contra quam pro Cornelio Iansenio ac patribus Iesuitis.

Nova Iansenii
libri damnatio.

§ 12. Cum autem ex diligenti et maturâ eiusdem libri, cui titulus *Augustinus*, lectione postmodum compertum fuerit, in eodem libro multas ex propositionibus a praedecessoribus nostris olim ut praefertur damnatas contineri, et magno cum catholicorum scandalo et auctoritatis dictae Sedis contemptu contra praefatas damnationes et prohibitiones defendi, nos, huic malo in scandalum totius reipublicae christianae et fidei catholicae perniciem vertenti opportunum remedium adhibere volentes, constitutionis Gregorii, necnon Pauli praedecessorum praedictorum nostrorum, necnon decretorum huius-

modi totos et integros tenores ac datas etiam veriores praesentibus pro totaliter expressis et insertis habentes, motu proprio, et ex certâ scientiâ nostrâ, ac de apostolicae potestatis plenitudine, hac perpetuo valiturâ constitutione, eiusdem Pii et Gregorii praedecessorum huiusmodi constitutiones praedictas, omniaque et singula in eis contenta, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, perpetuo confirmamus et approbamus, librumque praedictum, cui titulus est *Augustinus*, articulos, opiniones et sententias in dictis constitutionibus reprobatae atque damnatae, ut a nobis compertum est, continentem et renovantem, aliaque omnia opera praesentibus nostris litteris subinserta, quae aliis sub posteriori decreto nostro praedicto registratis per praesentes addimus atque adiungimus, eâdem auctoritate per praesentes omnino prohibemus, ac pro vetitis et prohibitis haberi volumus et mandamus; iubentes insuper, sub omnibus poenis et censuris in praedictâ constitutione Pii praedecessoris contentis (a quibus nullus Romano Pontifice inferior, excepto mortis articulo, absolvere contrafacientes possit), ne quis, cuiuscumque conditionis et qualitatis sit, etiam speciali et specialissimâ notâ et expressione dignus, de praedictis ut supra damnatis, et in praedicto libro contentis, aliisque ut infra subinsertis articulis, opinionibus, sententiis, libellis, orationibus, scripturis, epistolis, thesibus quoquo pacto loqui, scribere et disputare audeat, librumque et alia praedicta penes se retinere vel legere praesumat (remanente nihilominus in reliquis in suo robore posteriori decreto a nobis in sacrae supremae et universalis inquisitionis congregatione ut praefertur edito); decernentesque sic et non aliâs in praemissis omnibus et singulis per quoscumque interpretes, doctores, academias, universitates et studia

generalia, aliasque personas, iudices ordinarios, delegatos, mixtos, etiam nuncios nostros et Sedis praedictae, sublata eis et eorum cuilibet qualibet aliter iudicandi et interpretandi ac glossandi et decidendi facultate et auctoritate, ubique iudicari et definiri debere; irritumque et inane quicquid secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, attentatum forsitan est hactenus, vel imposterum contigerit attentari. Non obstantibus omnibus, quae in dicto nostro posteriori decreto volumus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Alia opera
prohibita.

§ 13. Opera vero, addita aliis in calce posterioris nostri decreti ut praefertur registratis et prohibitis, sunt sequentia, videlicet: *Liberti Fromundi sacrae theologiae doctoris, etc., brevi anatomia hominis*, Lovanii apud Iacobum Zegers, etc., anno MDCXLI. *Conventus Africanus, sive disceptatio iudicialis apud tribunal praesulis Augustini, etc.*, enarratore Artemidoro Oneirocritico, a Rouen, chez Nicolas de Montaigne, anno MDCXLI. *Mémorial au roy*, incipiens *Jean Jansenius chanoine, etc.*, et finiens *contra illa duo decreta Summorum Pontificum, etc.* Item, *Attestatio notarialis, etc.*, incipiens: *Ego infra-scriptus*, et finiens, *Petrus Mintart notarius*. Approbatio, sub nomine nonnullorum theologorum ex variis religionibus, tam Ordinum monachalium, quam Mendicantium, necnon archiepiscopi Philippensis, aliorumve theologorum clericorum secularium, doctrinae Cornelii Iansenii in dicto libro *Augustinus* contentae, incipiens: « Quid censendum sit de doctrina in opere reverendissimi domini Cornelii Iansenii episcopi Iprensis felicitis memoriae nuncupato *Augustinus* contenta, patebit ex subsequentibus attestationibus doctissimorum virorum in Belgio et alibi existentium » etc., et finiens, « Et me publico et apostolico ac dictae universitatis notario

et scriba iurato, quod attestor, Petrus Mintart notarius ».

§ 14. Ut autem praesentes nostrae litterae, omniaque et singula in eisdem litteris ut supra contenta, ad omnium notitiam deducantur, nec illarum ignorantia ab aliquo allegari possit, volumus easdem praesentes nostras litteras, seu earum transumptum, etiam impressum (cui, manu notarii publici subscripto, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munito, plenam ubique locorum et tam in iudicio quam extra illud fidem adhiberi decernimus), in basilicae Principis apostolorum de Urbe, et in cancellariae apostolicae valvis, atque in acie campi Florae per aliquos ex cursoribus palatii apostolici publicari et affigi, earumque copiam inibi affixam dimitti, publicationemque, affixionem, et copiae affixae dimissionem huiusmodi in omnibus et quoad omnia sufficere, et pro solemnem et legitimam haberi, nec aliam publicationem in regnis, provinciis, civitatibus, oppidis et locis requiri, aut expectari debere, omnesque et singulos perinde arctare et afficere, ac si unicuique nominatim ac personaliter intimatae atque praesentatae fuissent.

§ 15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis, approbationis, adiunctionis, prohibitionis, iussionis, decreti et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCXLI, pridie nonas martii, pontificatus nostri anno XVIII.

Dat. die 6 martii 1641, pontif. anno XVIII.

Praesentium
publicatio.

Sanctio po-
nalis.

DCCVIII.

*Iubilaeum universale
ad divinam opem implorandam*¹.

Urbanus Papa VIII,

Universis christifidelibus praesentes litteras inspecturis, salutem et apostolicam benedictionem.

Prooemium.

Publicis christifidelium precibus optatam reipublicae christianae tranquillitatem pluries Deo precati sumus, assidueque officiis et paternis hortationibus pacem inter orthodoxos principes conciliare studuimus; sed veremur ne populorum iniquitates et peccata vultum Dei absconderint a nobis, ne exaudiat; cumulantur enim tum cum maxime² excitati bellorum turbines, quibus sedandis consilia humana sunt inferiora, nisi ope caelesti adiuventur. Ad Dominum igitur, qui conterit bella, denuo clamandum censemus, confisi fore ut praestabilis super humanam malitiam divina bonitas id quod enixe petimus, multiplicatis intercessionibus, tandem misericorditer largiatur. Hoc autem ut fructuosius fiat et maiori cum spiritus ardore peragatur, ex veteri Ecclesiae Romanae omnium matris et magistrae more, eiusdem Ecclesiae thesauros, quorum dispensatores a Domino constituti sumus, proferre et erogare decrevimus.

Indictio iubi-
laei.

§ 1. Itaque, ex parte omnipotentis Dei Patris et Filii et Spiritus Sancti, omnes et singulos utriusque sexus christifideles, tam in alma Urbe nostra, quam extra ubilibet locorum constitutos, apostolicam auctoritate paterne requirimus, monemus, et in Domino adhortamur ad infrascripta devote peragendum et adimplendum, et ad Deum Salvatorem nostrum orandum, ut per viscera misericordiae suae fidem catholicam protegere, ab hostium conatibus et insidiis defendere, haeresim extir-

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Vide an alicuius emendationis opus sit (n.r.).

pare, principibus christianis pacem et veram tranquillitatem donare, ac praecipue presentibus Ecclesiae necessitatibus subvenire dignetur.

§ 2. Nos enim, de omnipotentis Dei misericordia ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, ex illa ligandi atque solvendi potestate, quam nobis Dominus, meritis minime suffragantibus, contulit, universis et singulis christifidelibus in alma Urbe praedicta degentibus, qui S. Ioannis Lateranensis, Principis Apostolorum, S. Mariae Maioris eisdem Urbis ecclesias, seu basilicas, sive nationalem, quoad ipsius ecclesiae nationales, aut parochialem, ecclesias, vel ecclesiarum huiusmodi alteram, spatio trium mensium a die datae praesentium computandorum, semel saltem visitaverint, ibique per aliquod temporis spatium devote, ut supra, Deum oraverint, ac feriâ sextâ unius hebdomadae intra dictos tres menses decurrendae ieiunaverint, et peccata sua confessi sanctissimum Eucharistiae sacramentum saltem in dominicâ die immediate sequenti reverenter sumpserint; ceteris vero extra Urbem praedictam ubique degentibus, qui ecclesias, ab Ordinariis locorum, vel eorum vicariis seu officialibus, aut de eorum mandato, et, ipsis deficientibus, per eos qui inibi curam animarum exercent, postquam ad eorum notitiam hae nostrae litterae pervenerint, designandas, vel ecclesiarum huiusmodi alteram, spatio trium similiter mensium a publicatione designationis per Ordinarios vel eorum vicarios seu officiales vel alios ut praefertur faciendae computandorum, saltem semel visitaverint, ibique ut supra oraverint, ac feriâ sextâ unius hebdomadae intra eosdem tres menses decurrendae similiter ieiunaverint, pariterque peccata sua confessi, ac, saltem in die dominicâ immediate sequenti, sanctissimâ communione refecti fuerint, ple-

Indulgentia
proposita

Quae hic prae-
scribuntur po-
nentibus.

nissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem, sicut in anno iubilaei visitantibus certas ecclesias intra et extra Urbem concedi consuevit, tenore praesentium, concedimus et elargimur.

Navigator, iterantes,

§ 2. Navigantes vero et iter agentes, ut, cum primum ad sua se se domicilia receperint, suprascriptis peractis, et visitata ecclesia cathedrali, vel maiore, aut parochiali loci eiusdem domicilii, eandem indulgentiam consequi possint et valeant,

Regulares, legitimeque impediti, quid agere debeant ad iubilaeum consequendum:

§ 3. Regularibus autem personis utriusque sexus, etiam in claustris perpetuo degentibus, necnon aliis quibuscumque, tam laicis quam ecclesiasticis, secularibus vel regularibus, etiam in carcere, aut captivitate existentibus, vel aliquâ corporis infirmitate seu alio quocumque impedimento detentis, qui supra expressa vel eorum aliqua praestare nequiverint, ut illa confessarius, ex iam approbatis a locorum Ordinariis ante praesentium publicationem, seu approbandis, eis in alia pietatis opera commutare, vel in aliud proximum tempus prorogare possit, eaque iniungere quae ipsi poenitentes efficere poterunt, pariter concedimus et indulgemus.

Peculiares facultates confessariis tribuuntur,

§ 4. Insuper omnibus et singulis christifidelibus utriusque sexus, tam laicis quam ecclesiasticis, secularibus et regularibus, cuiuscumque ordinis, congregationis et instituti, tam in Urbe praedictâ, quam extra eam ubique locorum ut praefertur degentibus, qui ecclesias praedictas, seu earum alteram, ter continuis seu interpolatis diebus intra dictorum trium mensium spatium visitaverint, et inibi, ut supra, oraverint, necnon feriâ quartâ et sextâ ac sabbato alicuius hebdomadae intra dictum temporis spatium decurrendae ieiunaverint, licentiam concedimus et facultatem, ut sibi ad hunc effectum eligere possint quemcumque presbyterum confessarium, tam secularem, quam cu-

iusvis ordinis regularem, ex¹ ut praemittitur approbatis a locorum Ordinariis, qui eos ab omnibus excommunicationis, suspensionis et aliis ecclesiasticis sententiis et censuris, a iure vel ab homine, quavis causâ latis seu inflictis, necnon ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus et delictis quantumvis gravibus et enormibus, etiam locorum Ordinariis, sive nobis et Sedi Apostolicae, etiam in litteris die Coenae Domini legi solitis contentis, et aliis per quascumque nostras aut Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum constitutiones, quarum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis, quomodocumque reservatis, in foro conscientiae, et hac vice tantum non (tamen a crimine haeresis, absolvere) et liberare valeat², et insuper vota quaecumque (religionis et castitatis exceptis) in alia pia et salutaria opera commutare, iniunctâ tamen eis et eorum cuilibet in supradictis omnibus casibus poenitentia saluari, aliisque eiusdem confessarii arbitrio iniungendis.

§ 5. Quapropter, tenore praesentium, in virtute sanctae obedientiae districtae praecipimus atque mandamus omnibus et quibuscumque venerabilibus patriarchis, archiepiscopis, episcopis et aliis ecclesiarum praelatis, ac quibuscumque Ordinariis locorum ubique existentibus, eorumque vicariis et officialibus, vel, iis deficientibus, illis qui curam animarum exercent, ut, cum praesentium litterarum transumpta aut exempla etiam impressa acceperint, illa statim absque ullâ morâ, retardatione, vel impedimento per suas ecclesias et dioeceses, provincias, civitates, oppida, terras et loca publicent, et publicari faciant, ecclesiamque seu ecclesias visitandas designent.

§ 6. Non intendimus autem per prae-

¹ Male ed. Main. et pro ex legit (n. T.).

² Male rursus eadem ed. habet valeant (n. T.).

Casus a prae-

dictis facultatibus excepti.

sententes super aliquâ irregularitate, publicâ vel occultâ, notâ, defectu, incapacitate, seu inhabilitate quoquomodo contractâ dispensare, vel aliquam facultatem tribuere dispensandi, seu habilitandi, et in pristinum statum restituendi, etiam in foro conscientiae, neque etiam easdem praesentes iis, qui a nobis et Apostolica Sede, vel ab aliquo praelato, seu iudice ecclesiastico excommunicati, suspensi, interdicti, seu aliâ in sententias et censuras incidisse declarati, vel publice denunciati fuerint, nisi infra tempus dictorum trium mensium satisfecerint, aut cum partibus concordaverint, ullo modo suffragari posse aut debere.

Derogatio contrariorum.

§ 7. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, praesertim quibus facultas absolendi in certis tunc expressis casibus ita Romano Pontifici pro tempore esistenti reservatur, ut nec etiam similes vel dissimiles indulgentiarum et facultatum huiusmodi concessionem, nisi de illis expressa mentio aut specialis derogatio fiat, cuique suffragari queant, necnon regulâ nostrâ de non concedendis indulgentiis ad instar, ac quorumcumque ordinum et congregationum sive institutorum regularium, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel aliâ quavis firmitate roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem ordinibus, congregationibus et institutis, illorumque personis quomodolibet concessis, approbatis et innovatis, quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis, ac formam eorum traditam pro servatâ habentes, hac vice specialiter,

nominatim et expresse, ad effectum praesentium, derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque. Ut autem praesentes nostrae, quae ad singula loca deferri non possunt, ad omnium notitiam facilius deveniant,

§ 8. Volumus, ut earundem praesentium transumptis, vel exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, ubique locorum et gentium eadem prorsus fides habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die XVIII martii MDCXLI, pontificatus nostri anno XVIII.

Dat. die 18 martii 1641, pontif. anno XVIII.

DCCIX.

Quod laici seu conversi Ordinis Minorum suffragentur in admissione novitiorum ad professionem.

Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii fratres laici seu conversi Ordinis Minorum sancti Francisci de Paula, quod licet ipsi, etiam ab ipso dicti Ordinis primordio, in pacificâ semper possessione fuerint nonnullis functionibus et actibus capitularibus interessendi, praesertim vero in capitulis, quae pro novitiorum acceptance et ad professionem regularem admissione fiunt, votum sive suffragium, ad instar aliorum Ordinis huiusmodi vocalium et sacerdotum, ferendi;

§ 2. De anno tamen MDCXXXV, in capitulo generali eiusdem Ordinis in civitate Mas-

1 De istorum fratrum religione lege in Constit. LXII (al. 54) ipsiusmet Urbani VIII tom. XIII, pag. 156, *Ut ea*; et in Const. LXIX (al. 61), *Intuncti nobis*, ibidem pag. 177.

Transumptis danda fides.

Supplicatio.

Referitur statum a capitulo generali Massiliensi, n. XXXIV.

siliensi celebrato, superiores et alii vocales sacerdotes praedicti eosdem laicos seu conversos suis huiusmodi iure et possessione privare tentarunt, et desuper, inter alia per eos in eodem capitulo generali condita constitutiones et statuta, sequens decretum eorundem constitutionum et statutorum numero xxxiv ediderunt, videlicet: « Novitiorum acceptatio ad professionem fiat per secreta suffragia, secus suo priventur officio superiores; in paritate autem vocum stetur informati; ad quam acceptationem clerici non habeant votum, nisi sint in sacris ordinibus constituti; laici vero nequaquam, sicut neque in aliis rebus spiritualibus ».

Hic Pontifex alia confirmavit statuta dicti capituli, non tamen circa dismembrationem conventus Orbitelli et laicorum votum in acceptatione novitiorum.

§ 3 et 4. Postmodum vero, petita nomine correctoris generalis Ordinis huiusmodi a venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus negotiis regularium praepositis eorundem constitutionum et statutorum (praesertim quoad eam partem, qua disponitur, quod laici seu conversi huiusmodi in acceptatione novitiorum votum non habeant) confirmatione, licet nos de eorundem cardinalium consilio constitutiones et statuta huiusmodi (exceptis tamen decimo statuto circa dismembrationem conventus Orbitelli, ac trigesimo-quarto circa laicorum seu conversorum votum in acceptatione novitiorum, quae omnino tolli et aboleri volumus, ita ut circa conventum praedictum ac laicorum votum in acceptatione novitiorum nihil omnino imposterum esset vel esse censeretur innovatum, sed, circa haec, omnia remanere in statu pristino) apostolica auctoritate confirmaverimus, aliaque fecerimus, ut in nostris in simili forma Brevis desuper expeditis litteris, quarum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis, uberius continetur: nihilominus tamen sacerdotes et alii superiores locales Ordinis huiusmodi anno superiori eosdem laicos seu conversos in suis hu-

Laici iterum super dicto voto turbati recurrunt ad sacram Congregationem quae commisit negotium E. mo D. cardinali protectori.

iusmodi iure et possessione de novo turbare tentarunt. Unde, habito ab ipsis exponentibus ad eosdem cardinales recursu, praefati cardinales, inhaerendo decreto aliis ut praefertur desuper ab eis edito, audito prius procuratore generali Ordinis huiusmodi, dilecto filio nostro Antonio tituli Ss. Nerei et Achillei presbytero cardinali Sanctaerucio nuncupato, dicti Ordinis apud nos et Sedem Apostolicam protectori, commiserunt, ut pro suo arbitrio et prudentia in praemissis statueret et decerneret, quod pro debita eorundem exponentium satisfactione et profitentium quiete in Domino conspexisset salubrius expedire.

§ 5. Qui Antonius cardinalis, in vim commissionis huiusmodi re mature considerata, et audito eodem correctore generali, dixit et declaravit licuisse et licere dictis fratribus laicis seu conversis pro acceptatione et admissione novitiorum ad professionem suffragium ferre, ac una cum sacerdotibus et superioribus conventuum, ubi dictas acceptationes et admissiones fieri continget, votum praestare; eosque propterea in eorum quasi possessione fore et esse manutenendos, et alias prout in eiusdem Antonii cardinalis decreto desuper emanato plenius continetur.

§ 6. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praefati laici seu conversi praemissa, pro illorum validitate et subsistentia firmioribus, apostolicae nostrae confirmationis patrocinio communiri sumopere desiderent: nos, eosdem exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat con-

Cardinalis protector declaravit ut in sum-mario.

Confirmatur decretum cardinalis protector, et suppleatur defectus.

sequendum, harum serie absolventes, et absolutas fore censes, supplicationibus illorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum seu declarationem huiusmodi, apostolica auctoritate, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenierint, supplemus.

Poenae contrafacientibus et clausulae praeservativae.

§ 7. Mandantes propterea omnibus et singulis, ad quos spectat et pro tempore quomodolibet in futurum spectabit, in virtute sanctae obedientiae, ac sub vocis activae et passivae necnon suorum officiorum privationis, perpetuaeque ad illa et alia imposterum obtinenda inhabilitatis, aliisque arbitrii nostri poenis, eo ipso per contrafacientes absque ulla declaratione incurrendis, ut decretum seu declarationem huiusmodi inviolabiliter observent, ac eosdem exponentes omnium et singulorum in eisdem decreto seu declaratione contentorum commodo et effectu pacifice frui et gaudere sinant et faciant; ac decernentes praesentes litteras validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, dictisque exponentibus in omnibus et per omnia plenissime suffragari.

Clausula sublati et decretum irritum.

§ 8. Sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, dictaeque Sedis nuncios, ac quosvis alios, quavis auctoritate fungentes, sublatam eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si quid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 9. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac praedictis,

et quibusvis aliis dicti Ordinis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel alia quavis firmitate roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, quibusvis eiusdem Ordinis superioribus, fratribus et personis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis fides adhibenda.

§ 10. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxii martii MDCXLI, pontificatus nostri anno xviii.

Dat. die 22 martii 1641, pontif. anno xviii.

DCCX.

Declaratio nullitatis decretorum et gestorum per nuncium Hispaniarum tamquam Sedis Apostolicae iurisdic-

*clioni et libertati ecclesiasticae adversantium*¹.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Etordium ab
ipsa materia
sumptum.

Decet nos, qui in Apostolicâ Sede a Domino collocati, et universalis² Ecclesiae regimini praepositi sumus, curare sedulo, ne eiusdem Sedis auctoritas ac iura et immunitas libertasque et iurisdictio ecclesiastica facto ministrorum apostolicorum ullatenus imminuantur, et si quid ab eis, absque sufficienti facultate, gestum actumque sit, per quod, licet ipso iure nullum, praemissa quoquomodo laesa videantur, ne eo tamquam valido quisquam, ignorantiae vel alio praetextu, uti praesumat, opportuna³ declarationis ministerio providere.

Nonnulla decreta ab Hispaniarum nuncio emanata in praedictis iurisdictio.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, dilectus filius Caesar Fachenellus archiepiscopus Damiatensis, noster et Apostolicae Sedis ad charissimum in Christo filium nostrum Philippum Hispaniarum regem catholicum et Hispaniarum regna nuncius, nullâ a nobis sufficienti facultate suffultus, immo nobis inconsultis et plane insciis, nonnulla decreta, variis impedimentis tribunali eius nunciaturae praestitis et vexationibus sibi factis quasi coactus, fecerit, ac clausulas et verba quaedam in expeditionibus causarum, negotiorum et gratiarum, quae ab eo eiusque tribunali vigore suarum ordinariorum facultatum fiunt, apposuerit seu apponi curaverit, vel apponenda esse statuerit, beneplacitumque regum et laicale in actibus ecclesiasticis praeservaverit, statutorumque et ordinationum suarum approbationem a nobis et Sede Apostolicâ infra certum tempus obtinere promiserit, ex quibus nostrae et Sedis praedictae

auctoritati iuribusque, et immunitati, libertatique et iurisdictioni ecclesiasticae, ac praedictae nunciaturae apostolicae officio praeiudicium non modicum illatum fuisse vel esse aut fore dici, praetendi seu censi possit:

§ 2. Idcirco, etiamsi indubium sit praemissa per eundem nuncium, sufficiente ad id a nobis facultate minime suffultum, facta, decreta et statuta ipso iure fuisse et esse nulla, attamen (ne eorum approbatio ex taciturnitate et conniventia nostrâ, temporisque cursu quantumlibet longaevo, ac quomodolibet, induci vel praesumi valeat, liquidoque constet, illa praeter mentem, voluntatem et intentionem nostram ab eodem nuncio emanasse), motu proprio, et ex certâ scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, eorumdem nuncii decretorum, statutorum, ordinationum quarumcumque eidem Sedi aliisque praedictis quomodolibet praeiudicialium, omniumque et singulorum inde hactenus aut¹ imposterum quodcumque sequutorum et sequendorum, aliorumque hic forsan de necessitate exprimendorum vel inserendorum tenores, etiam maiores et veriores, pro plene expressis et insertis habentes, omnia et singula per eundem nuncium, absque sufficienti facultate apostolicâ, circa negotiorum, causarum et gratiarum quarumlibet ab eo suaeque nunciaturae tribunali iuxta ordinarias facultates expeditionem, vel aliâs quomodolibet Sedi Apostolicae, iurisdictionique, immunitati vel libertati ecclesiasticae quomodolibet praeiudicialia facta, decreta, constituta, ordinata et innovata, etiam intritu et contemplatione aut in favorem eiusdem regis catholici, eiusque officialium quorumcumque, ac regnorum Hispaniarum, universitatum, nationum et quorumcumque alio-

Pontifex irritat.

¹ Particulam aut nos addimus (R. T.).

¹ Ex regist. in Secret. Brev.

² Edit. Main. legit *universis* (R. T.).

³ Edit. Main. legit *opportune* (R. T.).

rum, quantumlibet sublimium et supremorum, cuiuscumque conditionis, status, gradus, ordinis, praeminentiae et dignitatis etiam ecclesiasticae existentium, etiam speciali et individuâ mentione dignorum, ac aliâs quomodolibet qualificatorum, etiam per modum declarationis et reformationis, ac quacumque ex causâ seu praetextu quantumvis iusto, favorabili et pio, etiam cum clausulâ *salvo et reservato nostro et Sedis Apostolicae beneplacito*, vel fortasse etiam cum intentione datâ vel promissione factâ illud a nobis et Sede praedictâ impetrandi, etiam cum praetensâ illorum exequutione et observantiâ, ac aliis inde sequutis quibuscumque, fuisse et esse ipso iure nulla et invalida, nulliusque roboris vel momenti, neque ullum omnino ex eis nostrae et dictae Sedis auctoritati, iuribusque et immunitati, libertati et iurisdictioni ecclesiasticae, eidemque nunciaturae praeiudicium illatum fuisse vel esse, nec cuiquam inde ius aliquod, tam in petitorio quam in possessorio, et aliâs quomodolibet acquisitum, minusve illa et eorum quodlibet ex nostrâ taciturnitate et conniventia, et quocumque temporis cursu, et observantiâ quantumlibet longaevâ et longissimâ, per nos unquam approbata, confirmata et admissa dici, praetendi, praesumi, intelligi, induci vel censi unquam potuisse nec posse, sed ea omnia, tamquam iniussu nostro, nobisque inconsultis et insciis, ac praeter et contra mentem, voluntatem et intentionem nostram ab eodem nuncio facta, pro infectis et ab eorum initio nullis et irritis semper et ubique haberi debere, perinde ac si illa nunquam emanassent, tenore praesentium declaramus, et ad abundantiorum cautelam ea omnia et singula cum ab inde sequutis quibuscumque reprobamus, revocamus, irritamus, cassamus et annullamus, ac pro reprobatis, revocatis, irritis, cassatis et an-

nullatis haberi perpetuo volumus, approbationemque nostram ac beneplacitum apostolicum fuisse a nobis negatum pariter declaramus, prout illud et illam per praesentes denegamus.

§ 3. Praesentes quoque litteras, ac omnia et singula in eis contenta, etiam ex eo quod quicumque in praemissis seu eorum aliquo interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, illis nullatenus consenserint, et ad ea vocati, citati vel auditi non fuerint, minusque causae, propter quas eadem praesentes emanarunt, deductae, verificateae, seu aliâs sufficienter aut etiam ullo modo iustificatae non fuerint, nullo umquam tempore de subreptionis, obreptionis, nullitatis aut invaliditatis vitio, seu intentionis nostrae aut alio quovis quantumlibet magno, inexcogitato et substantiali defectu, aut ex quovis alio capite a iure vel facto aut statuto vel consuetudine resultante, sive praescriptionis etiam quadraginta annorum et immemorabilis, ac enormis, enormissimae et totalis laesionis, aut quocumque alio colore vel praetextu, etiam in corpore iuris clauso, seu ex quacumque causâ et occasione, etiam quantumvis iustâ, rationabili et privilegiatâ, etiam tali quae ad effectum validitatis praemissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate nostrâ huiusmodi et aliis superius expressis seu relatis nihil ulli appareret seu aliter probari posset, notari, impugnari, invalidari, retractari, in ius vel controversiam revocari, aut ad terminos iuris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, reductionis ad viam et terminos iuris, aut aliud quodcumque iuris, facti, gratiae vel iustitiae remedium impetrari, seu etiam motu proprio et aliâs quomodolibet concedi, aut sic impetrato vel concessio quempiam uti, seu se adiuvari in iudicio vel extra illud minime posse, sed easdem

Clausulas apponit.

presentes semper validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, ad quos spectat et spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari;

Haec indicari
in omnibus de-
cernit.

§ 4. Sicque et non aliter in praemissis omnibus et singulis per quoscumque iudices, ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, clericosque praesidentes, ac cameram et quosvis Sedis et camerae praedictarum ministros et officiales, necnon S. R. E. cardinales, etiam vicecancellarios, camerarios, ac etiam de latere legatos, eiusdemque Sedis nuncios, ac quascumque congregationes, etiam specialem expressionem requirerentes, etiam quorumcumque S. R. E. cardinalium et praelatorum, et quosvis alios quacumque auctoritate fungentes, nunc et pro tempore existentes, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, semper et ubique iudicari et definiri debere, ac irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, similiter decernimus.

Contraria tollit.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, tam generalibus quam specialibus, etiam in conciliis universalibus editis, et, quatenus opus sit, regulam nostram de non tollendo iure quaesito, et felicis recordationis Pii Papae IV etiam praedecessoris nostri de gratiis quaecumque interesse camerae apostolicae concernentibus infra certum tunc expressum tempus in eadem camera praesentandis et registrandis, ita ut praesentes nullo umquam tempore in eadem camera praesentari seu registrari necesse sit, necnon quibusvis conniventibus, tolerantibus, taciturnitatibus, usibus, consuetudinibus, etiam longissimis, ac statutis, etiam iuramento,

confirmatione apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, indultis, concessionibus, licentiis et litteris apostolicis, quibuscumque personis, etiam, ut praemittitur, qualificatis, ac provinciis, regnis, nationibus, civitatibus, universitatibus, ecclesiis, ordinibus, etiam militaribus, etiam S. Ioannis Hierosolymitani, congregationibus, institutis, Societati Iesu, aliisque locis et personis quibuscumque, etiam speciali nota et expressione dignis, etiam motu, scientia, deliberatione et potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis, etiam derogationum derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis et decretis, etiam irritantibus, et aliis quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, editis, factis, ac pluries et iteratis vicibus confirmatis, approbatis et innovatis, quibus omnibus et singulis, etiam si pro sufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio facienda aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum inserti essent, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis, formamque in illis traditam pro servata habentes, ad praemissorum effectum, specialiter et expresse derogamus, et derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die vi aprilis MDCXLI, pontificatus nostri anno XVIII.

Dat. die 6 aprilis 1641, pontif. anno XVIII.

DCCXI.

Decretum publici et secreti consilii populi Romani de anno MDCXXII emanatum, quo praescribitur, quod notarii curiae capitolinae esse debeant notarii capitum regionum Urbis, extenditur ad protonotarium eiusdem curiae et notarios conservatorum et camerarii Ripae¹.

tum, quo praescribitur, quod notarii curiae capitolinae esse debeant notarii capitum regionum Urbis, extenditur ad protonotarium eiusdem curiae et notarios conservatorum et camerarii Ripae¹.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Preces proto-
notarii curiae
capitolinae pro
extensione, de
qua in rubrica.

§ 1. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Franciscus Franceschinus curiae capitolinae protonotarius, quod alias, postquam de anno MDCXXII per secretum et publicum populi Romani consilium decretum fuerat, quod notarii collegii capitolini de cetero forent esseque deberent notarii capitum regionum almae Urbis nostrae, quodque capita regionum huiusmodi pro tempore existentia nullatenus possent eligere nec deputare in eorum regionum notarios alios quam ex dicto collegio capitolino, et, in eventum in quem aliquis ex dictis capitibus regionum alium quam ex dicto collegio capitolino deputasset, deputatio praedicta nulla et invalida esset, et dilecti filii eiusdem almae Urbis conservatores pro tempore existentes aliquem ex dicto collegio in notarium capitum regionum huiusmodi ex officio deputare deberent, subinde, per subsequens idem secretum et publicum consilium, de eodem anno decretum declaratumque fuit, quod per concessionem dicto capitolino collegio ut supra factam non intendebatur ullatenus protonotario dictae curiae, nec eorumdem conservatorum ac camerarii Ripae notariis praeiudicatum fuisse, imo ipsos etiam in notarios capitum regionum et non alios eligi posse; propter quod, citato ad eiusdem protonotarii instantiam dicto collegio capitolino ad videndum reponi a quocumque decreto praeiudiciali, iidem conservatores sub die

¹ Ex Regest. in Secret. Brev. Decretum quoad notarios, eiusque confirmationem lege supra sub num. DCLXXV pag. 37.

II augusti MDCXXXIX reposuerunt a dicto decreto quoad protonotarium tantum, imo illum in supradicta concessione comprehensum esse declararunt, citato autem postmodum ex parte eiusdem collegii capitolini dicto protonotario ad videndum mandari expediri litteras apostolicas ceteris non obstantibus, iidem conservatores in ante decretis ad eiusdem protonotarii favorem sub die II septembris MDCXXXIX perstiterunt.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, idem collegium per quasdam nostras in simili formam Brevis sub die XXIX novembris MDCXXXIX emanatas litteras praefatum decretum anni MDCXXII confirmari obtinuerint, nullam factam decreti eiusdem secreti et publici consilii ad eorumdem protonotarii et notariorum dictorum conservatorum et camerarii Ripae favorem facti expressione, ac etiam non obstantibus aliis decretis, quoad eundem protonotarium dumtaxat, parte citata emanatis, et, licet ex deductis litterae nostrae huiusmodi subreptitiae extortae, non narratae facti veritate, videantur, nihilominus tamen dicti collegii notarii illis utantur, praetendentes se esse notarios capitum regionum huiusmodi privative quoad omnes alios, ac certa emolumenta sibi consignari faciant: nobis propterea dictus exponens humiliter supplicari fecit, ut sibi in praemissis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 3. Nos igitur, eundem exponentem specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie ab-

Causae facien-
dae extensionis.

Extensio.

¹ Quas vide in loc. cit. in nota ad rubr. (n.r.).

solventes et absolutum fore censes, huiusmodi supplicationibus inclinati, praefatas nostras litteras eidem notariorum curiae capitolinae collegio, servatâ tamen formâ secundi decreti consilii publici et secreti huiusmodi, ita ut tam ipse Franciscus modernus et pro tempore existens protonotarius huiusmodi, quam eorumdem conservatorum et camerarii Ripae notarii in notarios capitum regionum dictae Urbis eligi possint, suffragari ac valere in omnibus et per omnia, perinde ac si de praefato decreto secreti et publici consilii huiusmodi, ad eorumdem protonotarii et notariorum conservatorum et camerarii Ripae huiusmodi favorem¹ ut praefertur facto, aliisque praefatis mentio facta fuisset,

Clauſula.

§ 4. Sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, decernimus et declaramus.

Derogatio contrariorum.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac Urbis et curiae praedictarum, ipsiusque collegii, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, reformationibus, stylis, usibus et naturis, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

¹ Vocem favorem addend. esse censuimus (R. T.).

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxix aprilis mdcxli, pontificatus nostri anno xviii.

Dat. die 29 aprilis 1641, pontif. anno xviii.

DCCXH.

Collegium Urbanum regimini cardinali S. Honuphrii et sacrae Congregationis de Propaganda Fide additur¹.

Urbanus Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, communis pater et pastor, circa collegiorum aliorumque piorum locorum quorumlibet, praesertim in Urbe, ad orthodoxam fidem propagandam institutorum, et per S. R. E. cardinales sibi sanguine coniunctos, propriis eorum opibus, liberali manu ampliatorum, salubrem directionem et felicem progressum ex mandato sibi apostolicae servitutis officio sollicite intentus, ea, quae desuper a se aliâs facta fuisse comperit², novumque, aliis iustis ita suadentibus causis, alterat et immutat, aliasque sui officii partes favorabiliter interponit, prout, personarum, rerum et temporum qualitate debite consideratâ, etiam pro ipsorum collegiorum et piorum locorum felici et salubriori directione et profectu id conspicit in Domino salubriter expedire.

§ 1. Aliâs siquidem, cum nobis innotuisset, quondam magistrum Ioannem Baptistam Vives, dum viveret, presbyterum Valentinum citerioris Hispaniae in utrâque signaturâ nostrâ referendarium, praelatum domesticum et continuum commensalem nostrum, ac quondam Isabellae Clarae Eugeniae infantis Hispaniarum ac Belgicarum provinciarum principissae et

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Male edit. Main. legit *competit* (R. T.).

Prooemium.

Refert fundationem collegii apostolici a Ioanne Baptista Vives factam.

gubernatricis apud nos et Sedem Apostolicam ordinarium residentem legatum, zelo domus Dei, animarumque salutis, ac propagationis et tuitionis sanctae fidei catholicae, aliisque piis rationibus et ex devotione ductum, palatium quoddam in plateâ SS. Trinitatis Montis Pincii nuncupatâ de Urbe, sub regione Columna¹, intra sua notissima latera plateamque praedictam ac vias publicas situm, aliâs *Delli Ferratini* nuncupatum, quod tunc inhabitabat, unâ cum suis membris, areâ², cortili, stabulis, remissis, usibus, commoditatibus, adiacentiis et pertinentiis universis, ad effectum in illo illiusque situ collegium seu seminarium unum apostolicum sacerdotum seu clericorum secularium, qui saltem ad sacros ordines maiores, seu eorum ad minus aliquem, infra annum a die eorum in illo receptionis computandum, omnino promoveri deberent et tenerentur, ex omni gente et natione desumendorum, et per nos Romanosque Pontifices successores nostros pro tempore existentes ad fidem praedictam in toto orbe terrarum universisque illius partibus propagandam dilatandamque³, perpetuis futuris temporibus, et quousque electorum numerus completus unusque pastor et unum Christi ovile facta fuerint, duraturum, sub regulis, legibus, statutis, constitutionibus et ordinationibus nobis et successoribus nostris Romanis Pontificibus pro tempore existentibus benevisis edendis⁴ et stabiliendis, erigendi, instituendi et creandi, et pro illius dote seu dotis nomine, alumnorumque in dictum collegium seu seminarium pro tempore introducendorum substantatione⁵, viginti

¹ In tom. xiii, pag. 575 est *Columnae* (R. T.).

² Edit. Main. legit *areâ* pro *ared* (R. T.).

³ Pessime prorsus edit. Main. habet *dilatam namque pro dilatandamque*; videtur hec deesse vox *mittendorum* (R. T.).

⁴ Perperam ed. Main. habet *aducendis* (R. T.).

⁵ Male edit. Main. legit *substantationem* (R. T.).

Bull. Rom. — Vol. XV.

15

tria fidei, et triginta S. Bonaventurae, ac quinquaginta salis respective nuncupata loca montium non vacabilium de Urbe, unâ cum omnibus et singulis eorum fructibus ac proventibus insimul ad quingenta et sexaginta quinque, vel circiter, scuta monetae romanae ad rationem decem iuliorum pro singulo scuto huiusmodi annuatim ascendentiâ¹, ac census annum aliorum centum quadraginta scutorum similium (aliâs ad commodum quondam Diomedis Mussi Cremonensis pro sorte principali duorum millium scutorum similis monetae super bonis quondam Ioannis Francisci Ugolini pro acta dilecti filii Rinaldi Buratti, curiae causarum camerae nostrae apostolicae notarii, sub die xxix aprilis anni mdcxxiv ad rationem septem pro centenario et anno constitutum, ac postmodum ad favorem dicti Ioannis Baptistae pro acta quondam Laurentii Bonincontri, curiae capitolii notarii, sub die vii augusti eiusdem anni venditum et cessum, ac ad praesens per dilectos filios natos et haeredes dicti quondam Ioannis Francisci solvi solutum), et denique reliqua omnia sua bona, mobilia et immobilia, praesentia et futura, pecuniarum summas, actiones et credita, iuraque et alia quorumvis montium loca, quae tempore sui obitus haberet et possideret, seu ad eum quomodolibet spectare et pertinere dignoscerentur, in hac nostrâ Urbe et illius districtu dumtaxat existentia (exceptis tamen tribus millibus scutis similis monetae romanae ad eandem rationem iuliorum decem pro singulo scuto huiusmodi ex promptioribus suis bonis mobilibus deponendis², per eum aliâs in animae suae refrigerium hospitali et ecclesiae B. Mariae de Monte Serrato nuncupatae etiam de Urbe donatione causâ mortis

¹ Tum hic, tum l. paral. leg. *ascendentibus* (R. T.).

² In loc. parall. cit. legitur *depromendis*; infra pag. 116 a legitur *desumendis* (R. T.).

sub die primâ mensis decembris anni mdcxxv per acta dilecti filii Iacobi Moret clerici coniugati Alborensis dioecesis in archivio Romanae curiae descripti, notarii legatis, necnon, quoad vixerit, dicti palatii, cum praedictis membris, adiacentiis et pertinentiis, usu et habitatione, ac praedictorum et aliorum quorumcumque locorum montium, censusque praedicti, et reliquorum omnium, tam mobilium quam immobilium, praesentium et futurorum, quovis nomine nuncupatorum, bonorum suorum usufructu, et de scutis centum auri in auro ad beneplacitum suum testamento disponendi facultate sibi reservatis, expensisque funeralium et exequiarum suarum iuxta status sui exigentiam et qualitatem demptis) nobis et successoribus nostris praedictis canonice intrantibus (cum conditione tamen, quod, si collegium seu seminarium huiusmodi in dicto palatio suisque membris et pertinentiis cum applicatione dictorum bonorum pro illius dote et alumnorum in eo introducendorum sustentatione assignatorum vitâ nostrâ durante non fundavisset, erexisset vel instituisset, infrascripta donatio successori nostro immediate sub eadem conditione, et eo etiam in his deficiente, aliis Romanis Pontificibus successoribus nostris ut praefertur canonice intrantibus in infinitum, donec et quousque intentio et pia voluntas dicti Ioannis Baptistae modo praemisso suum plene sortita esset effectum, et non aliâs, nec alio modo, facta esse censeretur) donatione perpetuâ spontaneâ et irrevocabili, quae dicitur fieri inter vivos, per acta quondam Chrysantis Roscioli Fulginatensis similiter curiae causarum camerae apostolicae notarii sub die primâ mensis iunii mdcxxvi dedisse, donasse, cessisse et transulisse; et, pro observatione statutorum Urbis circa insinuationes similium donationum faciendas editorum, sponte, om-

nique meliori modo quo poterat et debebat, dilectum filium substitutum dilecti filii commissarii generalis camerae nostrae praedictae ad specialiter et expresse donationem, cessionem et translationem praedictas coram quovis ordinario vel alio Romanae Curiae iudice et coram quibus opus esset suo nomine insinuandas, significandas et notificandas procuratorem suum fecisse et constituisse; nobisque praeterea, ut tenorem dicti instrumenti, donationemque, cessionem et translationem huiusmodi, pro illarum maiori subsistentiâ et perpetuâ roboris firmitate, de apostolicae potestatis plenitudine confirmare et approbare, omnesque, tam formales et substantiales, quam alios quosvis, tam iuris quam facti defectus, si qui quomodolibet in eisdem intervenissent, de eiusdem potestatis plenitudine supplere et tollere vellemus et dignaremur, instanter supplicavisse; postmodum vero dilectum filium Ioannem Altovitum, supradicti commissarii generalis tunc substitutum, facultate procuratoriâ huiusmodi utentem, coram tunc existente dictae curiae capitoli primo collateralis, Romanaeque Curiae ordinario, et ad interponendum decreta in contractibus voluntariae iurisdictionis a nobis specialiter deputato iudice, donationem, cessionem et translationem praedictas originaliter exhibuisse, insinuas, significavisse, illasque ad plenam et veram dicti iudicis notitiam iuxta statutorum praedictorum formam et tenorem deduxisse; et tandem illas per dictum iudicem pro tribunali sedentem, causâ cognitâ, admitti et pro insinuatis haberi, et in actis publicis dilecti filii Ioannis Baptistae de Octavianis dictae curiae capitolineae notarii iuxta formam dictorum statutorum registrari, auctoritatemque et decretum per eundem iudicem desuper quomodolibet necessaria et opportuna interponi sub die vi eiusdem mensis iunii obtinuisse:

A se postea erectum, Urbanum appellatum, privilegiumque auctum;

§ 2. Nos, qui catholicae religionis incrementum, haeresumque extirpationem, non solum sinceris desideramus affectibus, sed ad universarum gentium et animarum salutem procurandam ac fidem catholicam in universum mundum propagandam tuendamque debitores nos esse fatemur, ac propterea laudabili desiderio et pia voluntati dicti Ioannis Baptistae conditionique in dicto donationis instrumento appositae satisfacere cupientes, motu proprio, et ex certâ scientiâ et deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, donationem, cessionem et translationem huiusmodi, omniaque, in instrumento desuper ut praefertur celebrato contenta, acceptata illaque rata et grata habentes, eâdem apostolicâ auctoritate perpetuo approbavimus et confirmavimus, illisque perpetuae et inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiecimus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti aliosque dictos substantiales defectus, si qui desuper forsitan intervenerint, supplementum; et insuper, ad maiorem omnipotentis Dei gloriam et fidei catholicae incrementum, unum in palatio praedicto suisque membris et adiacentiis collegium pontificium seu seminarium apostolicum sub invocatione sanctorum Petri et Pauli apostolorum, Pastorale Urbanum nuncupatum, pro propagandâ ac tuendâ catholicâ et apostolicâ fide, in quo sacerdotes seu clerici dumtaxat seculares, qui ad sacros et maiores ordines seu saltem ad eorum aliquem infra annum ad minus a die eorum in huiusmodi collegio seu seminario receptionis computandum promoveri omnino debeant et teneantur, ex omni natione et gente recipi, ac bonis moribus verâque pietate et sacrâ doctrinâ et aliis catholico homine dignis virtutibus, ad effectum dictam fidem catholicam apostolicamque in partibus infidelium, in quibus aliqui orthodoxae fidei cultores

remanserunt, tuendi et conservandi, necnon eandem fidem in eisdemmet partibus, quando recepta fuerit, totoque terrarum orbe propagandi et dilatandi¹, instrui, et, pro dictae fidei tuitione, incremento, dilatazione², propagatione, vitae periculum et martyrium si opus fuerit subire omnino debeant, perpetuis futuris temporibus et quousque electorum numerus completus unusque pastor et unum Christi ovile facta fuerint duraturum, auctoritate praedictâ etiam perpetuo ereximus et instituimus; illique sic erecto et instituto, pro eius dote, et omnimodâ³ illius oeconomorum, rectoris, magistrorum, praepositorum et alumnorum in eo pro tempore existentium sustentatione, viginti tria praedicta fidei, et alia triginta S. Bonaventurae, ac quinquaginta salis respective nuncupata loca montium praedicta, unâ cum eorum fructibus et proventibus ad quingenta sexaginta quinque vel circiter scuta monetae romanae ad rationem praedictam pro singulo scuto huiusmodi annuatim, ut acceperamus, ascendentia⁴, et praeterea censum annuum dictorum centum quadraginta scutorum similium; ut praefertur, sortis principalis duorum millium scutorum monetae similis super bonis dicti quondam Ioannis Francisci Ugolini, ad rationem septem pro centenariio et anno, dicto Ioanni Baptistae debitum, et per dilectos filios natos et haeredes dicti quondam Ioannis Francisci nunc solvitur, et deinde reliqua omnia dicti Ioannis Baptistae bona mobilia et immobilia praesentia et futura, iuraque, actiones et pecuniarum summas, ac credita dictorum et quorumvis aliorum montium loca et

¹ Male edit. Main. legit *propagandam et dilatandam* (R. T.).

² Perperam edit. Main. legit *dilatatione* (n. r.).

³ Aptius in loc. parall. legitur *commoda* (R. T.).

⁴ Videretur legendum *ascendentibus* (R. T.).

⁵ Aptius in loco parall. est *credita, dictoremque* (n. T.).

iura, quae dictus Ioannes Baptista tempore sui obitus haberet et possideret, seu ad eum quomodolibet spectare dignoscerentur, in Urbe praedicta et in illius districtu dumtaxat consistentia (tribus tamen milibus scutis monetae romanae, praedicto hospitali et ecclesiae B. Mariae de Monte Serrato de Urbe, ex promptioribus suis mobilibus bonis desumendis ut praefertur, per eum in refrigerium animae suae donatis, demptis et exceptis, necnon palatii praedicti cum omnibus suis membris et pertinentiis, quoad dictus Ioannes Baptista vixisset, usu et habitatione, dictorumque et aliorum quorumcumque locorum montium ac census praedictorum, reliquorumque omnium et aliorum, tam mobilium quam immobilium, tum praesentium et futurorum, quovis nomine nuncupatorum, bonorum suorum usufructu, ac de scutis centum auri in auro ad beneplacitum suum testamento disponendi facultate sibi reservatis, expensisque funeralium et exequiarum suarum demptis similiter) perpetuo assignavimus, concessimus, appropriavimus et incorporavimus.

Et quoque regimē tribus canonicis patriarchalium ecclesiarum commissum.

§ 3. Et, ut dicti collegii seu seminarii de propagandā ac tuendā fide conservationi bonoque regimini et gubernio consuleremus, tres canonicos actu praebendatos, ex tribus ecclesiis patriarchalibus Urbis illarumque capitulis, videlicet ex Lateranensi unum, ex dicti Principis Apostolorum alterum, ac ex S. Mariae Maioris nuncupatae reliquum, singulos nempe ex singulis patriarchalibus ecclesiis huiusmodi, quoad personaliter tantum¹ apud easdem patriarchales ecclesias residerent et in illis actu praebendati forent, et non amplius, nostro et successorum nostrorum Romanorum Pontificum pro tempore existentium arbitrio eligendos et declarandos (prout tunc Iulium Zampolinum Lateranensem, ac magistrum Marcum

¹ Aptius in loco parall. legitur tamen (n. T.).

Aurelium Maraldum Caesenatensem, in utraque signaturā nostrā referendarium, Principis Apostolorum, et Pompeium de Angelis Romanum S. Mariae Maioris praedictae respective patriarchalium ecclesiarum canonicos actu praebendatos et personaliter apud eas residentes¹) in administratores et directores, gubernatores et oeconomos dicti collegii seu seminarii (ita quod iis, seu eorum altero, vel duobus ex eisdem deficientibus, seu canonicatus et praebendas in dictis patriarchalibus ecclesiis ex quavis causā obtinere cessantibus, statim alius ex capitulo dictae patriarchalis ecclesiae, in qua ultimo loco defuisset, canonicus, etiam actu praebendatus, in eius locum sub eadem limitatione per nos et successores nostros dumtaxat subrogaretur) pariter perpetuo constituimus et deputavimus; illisque sic constitutis et deputatis rectores et praeceptores, magistros, officiales, oeconomos et alias personas in dicto collegio seu seminario deputandi, illosque amovendi, et alios in eorum loco suffiendi, ac statuta, ordinationes et decreta quaecumque, licita tamen et honesta, sacrisque canonibus, apostolicisque constitutionibus minime adversantia vel repugnantia, faciendi et edendi; ac illa, quoties pro rerum et temporum qualitate seu aliis expedire videretur², immutandi, corrigendi, moderandi, reformandi, interpretandi, ac alia ex integro condendi, ita ut, ubi edita, immutata, correcta, moderata, reformata et condita forent, eo ipso apostolicā auctoritate confirmata et approbata viderentur, plenam et liberam facultatem et omnimodam auctoritatem perpetuo concessimus et elargiti fuimus; ac insuper collegium seu seminarium huiusmodi, illiusque oeconomos, rectores, magistros, praeceptores et alumnos

¹ Fors. deest *elegimus et declaravimus* (n. T.).

² Male edit. Main. legit *viderentur* (n. T.).

pro tempore existentes, illorumque domesticos, officiales, ac ministros, ac illius collegii seu seminarii bona mobilia et immobilia praesentia et futura, cuiuscumque qualitatē et quantitatis existentia, ab omni iurisdictione, dominio, superioritate et potestate pro tempore existentium dilectorum filiorum vicarii, senatoris, conservatorum et reformatorum, ac rectoris studii generalis dictae Urbis, ac Ordinarium locorum, aliorumque iudicum et officialium quorumcumque, tam in ipsā Urbe quam extra eam et ubicumque constitutorum, exemimus et liberavimus; ipsisque collegio seu seminario, rectori, scholaribus, praeceptoribus, magistris, oeconomis, officialibus, magistris et personis, ut quibuscumque privilegiis et exemptionibus, libertatibus, facultatibus, gratiis et indultis, quibus studium generale dictae Urbis, et alia¹ Germaniae, Angliae² et Graecae nationum, illorumque rectores, scholares, praeceptores, magistri, oeconomos, officiales, ministri et personae quovis modo utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, potiri et gaudere possunt et poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed aequē principaliter et pariformiter in omnibus et per omnia uti, potiri et gaudere valeant, pariter perpetuo de speciali gratiā indulsumus; eidemque collegio dilectum filium nostrum Martium S. Angeli in Foro Piscium S. R. E. diaconum cardinalem Ginnettum nuncupatum per chirographum nostrum in protectorem et iudicem, etiam privative quoad quoscumque alios, deputavimus; successiveque, ad protegendum et maiori cum decore hoc tam pium tamque commendabile eiusdem Ioannis Baptistae Vives opus conservandum et perpetuandum,

Datumque cardinalem protectorem, ac iudicem.

¹ Male eadem editio habet *aliae* (n. T.).

² Aptius in loco parall. est *Germanicae, Anglicae* (n. T.).

utque ipsum palatium crebrius frequentaretur, et fideles quilibet hoc medio, magnum ipsius Ioanni Baptistae Vives pietatem admirantes, ad praedictum augendum, ac alia pietatis et charitatis opera etiam ex integro fundanda iugiter allicerentur, in idem palatium Congregationem S. R. E. cardinalium de Propagandā Fide, qui illic eorum congregationem facerent, introduximus et instituimus; eisque collegium seu seminarium praedictum plurimum in Domino commendavimus. Hincque, ac etiam ex singulari et admodum propenso eius erga Deum ac pietatis et misericordiae opera affectu¹ permoctus, dilectus filius noster Antonius tunc tituli S. Honuphrii, ad praesens vero S. Petri ad Vincula S. R. E. presbyter cardinalis S. Honuphrii nuncupatus, noster secundum carnem frater germanus, maior poenitentiarius et Sedis Apostolicae bibliothecarius, unusque ex cardinalibus congregationis praedictae, in dicto palatio seu iuxta illud ecclesiam proprio aere construi curavit, et postea nos, eius votis benigne annuentes, in praedicto collegio, seu seminario, primo unum pro duodecim ex Georgianorum et Persarum, ac Nestorianorum, necnon Iacobitarum et Melchitarum, ac Cophtarum, duobus videlicet pro qualibet oriundis, et subsequente alium alumnatum aliorum tredecim alumnorum, septem pro Aethiopicae seu Abissinae, sex vero pro Bracmanae Indiarum orientalium nationum respective alumnis, sub certis modo et formā tunc expressis respective creximus et instituimus; eisque sic erectis et institutis, pro alumnorum huiusmodi sustentatione, aliorumque onerum supportatione, redditus annuos ad annua scuta mille et septingenta monetae romanae ascendentes in tot locis montium non vacabilium de Urbe, per dictum Antonium cardinalem assi-

Etiamque in eo ecclesiam a cardinali S. Honuphrii, institutosque nonnullos alumnatus.

¹ Male edit. Main. habet *affectum* (n. T.).

gnatos et tunc expressos, etiam perpetuo concessimus et assignavimus; ius nominandi alumnos praedictos eidem Antonio cardinali et certis aliis personis tunc expressis similiter perpetuo reservavimus; et praeterea dicto Antonio cardinali, quoad vixerit, et eo defuncto praedictae congregationi de Propaganda Fide amborum alumnatum praedictorum omnimodam protectionem, regimen ac gubernationem, plenam superintendentiam, ac facultatem deputandi rectorem dictorum duorum alumnatum per eius patentes rectorem pro tempore dicti collegii, cuius curae immediate subessent eorum alumni, quique praedictae congregationi, seu ab eo deputando, singulo trimestri rationem dati et recepti reddere deberet, eadem auctoritate perpetuo itidem tribuimus et impertiti fuimus; aliaque decrevimus et statuimus, prout in diversis nostris super collegii seu seminarii et alumnatum huiusmodi erectionibus sub kalendis augusti anno iv, et x kalendas aprilis anno xv, ac xvi kalendas iulii anno xvi pontificatus nostri respective expeditis litteris², ac etiam in chirographo praedicto, cuius et quarum totos et integros tenores, etiam veriores, ac datas³, praesentibus haberi volumus pro expressis, uberius respective continetur.

Causas quoque reconsecratusdem collegii gubernium immutandi.

§ 4. Cum autem, sicut accepimus, idem collegium seu seminarium de Propaganda Fide ad praesens, sumptibus et impensâ eiusdem Antonii cardinalis in pietatis et misericordiae operum exercitio continuatis cōmptâ totâ domorum eidem collegio undecumque contiguarum seu cohaerentium insulâ, dirutâque earum maiori parte, in qua collegium valde ab eodem Antonio cardinali ampliatur et magis insigne ef-

ficitur, splendida et insigni, copiosiorique scholarium numero¹ capaci a fundamentis constructione reddatur, ideoque collegium seu seminarium huiusmodi, quod antea paucis constabat alumnis, ob auctum illorum ex erectione duorum alumnatum praedictorum, intuitu eiusdem Antonii cardinalis per nos ut praefertur factâ, numerum, maiori administratione et gubernio, et aliquâ speciali circa qualitatem illius rectoris pro tempore deputandi provisione et declaratione opus habeat, utilitatisque et fructuoso regimini collegii seu seminarii huiusmodi plurimum conducere existimetur, ut idem collegium sive seminarium, eique successive additi alumnatus praedicti, ad eorum collegiales et alumnos ac ministros in pace et quiete confovendum, ab uno tantum protectore, rectore, gubernatore et superintendente regantur, gubernentur et administrentur, idque a nemine melius et fructuosius praestari posse noscatur, quam a dicto Antonio cardinale ac venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus congregationis de Propaganda Fide huiusmodi:

§ 5. Motu itaque, scientiâ, deliberatione et potestatis plenitudine similibus, ex voto dilecti filii nostri Iulii tituli sanctae Susannae S. R. E. presbyteri cardinalis Sacchetti nuncupati, ac dilectorum etiam filiorum quorundam Romanae Curiae praelatorum a nobis desuper ad id specialiter deputatorum, omnimodam atque totalem facultatem et auctoritatem, per priores nostras litteras tribus canonicis ecclesiarum patriarchalium praedictarum circa administrationem, directionem et gubernium collegii seu seminarii praedicti, illiusque rectoris, praeceptorum, magistrorum, officialium, oeconomorum et aliorum officialium, et circa confectionem statutorum et ordinationum

Removet praefatos tres canonicos.

¹ Mirâ proorsus perversione edit. Main. legit nuncupato pro numero (R. T.).

² Legendum foret eâ (R. T.).
³ Quas vide respective in tom. xiii, pag. 574, et tom. xiv, pag. 580 et 734 (R. T.).
⁴ Male edit. Main. legit datae (R. T.).

huiusmodi, ac alias quomodolibet per nos ut praefertur concessas, a modernis et ad praesens deputatis canonicis dictarum ecclesiarum patriarchalium per praesentes perpetuo avocamus et auferimus, ac canonicos patriarchalium ecclesiarum huiusmodi in administratores, directores, gubernatores et oeconomos collegii seu seminarii, illiusque rectoris, praeceptorum, magistrorum, officialium, oeconomorum et aliarum personarum, ac bonorum et iurium huiusmodi de cetero assumi prohibemus, facultatemque et auctoritatem eligendi, deputandi ac amovendi alumnos seu collegiales collegii seu seminarii praedicti, cum bonis dicti Ioannis Baptistae Vives, ut praefertur, fundatos et dotatos¹, nobis et Romanis Pontificibus successoribus nostris pro tempore existentibus etiam perpetuo reservamus.

Totumque gubernium collegii Congregationis de Propaganda Fide tribuit.

§ 6. Ipsius vero collegii seu seminarii, illiusque rectoris, praeceptorum, magistrorum, officialium, oeconomorum, alumnorum seu collegialium, et aliarum personarum, ac bonorum, reddituum, iurium et actionum quarumcumque omnimodam administrationem, directionem, superintendentiam, regimen et gubernium dicto Antonio cardinali, quoad vixerit (per eum communicato, ut speramus, consilio cum congregatione dictorum cardinalium, ita tamen ut negotiis gravioribus, gubernium et regimen collegii seu seminarii huiusmodi concernentibus, dictus Antonius cardinalis et ipsa congregatio respective nos et successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes consulere, illorumque participes facere omnino teneantur), dictâ auctoritate private tam quoad canonicos praedictos, quam quoscumque alios, etiam quavis dignitate sive ecclesiasticâ sive laicali praeditos², et quantumlibet privilegiatos,

¹ Legerem fundati et dotati (R. T.).
² Perperam edit. Main. legit praedictos (R. T.).

et speciali notâ dignos, qui illos et illa quomodolibet praetendere possent, pariter perpetuo committimus et mandamus, iurisdictionemque et illius plenum exercitium quoad causas et lites praedicti collegii in eodem chirographo contentas iudici praedictae congregationis de Propaganda Fide, vel alteri eidem Antonio cardinali donec vixerit beneviso per ipsum cardinalem deputando, cum facultatibus in eodem chirographo expressis committimus; ipsique Antonio cardinali, quoad vixerit, quaecumque statuta et ordinationes, prosperum regimen et gubernium collegii seu seminarii illiusque ministrorum et personarum ac bonorum huiusmodi quomodolibet concernentia, ac alias utilia et necessaria, cum simili consilio congregationis cardinalium praedictorum condendi et promulgandi, et tam Antonio cardinali praedicto, quoad vixerit, cum simili, ut speramus, communicatione, quam, eo defuncto, ipsi congregationi cardinalium, quoties rerum et temporum qualitas exiget, ac alias expediens videbitur, statuta et ordinationes huiusmodi alterandi, corrigendi, modificandi et declarandi, seu alia ex integro condendi, quae, statim atque condita et edita fuerint, omnes quos quomodolibet concernent ad eorum observationem sub poenis in eis infligendis arcent et adstringant non secus ac si apostolicâ auctoritate motuque pari specificè confirmata fuissent, plenam et liberam auctoritatem et facultatem concedimus et impertimur. Insuper in rectorem collegii seu seminarii huiusmodi semper unum presbyterum secularem vel regularem, iudicio dicti Antonii cardinalis, ut praefertur, donec vixerit, et, dicto Antonio cardinali defuncto, congregationis cardinalium huiusmodi, habilem et idoneum, qui ad libitum et nutum¹ liberum Antonii cardinalis et respective congregationis hu-

¹ Perbelle ed. M. fert nutum pro nutum (R. T.).

iusmodi daret et amoveri possit, deputandum et eligendum fore et esse, in alumnos vero seu collegiales tam collegii seu seminarii quam utriusque alumnatum huiusmodi personas talis aetatis, ut intra annum a die eorum receptionis ad sacros ordines seu saltem ad eorum aliquem promoveri possint, nisi alias dicto Antonio cardinali et congregationi praedictae ac aliis ius nominandi et eligendi habentibus ut supra expedire videbitur, circumscripta quoad hoc litterarum apostolicarum erectionis alumnatum huiusmodi dispositione, etiam eligi et nominari debere statuimus et ordinamus.

Clausulas apostolicas.

§ 7. Decernentes praesentes¹ ullo umquam tempore, sive ex eo quod causae propter quas illae emanarunt verificatae et approbatae, ac canonici praedicti et alii quicumque in premissis interesse habentes, seu habere praetendentes, ad id vocati non fuerint, sive alias ex quibuscumque causis, de subreptionis vel obreptionis aut nullitatis vitio seu intentionis nostrae vel quocumque alio defectu notari, impugnari, retractari, seu etiam revocari, suspendi, restringi, limitari, aut in ius vel controversiam revocari, seu ad terminos iuris reduci non posse, sicque in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum curiae camerae apostolicae auditores, ac S. R. E. cardinales, sublata eis et eorum cuilibet quavis alias iudicandi et interpretandi facultate, iudicari et definiri debere, irritum quoque et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Deputat exequutores.

§ 8. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Ostiensi et Portuensi episcopis ac dilecto filio causarum curiae camerae apostolicae generali auditori per apostolica

¹ Praeposit. ad ex superioribus addimus (A.T.).

² Subintellige litteras (A. T.).

scripta motu pari mandamus, quatenus ipsi, vel¹ duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte Antonii ac aliorum cardinalium congregationis de Propaganda Fide huiusmodi fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque circa illa efficaciae defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra easdem praesentes ac in eis contenta huiusmodi ab omnibus, ad quos spectat et pro tempore spectabit, firmiter et inviolabiliter observari, ac Antonium et alios cardinales congregationis huiusmodi illis pacifice frui et gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet et rebelles per censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, ac censuras et poenas ipsas, legitimis super his habendis servatis² processibus, et iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, brachii secularis auxilio.

Derogat contrariis.

§ 9. Non obstantibus priori nostra voluntate prioribusque litteris nostris praedictis, ac nostra et cancellariae apostolicae regula de iure quaesito non tollendo, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon omnibus illis, quae in singulis litteris ac chirographo nostro praedictis volumus non obstare, contrariis quibuscumque; seu si quibus communiter aut divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam de indulto huiusmodi mentionem.

§ 10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae avocationis,

Clausulas poenales addit.

¹ Perperam edit. Main. legit nec pro vel (A.T.).

² Vocem servatis ex more solito addimus (A.T.).

ablationis, prohibitionis, reservationis, communicationis, mandati, concessionis, impartitionis, statuti, ordinationis et decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicae MDCXLI, XVII kalendas iunii, pontificatus nostri anno XVIII.

Dat. die 16 maii 1641, pontif. anno XVIII.

DCCXIII.

Commissio Ordinari Colonien si personarum ecclesiasticas compellendi ad solutionem vectigalium grani, farinae et vini ad quinquennium tantum¹.

Venerabili fratri Ferdinando archiepiscopo Colonien si, sacri romani imperii principi electori, seu dilecto filio officiali Colonien si,

Urbanus Papa VIII.

Venerabilis frater, seu dilecte fili, salutem et apostolicam benedictionem.

Exordium.

Catholicae religionis zelus, ac sincerae fidei et devotionis affectus, quo² dilecti filii communitas et homines civitatis Colonien sis nos et Romanam prosequuntur Ecclesiam, promerentur, ut eorum commodis et utilitati, quantum cum Domino possumus, libenter consulamus.

Communitas Colonien sis pro contributione super grano, farina, etc. extendenda ad ecclesiasticos exponit causas.

§ 1. Cum itaque, sicut nobis nuper exponi fecerunt communitas et homines praedicti, ob assiduas expensas, quas ipsos, pro conservatione religionis catholicae, et dictae civitatis eiusque territorii ab haereticorum invasionibus praeservatione, plurium annorum spatio facere oportuit, eadem civitas adeo opibus exhausta sit, ut sumptus pro conservanda deinceps orthodoxa religione in eadem civitate, eaque

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Male edit. Main. habet quod pro quo (A.T.).

ab haereticorum conatibus tuenda necessarios imposterum sustinere non possit, ideoque exponentes praedicti etiam personas ecclesiasticas tam seculares quam regulares civitatis praedictae, quae, ut asserunt, plusquam unam ex tribus partibus bonorum stabiliium in dicta civitate possident, ad solutionem gabellarum super grano, farina et vino in civitate huiusmodi impositarum, nostra et huius Sanctae Sedis auctoritate, cogi et compelli desiderant:

§ 2. Nos, considerantes personarum ecclesiasticarum non minus quam laicorum interesse religionem catholicam in dicta civitate sartam tectamque conservari, et civitatem huiusmodi adversus haereticorum invasiones praemuniri, ipsosque exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet ignodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus illorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, fraternitati tuae, frater archiepiscope, seu discretioni tuae, fili officialis, per praesentes committimus et mandamus, ut, constituto tibi, quod laicorum facultates pro subeundis deinceps expensis praedictis non suppetant, et dummodo cleri praedictae civitatis Colonien sis expressus ad hoc assensus accedat, personas ecclesiasticas civitatis praedictae tam seculares quam cuiusvis ordinis, congregationis et instituti etiam speciali nota et expressione dignas (exceptis tamen Mendicantibus bona stabilia non possidentibus et ex eleemosynis viventibus) regulares ad contribuendum in gabellis impositis super grano, farina et

Commissio Colonien si Ordinari prout in rubrica.

vino in dictâ civitate consumendis, vel ab eâ extrahendis, ad quinquennium proximum dumtaxat auctoritate nostrâ cogas et compellas, ratamque earumdem personarum ecclesiasticarum per personas ecclesiasticas deputatas vel deputandas a te exigi facias, absque eo quod laici se in exactione huiusmodi ullo modo intromittant, et ratam per ipsas personas ecclesiasticas pro tempore solutam communitati et hominibus praedictis, seu illorum deputatis, in praemissos et non alios usus convertendam consignari cures.

Obstaculum
derogatio

§ 3. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon quarumcumque ecclesiarum, monasteriorum, domorum et locorum regularium, ac ordinum et congregationum, quorum fuerint, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus et litteris apostolicis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, ac aliâ in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso et formâ in illis traditâ observatâ exprimerentur et insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâ in

suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xx maii MDCXLI, pontificatus nostri anno xviii.

Dat. die 20 maii 1641, pontif. anno xviii.

DCCXIV.

Constitutio super praeservatione iurium Sedis Apostolicae, et inferiorum ecclesiarum, personarumque ecclesiasticarum a quibuscumque praeiudicialibus¹.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, in sacrâ beati Petri Sede a Domino constitutus, non valens curam suae pastoralis sollicitudinis in gregem sibi commissum personaliter in qualibet mundi parte exercere, legatos etiam de latere ac nuntios aliosque ministros apostolicos ad diversas provincias et regna, prout cognoscit in Domino expedire, consuevit destinare, ut, vices suas supplendo, facultatesque sibi concessas non excedendo, errata corrigant, et commissis sibi populis iustitiae et gratiae incrementa ministrent, iuraque Sedis Apostolicae, iurisdictionem, immunitatem et libertatem ecclesiasticam tueantur, ac de gravioribus Summum Pontificem reddant certiores, remediaque ac mandata opportuna apostolica expectent et exequantur.

§ 1. Cum autem, ut accepimus, a nonnullis praetendatur, quosdam ex legatis,

Exordium.

Causae huius
Constitutionis.

¹ Consonat prohibitio Sixti V alienationis civitatum, castrorum, aliorumque locorum et bonorum, etiam iurisdictionum, ad eandem Apostolicam Sedem spectantium, de qua in notâ ad rubricam Const. DLXXXV (al. 551) Urbani VIII, tom. xiv, pag. 616.

sive natis, sive aliis etiam de latere, etiam S. R. E. cardinalibus, nunciisque ac aliis ministris apostolicis quovis nomine nuncupatis, ac etiam ex rectoribus seu gubernatoribus provinciarum, civitatum et locorum ditionis temporalis sanctae Romanae Ecclesiae per Romanos Pontifices praedecessores nostros ac etiam per nos missis, ceterisque officialibus camerae apostolicae et Romanae curiae, etiam sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus, etiam vicecancellariis et camerariis, ac feudatariis, quantumlibet qualificatis et individuâ mentione dignis, ac etiam baronibus, aliisque iurisdictionem quomodolibet exercentibus, aliqua eidem Sedi aut iurisdictioni vel immunitati seu libertati ecclesiasticae ecclesiisque et personis ecclesiasticis praeiudicialia, praeter aut contra facultates sibi concessas, nedum fecisse, declarasse, concessisse ac decrevisse, seu aliâ quomodolibet disposuisse, sed etiam praedicta et quaecumque alia eis praeiudicialia, a quibuscumque aliis sive ecclesiasticis sive laicis quomodolibet qualificatis sufficientem facultatem apostolicam non habentibus commissa et facta, oneraque super ecclesiis ac earum bonis et iuribus earumque fructibus absque sufficienti facultate apostolicâ imposita, transgressionemque et excessu, contra sacrorum canonum, constitutionum apostolicarum, et conciliorum universalium dispositionem, contra Sedem Apostolicam, iurisdictionem, immunitatem aut libertatem ecclesiasticam, seu ecclesias vel personas ecclesiasticas, earumque bona et iura quaecumque, quomodolibet commissos et perpetratos tolerasse et approbasse, vel quomodolibet permisisse, seu eisdem praeiudicialibus consensisse; immo ex ipsorum legatorum, nuntiorum et ministrorum apostolicorum, ac etiam respective gubernatorum provinciarum, civitatum et locorum ditionis temporalis eiusdem Sedis Apo-

lica, et quorumcumque aliorum ipsius officialium, seu cuiuslibet eorum, assertâ scientiâ, taciturnitate, tolerantia vel consensu, ipsorumque praeiudicialium observantiâ, inferri posse, tam in praedictis quam in ceteris quibuscumque praeiudicialibus, nedum ad praesumptam scientiam, tolerantiam, consensum seu approbationem Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, et cuiuslibet eorum, ac nostrum, sed etiam ad praesumendum super eis et eorum quolibet fuisse concessum beneplacitum apostolicum (etiamsi praedecessores nostri praedicti multoties eâ viâ quâ licebat se opposuerint, et nos quoque contradixerimus); concessionem quoque et gratias quascumque, ac investituras etiam civitatum, terrarum, castrorum, aliorumque locorum et bonorum etiam iurisdictionum, ad eandem Apostolicam Sedem seu ad ecclesias inferiores respective spectantium, ab aliquibus ex eisdem praedecessoribus nostris vel a praelatis seu rectoribus ecclesiarum inferiorum praedictarum quomodocumque et quandocumque ad certas vitas aut generationes seu lineas, vel ad certum tempus iam elapsam, illorumque ac illarum pignorationes, seu in pignus dationes ac alienationes cum pacto redimendi, factas, ex praedictâ assertâ scientiâ et tolerantia Sedis Apostolicae nedum longius protrahi, sed etiam perpetuari; aliaque indebita et iniusta praetendantur in praedictae Sedis Apostolicae, iurisdictionis, immunitatis seu libertatis ecclesiasticae, aliarumque ecclesiarum et personarum ecclesiasticarum maximum detrimentum, et populorum grave scandalum, animarumque ipsorum praetendentium, transgredientium vel occupantium seu usurpantium, ac in censuris eo ipso incursis insordescuntium perniciem:

§ 2. Propterea nos, sicut ex onere pastoralis tenemur, indemnitati Sedis Apo-

Praeservationi
iurum Sedis
Apostolicae con-

solit hic Pontifex.

stolicae, iurisdictionisque et immunitatis ac libertatis ecclesiasticae, ecclesiarumque et personarum ecclesiasticarum, quantum nobis ex alto conceditur, prout iidem praedecessores nostri omnibus praeiudiciis obviam ire exoptarunt, consulere volentes, attendentesque quod praedicti legati, nuntii et cardinales, etiam vicecancellarii et camerarii, alique omnes et singuli praedicti, sine speciali Papae mandato, nulla eidem Sedi et ecclesiis aliisque praedictis praeiudicialia umquam tacite vel expresse facere potuerunt vel possunt, quodque, ob locorum distantiam ac negotiorum molem quibus Sedes Apostolica premitur, huiusmodi praeiudicia non fuerunt Summo Pontifici pro tempore existenti, minusque eius successoribus, nota, saltem cum suis circumstantiis praeiudicium inferentibus et aggravantibus, quodque confirmationes, approbationes et beneplacita Papae, praesertim ubi actum fuit vel agitur de praeiudicio perpetuo, semper consueverunt in scriptis expediri, praecipue per litteras apostolicas sive sub plumbo sive in formâ Brevis sub annulo Piscatoris, prout etiam pontificatu nostro expediuntur; ideo, si in registris apostolicis, quae fideliter custodiuntur et asservantur, praedictorum quorumcumque praeiudicialium approbationes, confirmationes vel beneplacita apostolica non reperiuntur descripta seu registrata, vel non exhibentur originalia litterarum apostolicarum, aut transumpta, iuxta formam constitutionis nostrae desuper alias editae¹ sub datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub die 1 iunii mdcxxxv, pontificatus nostri anno xii, inde deducitur, neque Romanos Pontifices praedecessores nostros, nec nos umquam praeiudicialia approbasse vel confirmasse, beneplacitaque apostolica super praeiudicialibus numquam conces-

¹ Forsan legendum *praeiudicialia* (R. T.).

² Quam vide in tom. xiv, pag. 478 (R. T.).

sisse; ac denique quod Romani Pontifices praedecessores nostri, pro damnandis, impugnandis et evitandis omnibus et singulis praeiudicialibus, illisque et praetensis tolerantis, conniventis, consensibus, possessionibus, intrusionibus, occupationibus, usurpationibus, observantiis et praescriptionibus quibuscumque impediendis, interrumpendis, penitusque avertendis et excludendis, hactenus consueverunt quolibet anno in die Coenae Domini facere processus generales, bullas eiusdem Coenae nuncupatas, et publicare contra quoscumque, prout etiam nos fecimus et publicavimus; idcirco etiam praedicta omnia et singula eidem Sedi Apostolicae, iurisdictioni vel immunitati aut libertati ecclesiasticae seu ecclesiis vel personis ecclesiasticis, earumve bonis, iuribusque ac fructibus quomodolibet praeiudicialia, per praedictos et alios quoscumque contra aut praeter facultates eis concessas facta, eo ipso fuerint et sint nulla et invalida:

§ 3. Nihilominus, abundantiori cautela uti volentes, omniumque et singulorum quomodolibet praeiudicialium quodcumque et a quibusvis ac ex quacumque causa et quovis modo factorum et gestorum, ac inde sequutorum quorumcumque, ceterorumque hic de necessitate forsan exprimendorum ac inserendorum tenores, etiam maiores et veriores, pro plene expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, motu proprio, certa scientia ac matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, motique ex praedictis causis, aut illarum alterâ, seu ex aliis iustis et rationalibus animum nostrum moventibus, ad quarum omnium et singularum verificationem Ecclesiam Romanam praefatam Sedemque Apostolicam et quemcumque alium numquam teneri volumus, ultra quascumque revocationes hactenus factas, hac nostra perpetua constitutione declaramus, omnia

Omnia praeiudicialia Sedi Apostolicae Romanaeque Ecclesiae, etc. decreta, statuta, indulta, etc. irrita, et revocata.

et singula acta, decreta, statuta, indulta, concessionis, ordinationes, declarationes, concordias et pacta, etiam nomine eiusdem Sedis Apostolicae inita, venditionesque et alienationes officiorum aliorumque eiusdem Sedis iurium, et quascumque alias dispositiones, quocumque nomine nuncupata, eidem Sedi Apostolicae Romanaeque Ecclesiae, seu quibuscumque aliis ecclesiis et locis piis, ac personis ecclesiasticis, seu iurisdictioni vel immunitati aut libertati ecclesiasticae quomodolibet praeiudicialia et praeiudicialia, a quibuscumque legatis, etiam de latere, etiam sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus, nunciis, seu aliis ministris apostolicis, cameraeque apostolicae et Romanae curiae officialibus et ministris, etiam cardinalibus, vicecancellariis et camerariis, et respective rectoribus et gubernatoribus, feudatariis, baronibus et ceteris iurisdictionem quomodolibet exercentibus, aliisque praefatis, quantumlibet qualificatis et individua expressione dignis, quodcumque, qualitercumque et quomodocumque, praeter vel contra facultates eis concessas, facta et gesta, factasque et gestas, aut alias quovis modo ab eis emanata et emanatas hactenus, etiam per modum edicti, declarationis, constitutionis, pragmaticae, reformationis, ac prohibitionis, etiam generalis, ac alias quomodolibet, etiam cum clausula, *salvo vel reservato Sedis Apostolicae beneplacito*, vel fortasse etiam cum intentione data vel promissione etiam facta illud ab hac Sancta Sede, seu a Romano Pontifice, aut etiam a nobis impetrandi, etiam cum praetensa illarum executione et observantia quantumlibet longissimâ, ac aliis inde quomodolibet sequentis quibuscumque, etiam in favorem, seu intuitu, vel contemplatione imperatoris, regum, aliorumque principum etiam supremorum, etiam laicorum, nationum, rerumpublicarum, provincia-

rum, regnorum, aliorumque dominorum et officialium quorumcumque, vel civilium, universitatum, etiam studiorum generalium, collegiorum, religionumve, seu militiarum, ecclesiarum et monasteriorum quorumcumque ordinum, vel aliorum quorumvis, etiam speciali notâ dignorum, ex quacumque ratione, occasione, vel causâ quantumlibet piâ, publicâ, favorabili, seu privilegiatâ, etiam transactionis, vel concordiae, seu belli, treguae, vel pacis, etiam universalis, et ad maius malum, vel scandalum, ut asseritur, evitandum, seu ex aliis rationibus et causis, etiam omnibus insimul concurrentibus, ac alias individua expressionem requiruntibus;

§ 4. Necnon quascumque tolerantias, taciturnitates, conniventias, permissiones, consensu, declarationes, executiones, approbationes, vel confirmationes, expresse vel tacite, dicto vel facto, ac alias quomodolibet, praeter aut contra suas facultates ab iisdem legatis, nunciis ac ministris apostolicis, et respective rectoribus et gubernatoribus, ut asseritur, factas, seu habitas, vel respective praestitas, in quibuscumque actibus eidem Sedi Apostolicae, seu iurisdictioni, immunitati seu libertati ecclesiasticae, aut ecclesiis vel personis ecclesiasticis, quomodolibet praeiudicialibus, per quoscumque alios, etiam laicos, quantumlibet, ut praemittitur, qualificados, quavis auctoritate et potestate, etiam imperiali, regali, aut quacumque aliâ individua expressionem requirente fungentes, etiam sub praetextu quod bullae seu constitutiones apostolicae non fuerint publicatae, vel usu receptae, aut contrario usu, etiam decennali, et quantumlibet longissimo, ut praetenditur, abrogatae, vel sub praetextu constitutionum, litterarum seu dispositionum apostolicarum, de quarum existentia per canonica documenta apostolica non constat, seu

Item tolerantias, taciturnitates et conniventias, etc.

revocatae aut non sufficientes sunt, ac etiam in permittendo editionem seu impressionem librorum eidem Sedi aliisque praeiudicialium, seu continentium opiniones damnatas, vel in admittendo seu exequendo minus legitimam earumdem constitutionum, litterarum, seu dispositionum apostolicarum interpretationem, vel faciendo aut approbando ea, quibus disciplina ecclesiastica quomodolibet enervatur seu laeditur, factis et gestis;

Impedimenta
legalis apostoli-
ca illata, etc.

§ 5. Molestias quoque, vexationes et impedimenta quaecumque legatis, nunciis, vel aliis ministris et officialibus apostolicis per quoscumque etiam laicos, cuiusvis status, gradus, conditionis, qualitat, dignitatis ecclesiasticae, ut praemittitur, existentes, quomodolibet factas et illatas, factaque et illata, tam eorum ingressum in provincias sibi commissas denegando, quam ne suas facultates libere in illis exercerent impediendo, ac eos ab illis expellendo;

Contributio-
nes, gabellas,
etc.

§ 6. Necnon quascumque contributiones, collectas, gabellas, militum hospitalium, decimas, vel alias fructuum partes, aliaque onera et gravamina quaecumque super ecclesiis, monasteriis et locis piis, praesertim vacantibus, vel personis ecclesiasticis, earumque vel eorum bonis seu fructibus, etiam praetextu vel causâ facultatis bona stabilia acquirendi, seu retinendi, ac aliâ quomodolibet, per laicos praefatos et quoscumque alios quomodolibet qualificados absque sufficienti facultate apostolicâ impositas et impositas, exactasque et exactas, etiam a sponte dantibus vel contribuentibus;

Molestationes
personarum ec-
clesiasticarum.

§ 7. Item molestationes, perturbatio-
nes, acta, carcerationes, exequutiones et attentata quaecumque a quibusvis laicis, etiam officialibus, quomodolibet qualifica-
tis, contra personas ecclesiasticas, vel ec-
clesias, seu cuiuslibet earum bona, sive
iura, vel fructus, tam civiliter quam cri-

mineraliter, et aliâ quomodolibet quantum-
cumque hactenus facta, gesta et commissas,
etiam de facto exequutioni, etiam pluri-
bus vicibus, et quocumque temporis cursu,
etiam longaevo et longissimo, ac, ut prae-
tenditur, immemorabili, etiam cum famâ
asserti privilegii, quomodolibet deman-
data;

§ 8. Necnon quascumque transgressio-
nes et excessus contra dispositiones sa-
crorum canonum, constitutionum apostoli-
carum, et conciliorum universalium, prae-
sertim Lateranensis sub Alexandro III,
generalis nuncupati, et¹ sub Innocentio III,
Viennensis sub Clemente V, Lateranensis
ultimi sub Leone X felicitis recordationis
Romanis Pontificibus praedecessoribus no-
stris, seu Tridentini, a quibuscumque et
ex quibusvis causis quomodolibet et quan-
documque factas² in praeiudicium Sedis
Apostolicae, sive iurisdictionis, vel immu-
nitatis, aut libertatis ecclesiasticae, seu
ecclesiarum, vel personarum ecclesiasti-
carum, earumque bonorum seu fructuum,
etiam effectum, ut praemittitur, de facto
sortitos³, et inde sequuta quaecumque;

Transgressio-
nes sacrorum
canonum,

§ 9. Item quascumque prorogationes,
extensiones, protractiones, seu perpetua-
tiones quarumcumque gratiarum; con-
cessionum et investiturarum a Sede Apo-
stolicâ vel a praelatis seu rectoribus
ecclesiarum inferiorum quandocumque ha-
ctenus factarum ad certas vitas aut gene-
rationes seu lineas iam finitas vel extin-
ctas, sive ad certum tempus iam elapsam,
pignorationumque et venditionum cum
pacto redimendi, permutationum, alio-
rumque contractuum, ac dispositionum

Prorogationes
gratiarum.

¹ Comma et coniunctionem et nos addimus ad
tollendam confusionem; Lateranense III habi-
tum fuit sub Alexandro III, et Lateran. IV sub
Innoc. III (R. T.).

² Aptius lege facta nempe transgressiones et
excessus (R. T.).

³ Aptius lege sortita nempe transgressiones
et excessus (R. T.).

quarumcumque de civitatibus, terris, do-
miniis, castris, locis et bonis etiam feu-
dalibus vel iurisdictionalibus ac iuribus
eiusdem Sedis Apostolicae vel ecclesia-
rum inferiorum a quibuscumque quan-
tumlibet ut praemittitur qualificatis quan-
documque praelensa¹, etiam exequutioni
demandatas, et quocumque temporis cursu
continuas; necnon reliqua omnia quot-
cumque et qualiacumque eidem Sedi Apo-
stolicae, vel iurisdictioni, immunitati aut
libertati ecclesiasticae, seu ecclesiis vel
personis ecclesiasticis, earumve iuribus,
bonis et fructibus quomodolibet praeiui-
dicialia, per quoscumque sufficienti et
legitimâ facultate apostolicâ non munitos
facta, gesta et respective perpetrata, cum
omnibus et singulis quomodocumque inde
secutis et quocumque tempore longissimo
executioni demandatis ac observatis, fuis-
se et esse ipso iure nullas et invalidas,
ac nulla et invalida, nulliusque roboris
vel momenti, indebitaque et illicita² ac
de facto praesumptas et praesumptas, nul-
lumque praeiudicium eisdem intulisse,
nec inferre unquam posse, illasque et
illa ex quocumque temporis cursu, nec
etiam ex quacumque praetensâ observan-
tiâ quantumlibet diuturnâ, longaevâ, lon-
gissimâ, seu immemorabili, etiam cum
famâ praetensi privilegii apostolici, ac
etiam iunctâ quavis scientiâ, conniventâ,
tolerantiâ, taciturnitate, facultate et per-
missione, etiam ex actibus positivis non
legitimis resultante, praelatorum ecclesia-
rum inferiorum, legatorum, nunciorum
et aliorum quorumcumque ministrorum
apostolicorum, ac etiam respective quo-
rumvis rectorum et gubernatorum, alio-
rumque praedictorum, etiam feudatariorum,
etiam Sedis Apostolicae, ac baronum,
ceterorumque iurisdictionem quomodoli-
bet exercentium, ac forsitan Romanorum

Pontificum praedecessorum nostrorum et
nostrâ, nequaquam fuisse hactenus, nec
in posterum fore approbata, convalidata,
neque respective prorogata, extensa, pro-
tracta, vel perpetuata, minusque inde ali-
quam approbationem vel praesumptio-
nem alicuius beneplaciti apostolici, neque
aliquam bonam fidem, possessionem, vel
quasi, aut praescriptionem, in aliquo etiam
impediente, imponente, exigente, atten-
tante, vel respective occupante, usurpante,
vel transgrediente, aut quomodolibet con-
tinuante, nec in quocumque alio, potuisse
nec unquam posse resultare vel induci
respective in Sedis Apostolicae iurisdic-
tionis, immunitatis, aut libertatis eccle-
siasticae, seu ecclesiarum, vel persona-
rum ecclesiasticarum, earumve iurium,
ac bonorum et fructuum praeiudicium,
talemque praesumi fuisse semper mentem
et intentionem Romanorum Pontificum
praedecessorum nostrorum praedictorum
ac respective nostram fuisse et esse quo-
vis modo praedicta et quaecumque alia
praeiudicialia nunquam approbandi, seu
confirmandi, nisi de praetensâ approba-
tione vel confirmatione apostolicâ con-
stiterit ex praedictis regestis apostolicis,
vel aliâ iuxta formam praedictae alterius
constitutionis nostrae; quinimo omnia et
singula praeiudicialia fuisse a sacris ca-
nonibus, constitutionibus apostolicis et
conciliis, etiam universalibus, praesertim-
que a praedictâ Bullâ in Coenâ Domini
legi solitâ respective reprobata ac dam-
nata, prout etiam ad abundantiorum cau-
telam tenore praesentium reprobamus et
damnâmus, beneplacitaque apostolica per
praedecessores nostros et per nos hacte-
nus denegata fuisse declaramus, sicut
etiam harum vigore denegamus, et, qua-
tenus foret opus, omnia et singula prae-
iudicialia praedicta, omniaque alia, si
qua¹ sint, irritamus et annullamus ac

¹ Vide an legendum praelensas (R. T.).

² Legerem indebitaque et illicitae (R. T.).

¹ Edit. Main. legit quae (R. T.).

respective revocamus cum inde secutis quibuscumque, praesertim intrusionibus, occupationibus, usurpationibus et observantiis, ac usibus et consuetudinibus quantumvis longissimis et immemorabilibus, etiam cum asserta fama privilegii apostolici, quas et quae illicitas et illicitas, irrationabilesque et irrationabilia declaramus, ac pro reprobatis, illicitis, irrationabilibus, irritis et annullatis perpetuo haberi volumus, decernimusque et damnamus; ita quod in posterum illa et illae non possint unquam in iudicio nec extra iudicium a quoquam quomodolibet allegari, deduci, probari, nec ab aliquo admitti ad quicumque effectum, et, quatenus opus foret, adversus illos et illa ac alia quaecumque quomodolibet praeiudicialia harum serie eandem Sedem Apostolicam, Romanamque Ecclesiam, et ecclesias inferiores, ac personas ecclesiasticas quascumque plenarie et plenissime, ex iustis causis nobis benevisis, ac si talia nunquam extitissent, in integrum et pristinum in quo antea erant statum restitimus, reponimusque ac reintegramus; praeiudicialiaque huiusmodi, ne imposterum perpetuis futuris temporibus fiant, etiam interdicens et prohibemus.

Damnat quosdam abusus circa provisiones ecclesiarum cathedralium ex incuria officialium Sedis Apostolicae.

§ 10. Insuper, cum etiam nobis innotuerit, quod aliquando in provisionibus ecclesiarum cathedralium, metropolitinarum, primatialium et patriarchalium, aliisque gratiis et dispositionibus apostolicis, fuit, ob incuriam quorundam Sedis Apostolicae seu Romanae curiae officialium, inadvertenter in praeiudicium liberae provisionis earum narrata vel etiam forsitan de facto admissa praesentatio, nominatio vel supplicatio alterius quantumlibet, ut praemittitur, qualificati, absque eo quod de eius iure praesentandi, nominandi vel supplicandi constitisset, et aliquando praedicta seu alia eidem Sedi Apostolicae narrativa praeiudicialis for-

lasse in praetenso ecclesiarum ultimo statu fundata extitit, etiamsi de contrario statu, aut aliis de libera provisione, etiam per litteras erectionis aut alio modo appareret seu constare posset; aliquando etiam in provisionibus ecclesiarum pro cultu divino et ipsarum ecclesiarum felici gudio apponuntur diversa decreta, quae per obitum provisorum, vel aliis, asseruntur expirasse, cum nihilominus perdurare debeant, donec fuerint adimpleta;

§ 11. Quandoque etiam in concedendis facultatibus, indultis seu aliis gratiis, per Sedem Apostolicam etiam regibus et principibus, rebuspublicis, seu dominiis, ac feudatariis quomodolibet qualificatis, ac speciali expressione dignis concedi solitis, in quibus iuxta antiquam styli erant prius habendae litterae declarationis et promissionis per privilegiatos scribendae Papae concedenti, quibus ipsi petentes facultates et privilegia se e converso obligare debent pro observatione et conservatione quarumcumque immunitatum, libertatum et iurium Sedis Apostolicae, ecclesiarum et personarum ecclesiasticarum, ac bonorum ecclesiasticorum quorumcumque, et tamen illis litteris non receptis fuerunt concessae facultates, indulta et gratiae apostolicae praefatae, etiam absque aliquo onere illas intra aliquod tempus scribendi, et eidem Sedi praesentandi, immo etiam aliquando officiales camerae apostolicae, sive notitiam iurium et scripturarum camerae non habentes, seu memoriam non retinentes, vel aliis, expederunt, sive expediri a Romanis Pontificibus seu etiam a nobis fecerunt vel permiserunt¹, vigore conventionum, concordatorum, transactionum et compactorum cum Sede Apostolica initiorum, quasdam gratias, facultates, seu concessionem et privilegia, uti debitas ac debita, cum

Item circa facultates et gratias regibus, principibus, etc. concessas.

¹ Forsan legendum *promiserunt* (n. r.).

tamen conventiones, concordiae et pacta, per obitum personarum, vel alias quomodolibet, etiam ex lapsu temporum, saltem in ea parte cessassent, seu expirassent, quae omnia, eorumque singula etiam praetenduntur in magnum ipsius sanctae Sedis redundare detrimentum:

Praefatas narrativas seu assertiones erroneas declarat.

§ 12. Idcirco, motu, scientia, deliberatione, ac potestatis plenitudine paribus, praesentium litterarum tenore, praefatas narrativas, enunciativas, seu assertiones quomodolibet eidem Sedi praeiudiciales factas, seu admissas, ac respective easdem facultatum, indultorum et gratiarum apostolicarum concessionem ac litterarum expeditionem factas non expectatis nec receptis litteris ipsorum privilegiandorum, concessionem quoque in vim conventionum et pactorum quomodolibet expiratorum, fuisse et esse erroneas, erroneaeque respective expeditas, nullumque propterea, cum non sit aequum, ut error veritati praevaleat, intulisse nec inferre potuisse neque in futurum posse praeiudicium Sedi Apostolicae, ac statui ecclesiarum, statumque ultimum ipsarum ecclesiarum, et respective civitatum, terrarum, dominiorum, castrorum et locorum iurisdictionalium praedictorum, et quarumcumque facultatum, gratiarum, concessionum, aliorumque iurium Sedis Apostolicae et ecclesiarum inferiorum non fuisse nec unquam esse attendendum, ubi de antecedenti contrario statu vel initio constat modo et forma praemissis, pariter declaramus et decernimus, et respective omnia praeiudicialia tollimus et irritamus, ac decreta in provisionibus praedictarum ecclesiarum apposita non expirasse, nec expirare, sed, donec adimpleta fuerint, vigere, et in sequentibus censi repetita etiam declaramus, sicque imposterum perpetuo observari volumus. Et, quatenus unquam contingeret, tam super praesentium litterarum, quam super quarum-

cumque concessionum, facultatum indultorum, gratiarum, ac dispositionum apostolicarum in favorem imperatoris, regum, principum, rerumpublicarum, dominiorum, nationum, provinciarum, seu regnorum per Romanos Pontifices praedecessores nostros et per nos concessarum, seu alias a Sede Apostolica emanatarum, interpretatione vel declaratione haesitari vel dubitari, tunc omnibus et singulis, cuiuscumque status, gradus, conditionis, qualitatis, ac dignitatis etiam ecclesiasticae existentibus, etiam quomodolibet ut praemittitur qualificatis, etiam regularibus cuiuscumque ordinis, instituti, congregationis ac societatis, de quibus individua expressio facienda foret, quamlibet interpretationem ac declarationem, sub maioris excommunicationis latae sententiae ac nullitatis omnium gerendorum poenis, eo ipso, etiam nulla facta declaratione, incurrendis, prohibemus et interdicens, et quamcumque declarationem quomodolibet necessariam seu opportunam desuper quandocumque faciendam dumtaxat nobis ac Romanis Pontificibus successoribus nostris canonice intrantibus perpetuo reservamus, et ante factas declarationes huiusmodi volumus praesentes nostras litteras, et quascumque gratias, concessionem, ac dispositionem apostolicas praedictas intelligendas esse ad litteram, prout iacent.

§ 13. Praesentes quoque litteras, ac omnia et singula in eis contenta, etiam ex eo quod quicumque in praemissis seu eorum aliquo interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, illis nullatenus consenserint, et ad ea vocati, citati vel auditi non fuerint, minusque causae, propter quas eadem praesentes emanarint, deductae, verificateae, seu alias sufficienter aut etiam nullo modo iustificatae fuerint, nullo unquam tempore de subreptionis, obreptionis, nullitatis,

Clausulae huius constitutionis praeservativas apponit.

aut invaliditatis vitio, seu intentionis nostrae, aut alio quovis quantumlibet magno, inexcogitato et substantiali defectu, aut ex quovis alio capite, a iure vel facto, aut statuto, vel consuetudine resultante, sive praescriptionis etiam quadraginta annorum et immemorabilis, ac enormis, enormissimae et totalis laesionis, aut quocumque alio colore vel praetextu, etiam in corpore iuris clauso, seu ex quacumque causâ et occasione, etiam quantumvis iustâ, rationabili et privilegiatâ, etiam tali quae ad effectum validitatis praemissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate nostrâ huiusmodi et aliis superius expressis seu relatis nihil ullibi appareret seu aliter probari posset, notari, impugnari, invalidari, retractari, in ius vel controversiam revocari, aut ad terminos iuris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperiitionis oris, reductionis ad vias et terminos iuris, aut aliud quodcumque iuris, facti, gratiae vel iustitiae remedium impetrari, seu etiam motu proprio et aliâs quomodolibet concedi, aut sic impetrato vel concessio quempiam uti seu se iuvare in iudicio vel extra illud minime posse, sed easdem praesentes semper validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, ad quos spectat et spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari,

Clausula sub-
lata, etc.

§ 14. Sicque, et non aliter, in praemissis omnibus et singulis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, clericosque praesidentes, ac cameram, et quosvis Sedis et camerae praedictarum ministros et officiales, necnon S. R. E. cardinales, etiam vicecancellarios, camerarios, ac etiam de latere legatos, eiusdemque Sedis nuntios, ac quascumque congregationes, etiam specialem expres-

sionem requirentes, etiam quorumcumque S. R. E. cardinalium et prelatorum, et quosvis alios quacumque auctoritate fungentes, nunc et pro tempore existentes, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, declarandi et interpretandi facultate et auctoritate, semper et ubique iudicari et definiri debere, ac irritum et inane quidquid secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, similiter decernimus.

§ 15. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, tam generalibus quam specialibus, etiam in conciliis universalibus editis, et, quatenus opus sit, regulâ nostrâ de non tollendo iure quaesito, et felicitis recordationis Pii Papae IV etiam praedecessoris nostri de gratiis quaecumque interesse camerae apostolicae concernentibus infra certum tunc expressum tempus in eâdem camerâ praesentandis et registrandis (ita ut praesentes nullo unquam tempore in eâdem camerâ praesentari seu registrari necesse sit), necnon quibusvis conniventibus, tolerantibus, consensibus, taciturnitatibus, permissionibus, usibus, consuetudinibus, etiam longissimis et immemorabilibus, etiam cum assertâ famâ privilegii apostolici, ac statutis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis aliâ firmitate roboratis, privilegiis quoque, indultis, concessionibus, licentiis et litteris apostolicis, quibuscumque personis, etiam, ut praemittitur, qualificatis, ac provinciis, regnis, civitatibus, universitatibus, ecclesiis, ordinibus etiam militaribus, etiam sancti Ioanni Hierosolymitani, congregationibus, institutis, etiam Societatis Iesu, aliisque locis et personis quibuslibet, etiam speciali notâ et expressione dignis, etiam motu, scientiâ, deliberatione ac potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, sub quibuscumque

Clausula derogatoria.

tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis et decretis, etiam irritantibus, et aliis quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, editis, factis, ac pluries et iteratis vicibus confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio facienda aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum inserti essent, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis, formamque in illis traditam pro servatâ habentes, ad praemissorum effectum specialiter et expresse derogamus, ac derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque. Non intendimus autem per praesentes tollere declarationes, et causarum terminationes, ac alia, quae etiam respectu iurisdictionalium, tam allodialium, quam feudalium, praesertim in ditione temporali Sedis Apostolicae consistentium, factae seu facta fuerunt hucusque, vel in futurum fient iudicialiter, vel etiam extraiudicialiter, causâ tamen cognitâ in Romanâ curiâ, per rotam vel cameram, aut etiam per specialiter deputatam seu deputatum a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris vel a nobis seu a successoribus nostris congregationem aut iudicem, nec etiam tollere centenariam praescriptionem concurrentibus de iure requisitis, nec immemorabilem, nisi in casibus, in quibus per sacros canones, seu concilia universalia, vel constitutiones, ordinationes, aut dispositiones apostolicas illa reprobat, seu illi derogatur,

1 Ex more solito legerem aliâs (R. T.).

aut aliâs de iure illa non suffragatur, firmâ tamen et illibatâ remanente Bullâ Coenae Domini, tam per nos et Romanos Pontifices praedecessores nostros publicatâ, quam in posterum a nobis et successoribus nostris publicandâ, quoad omnia et singula quae in eâ continentur.

§ 16. Volumus autem, et apostolicâ auctoritate decernimus, ut eadem praesentes ad valvas basilicae Principis Apostolorum, cancellariae apostolicae, ac in acie Campi Florae de Urbe per aliquem ex cursoribus nostris publicentur et affigantur, quae, sic publicatae et affixae, omnes et singulos, quos concernunt, arceant et afficiant, perinde ac si illorum unicuique personaliter intimatae et notificatae fuissent.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die vii iulii MDCXLI¹, pontificatus nostri anno xviii.

Dat. die 7 iulii 1641, pontif. anno xviii.

Die xiv augusti, anno ut supra, pontificatus xix, supradictae litterae apostolicae publicatae et affixae fuerunt ad valvas basilicae Principis Apostolorum, cancellariae apostolicae, et in acie Campi Florae Urbis per me Dominicum Varesium SS. D. N. Papae cursorem, etc.

Pro magistro cursorum
DOMINICUS MANGILIUS cursor.

DCCXV.

Quod notarii, etiam in archivio Romanae curiae descripti, vocabilia notariatuum officia non habentes, nulla transumpta litterarum apostolicarum facere pos-

1 Uti patebit ex declaratione quae sequitur in constit. DCCXVI datâ xvi augusti huius anni, constitutio ista fuit primum data die v iunii, et publicata die xiv eiusdem mensis; sed dein correctâ, ut videtur, sub hac die vii iulii, et publicata ut postea legitur die xiv augusti (R. T.).

Publicari
mandat.

sint; habentes vero, nonnisi de datarii licentiâ, sub poenis hîc expressis.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Motiva huius
Constitutionis.

Cum, sicut nobis innotuit, nonnulli notarii publici, etiam in archivio Romanae curiae descripti, vacabilia tamen notariatuum officia non habentes, litterarum apostolicarum, tam sub plumbo, quam in formâ Brevis, necnon supplicationum a nobis vel ab officiali ad id deputato signatarum transumpta, in *vidimus*, vel aliâ formâ, etiam quandoque ex simplicibus earumdem litterarum et supplicationum copiis, litterisque ac supplicationibus huiusmodi nondum registratis, extrahant, faciant et publicent, in maximum illorum qui officia notariatuum vacabilia et titulo oneroso possident, aliorumque cancellariae et secretariae apostolicarum officiorum praecudicium et detrimentum: hinc est quod nos, abusus huiusmodi e medio tollere, et, ne inde occasio falsitatis praebeat, pro pastoralis nostrae sollicitudine providere volentes, motu proprio, et ex certa scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine,

Mandat prout
in rubrica.

§ 2. Quod deinceps perpetuis futuris temporibus quicumque notarii, etiam in archivio Romanae curiae descripti, vacabilia notariatuum officia non habentes, nulla omnino quarumcumque litterarum apostolicarum, tam sub plumbo, quam in formâ Brevis, necnon supplicationum a nobis et Romanis Pontificibus successoribus nostris vel ab officiali ad id a nobis et illis respective pro tempore deputato signatarum transumpta; obtinentes vero vacabilia notariatuum etiam curiae causarum camerae apostolicae non autem Capitoli officia, transumpta litterarum et supplicationum huiusmodi nonnisi postquam illae per officiales ad hoc

1. Forsan legendum ex pro et (R. T.).

constitutos registratae fuerint, sub quingentorum scutorum monetae, ac falsi, privationisque praedictorum officiorum eo ipso incurrendis poenis, facere possint, nisi de nostri et pro tempore existentis Romani Pontificis datarii licentiâ in scriptis obtinendâ, tenore praesentium statuimus, mandamus et ordinamus.

§ 3. Decernentes, praesentes litteras, etiam ex eo quod notarii praedicti, vel alii quicumque in praemissis interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, seu ad ea vocati et auditi non fuerint, de subreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis nostrae, aut quocumque alio, quantumvis magno et substantiali defectu, aut aliâ ex quocumque alio capite, causâ, occasione, praetextu et colore, etiam in corpore iuris clauso, etiam tali, qui ad effectum validitatis praesentium necessario exprimi deberet, notari, impugnari, invalidari, in ius vel controversiam revocari, aut adversus illas restitutionis in integrum, apositionis oris, reductionis ad viam et terminos iuris, aut aliud quodcumque iuris, facti, vel gratiae remedium impetrari, vel etiam motu simili concedi, aut sic impetrato vel concessio quempiam in iudicio vel extra illud se iuvare nunquam posse, sed semper easdem praesentes litteras validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, quos illae concernunt, inviolabiliter observari, sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi, facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Decretum irritans.

Exequutores
deputat.

§ 4. Quocirca dilecto filio nunc et pro tempore existenti causarum curiae camerae apostolicae generali auditori per praesentes committimus et mandamus, quatenus statim atque praesentes nostrae litterae praedictae praesentatae illi fuerint, illas solemniter publicet et publicari faciat, ac in eis contenta quaecumque, per se, vel alium, seu alios, debitae executioni demandet, seu demandari procuret; contradictores quoslibet et rebelles, ac praemissis non parentes, per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postpositâ, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Contrariis
derogat.

§ 5. Non obstantibus piae memoriae Bonifacii Papae VIII praedecessoris nostri de unâ, et in concilio generali editâ de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus foret, nostrâ de non tollendo iure quaesito, ac quibusvis aliis nostris et cancellariae apostolicae regulis, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, quibusvis personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientiâ, deliberatione et potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, ac aliâs in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clau-

sulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum specialiter et expresse derogamus et derogatum esse volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Ut autem praesentes et in eis contenta quaecumque ad omnium notitiam deducantur, et ne aliquis de his ignorantiam praetendere possit, volumus pariter et mandamus, quod eadem praesentes per aliquem seu aliquos ex cursoribus nostris ad ecclesiae Lateranensis, ac basilicae Principis Apostolorum de Urbe, necnon cancellariae apostolicae valvas, ac in acie Campi Florae affigantur et publicentur; quae sic publicatae et affixae omnes et singulos, quos concernunt, perinde afficiant et arcent, ac si unicuique illorum personaliter intimatae et notificatae fuissent; quodque illorum transumptis, etiam impressis, sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptis
credi mandat.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xx iulii MDCXLI, pontificatus nostri anno xviii.

Dat. die 20 iulii 1641, pontif. anno xviii.

DCCXVI.

Declaratio super correctione constitutionis editae super praeservatione iurium Sedis Apostolicae, iurisdictionisque, immunitatis et libertatis ecclesiasticae.

† Ex regist. in Secret. Brev. — Constitutionem, de qua hîc fit mentio, lege supra num. dccciv, pag. 122.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

In Constitutio-
tione, de qua in
rubrica, per
impresso-
rum nonnulla
fuerant omisa.

§ 1. Cum nuper nos, ad praeservan-
dum iura Sedis Apostolicae, iurisdictionis-
que, immunitatis et libertatis ecclesiasticae,
ac ecclesiarum inferiorum, personarumque
ecclesiasticarum a quibuscumque praejudi-
ciis, constitutionem perpetuam ediderimus,
sub datum Romae, apud S. Petrum, sub
annulo Piscatoris, die¹ v iunii proxime
praeteriti, illamque imprimi et publicari
fecerimus die xxv praedicti mensis iunii,
pontificatus nostri anno xviii: postea com-
pertum est aliqua per errorem impres-
soris aut fuisse omisa vel addita.

Eam corrigi
et iterum impri-
mi iussit Pon-
tifex.

§ 2. Quapropter eandem constitutionem
corrigi iussimus, et pro cautela abundan-
tiori novam minutam dictae constitutionis
ut praefertur correctae subscripsimus sub
eadem data² et super minutâ huiusmodi
litteras nostras in eadem formâ Brevis
sub annulo Piscatoris expediri imprimi-
que, et deinde iterum affigi et publicari
per unum ex nostris cursoribus sub die
xiv praesentis mensis augusti fecimus.

Sic correctam
servari praeci-
pi.

§ 3. Idcirco, motu proprio, ac ex certâ
scientiâ et maturâ deliberatione nostris,
deque apostolicae potestatis plenitudine,
tenore praesentium declaramus, huiusmo-
di constitutionem correctam, noviter im-
pressam, affixam et publicatam, affecisse
et afficere quoscumque; eandemque con-
stitutionem correctam, non autem prio-
rem, fore imposterum perpetuis futuris
temporibus attendendam, ac si illa primo
edita impressa et publicata non fuisset.

Clausalas ad-
dit.

§ 4. Decernentes praesentes litteras,
etiâsi nullibi publicentur, nihilominus
valere, ac omnes et quoscumque iudices
ordinarios et delegatos, etiam causarum
palatii apostolici auditores, ac sanctae
Romanae Ecclesiae cardinales, etiam de

¹ Circa sequentes datas vide notam supra po-
sitam, pag. 131 b.

² Hinc data retinenda foret v iunii (R. T.).

latere legatos, et quosvis alios quacumque
auctoritate fungentes et functuros, sub-
latâ eis et eorum cuilibet quavis aliter
iudicandi et interpretandi facultate et au-
ctoritate, iudicari et definiri debere, ac
irritum et inane, si secus super his a
quoquam, quavis auctoritate, ex tunc a
die praedictae datae, scienter vel igno-
rante, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus praemissis, ac
omnibus illis, quae in dictâ constitutione
voluimus non obstare, ceterisque contra-
riis quibuscumque.

Contraria tol-
lit.

Datum Romae, apud S. Mariam Maio-
rem, sub annulo Piscatoris, die xvi au-
gusti MDCXLI, pontificatus nostri anno xix.

Dat. die 16 augusti 1641, pontif. anno xix.

DCCXVII.

*Commissio Ludovico Piccardo, ut visitet
statum Castrensem¹.*

Dilecto filio Ludovico Piccardo,
Eugubinae seu alterius civitatis vel diocesis,
Urbanus Papa VIII.

Dilecte fili,
salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Cupientes, iustis ex causis animum
nostrum moventibus, ducatum et Statum
Castri, in provinciâ nostrâ Patrimonii B.
Petri nuncupatâ consistentem, cuius nos
et Apostolica Sedes supremi et directi in
temporalibus domini sumus, visitari, motu
proprio, et ex certâ scientiâ ac maturâ
deliberatione nostris, deque apostolicae
potestatis plenitudine, tibi per praesentes
committimus et mandamus, ut civitatem²
Castrensem, eiusque arcem et alia fortali-
tia, ac terram Montis Alti, et alia quae-
cumque loca ducatus et Status Castri hu-
iusmodi, auctoritate nostrâ visites, et, qua-
tenus aliquam vel aliquas innovationes

Commissio, de
qua in rubrica.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Male ed. Main. legit *civitates* (R. T.).

circa munitionis et armorum provisionem
extraordinariam in illis reperias, tunc
omnibus et singulis gubernatoribus, mi-
nistis et officialibus, nomine dilecti filii
nobilis viri Odoardi Farnesii nostri et
dictae Sedis feudatarii in Statu et ducatu
huiusmodi gubernatoribus et administran-
tibus, praecipias, illosque, ac milites et
quoscumque alios, tam indigenas quam
forenses, et quemlibet eorum perempto-
rie moneas, sub capitis, rebellionis, cri-
minis laesae maiestatis, confiscationis bo-
norum, ac excommunicationis maioris eo
ipso absque aliâ declaratione incurrendis
poenis, ut infra tres horas (quarum pri-
mam pro primo, secundam pro secundo,
et tertiam pro tertio ac ultimo et pe-
remptorio termino assignabis), inconti-
nenti, quacumque dilatione, excusatione
et tergiversatione remotis, incipiant ipso
facto diruere et demoliri munitiones no-
viter factas, si quae sint; et quascumque
alias innovationes tolli et amoveri, mili-
tesque et quoscumque alios officiales bel-
licos dimitti et exauctorari, necnon arma,
commeatum et alias quasvis provisiones
bellicas, inibi retineri non solitas, extra
Statum et ducatum praedictum exportari,
aliaque omnia et singula quomodolibet
innovata revocari et in pristinum statum
restitui faciant; eisdemque militibus, et
aliis, etiam forensibus, inibi moram tra-
hentibus, sub eisdem poenis eo ipso in-
currendis, mandos et praecipias, ut statim
arma deponant, et, infra terminum illis a
te assignandum, inde recedant, ac ad pro-
prias patrias et domos respective redeant
et cum effectu se conferant.

Facultates vi-
sitationi tribu-
tas.

§ 2. Nos enim, quo praemissa facilius
exequaris, tibi praeceptum et monitionem
huiusmodi, etiam per solam affixionem
ad valvas portarum, sive civitatis, sive
alicuius terrae aut loci ducatus et Status
huiusmodi, seu etiam alicuius ecclesiae
cathedralis, vel collegiatae, aut parochialis

in eodem ducatu et Statu, vel civitatibus
et locis ipsi ducatu et Statui vicinis exi-
stentis faciendi, ita quod praeceptum et
monitio huiusmodi sic affixum seu affixa
omnes et singulos praedictos, ac quos-
cumque alios, cuiuscumque qualitatis et
conditionis, gradus, status et dignitatis,
etiam ecclesiasticae, et speciali et indivi-
duâ mentione dignos, afficiant et arcent,
perinde ac si eis et eorum cuilibet per-
sonaliter intimata fuissent, necnon cogno-
scendi et procedendi, etiam summarie, de
plano, sine strepitu et figurâ iudicii, ac
manu regiâ et more militari, contra quos-
cumque praedictos, omnesque alios in exe-
cutione praesentium nominandos, omni
et quacumque appellatione, recusatione,
reclamatione, nullitatum dictione, in in-
tegrum restitutione, recursu, dilatione,
ceterisque iuris et facti remediis ordina-
riis et extraordinariis penitus et omnino
reiectionis et remotis, ac insuper contra
quoscumque de omnibus expensis, damp-
nis et interesse processandi, plenam et
amplam facultatem et potestatem earum-
dem tenore praesentium concedimus.

Derogatio
contrariorum

§ 3. Non obstantibus constitutionibus
et ordinationibus apostolicis et aliis de-
cretis, etiam consistorialibus, quomodoli-
bet, etiam in infeudatione civitatis Par-
mae per felicis recordationis Paulum Pa-
pam III aliosque praedecessores nostros,
ut asseritur, concessis, ac etiam iteratis
vicibus approbatis et innovatis; etiâsi
in illis caveatur, contra ducem Parmae
pro tempore existentem, nisi ex machi-
natione in personam propriam Romani
Pontificis, procedi non posse; quibus om-
nibus et singulis, illorum tenores prae-
sentibus pro plene et sufficienter expres-
sis habentes, illis aliâs in suo robore
permansuris, ad praemissorum effectum,
specialiter et expresse derogamus; cete-
risque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem,

sub annulo Piscatoris, die xvi augusti
MDCXLI, pontificatus nostri anno XIX.

Dat. die 16 augusti 1641, pontif. anno XIX.

*Sequitur commissio eidem Ludovico
visitandi terram Montis Alti.*

Dilecto filio Ludovico Piccardo,
Eugubinae seu alterius civitatis vel dioecesis,
Urbanus Papa VIII.

Dilecte fili,
salutem et apostolicam benedictionem.

Cupientes, iustis ex causis animum nostrum moventibus, terram Montis Alti in ducatu et Statu Castri provinciae nostrae Patrimonii B. Petri nuncupatae, cuius Status et ducatus nos et Apostolica Sedes supremi et directi in temporalibus domini sumus, visitari, motu proprio, et ex certa scientia ac matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, tibi per praesentes committimus et mandamus, ut terram praedictam auctoritate nostra visites, etc. *Reliqua ut in praecedenti.*

Datum, etc., ut supra¹.

DCCXVIII.

Mandatum gubernatoribus et officialibus ducatus Castri, ut, statim ac praesentes litteras viderint, recipiant Ludovicum Piccardum cum septem saltem sociis in civitate Castrensi, eiusque arce et fortalitiis, ut videant et describant milites et arma².

Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.

Mandatum, de quo in rubrica.

§ 1. Iustis ex causis animum nostrum moventibus adducti, motu proprio, ac ex certa scientia ac matura deliberatione

¹ Eadem die eiusdem exempli litterae expeditae quoque fuerunt pro visitanda urbe Castrensi.

² Ex Regest. in Secret. Brev.

nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, omnibus et singulis gubernatoribus, ministris et officialibus, tam iustitiae quam armorum, Status et ducatus Castri in provincia nostra Patrimonii beati Petri nuncupata consistentis, nomine dilecti filii nobilis viri Odoardi Farnesii nostri et Sedis Apostolicae in praedicto Statu et ducatu feudatarii gubernatoribus et administrantibus, harum serie, sub excommunicationis maioris, rebellionis, criminis laesae maiestatis et confiscationis honorum eo ipso absque alia declaratione incurrendis poenis, committimus, praecipimus et mandamus, ut¹, statim visis praesentibus litteris, ipsi et eorum quilibet debeant et debeat recipere et admittere dilectum filium Ludovicum Piccardum Eugubinae seu alterius civitatis vel dioecesis, cum sua comitiva saltem septem virorum, in civitate Castrensi eiusdem Status et ducatus Castri, eiusque arce, fortalitiis, palatiis, aliisque partibus et membris, ut videant, recognoscant et describant quot et quales milites in ea et eis retineantur et sint, ac quae munitiones, sive commeatus, tormenta bellica et arma, ac victualia in eis de praesenti reperiantur, et quid circa praemissa eorumque loca munienda fuerit in eis, seu aliquo eorum innovatum.

§ 2. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis et aliis decretis, etiam consistorialibus, quomodolibet, etiam in infeudatione civitatis Parmae per felicis recordationis Paulum Papam III², aliosque praedecessores nostros, ut asseritur, concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis et innovatis, etiamsi in illis caveatur, contra ducem Parmae pro tempore existentem, nisi ex machinatione in personam propriam Romani Pontificis, procedi non posse; quibus om-

¹ Particulam ut nos addimus (R. T.).

² Male edit. Main. legit II (R. T.).

Obstantium derogatio.

nibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xvi augusti MDCXLI, pontificatus nostri anno XIX.

Dat. die 16 augusti 1641, pontif. anno XIX.

DCCXIX.

Prohibitio ne religiosi Praemonstratenses Hispaniae gestent habitum noviter assumptum, nec dimittant praenomen fratris.

Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Pastoralis officii nobis divinitus iniuncti assidua sollicitudo nos admonet, ut ad ea libenter intendamus, per quae sacrarum religionum status salubriter dirigatur, ac in sua integritate et puritate conservetur.

Habitus mutarunt.

§ 1. Cum itaque, sicut nobis nuper innotuit, in Hispaniarum regnis religiosi Ordinis Praemonstratensis, absque Sedis Apostolicae vel alia legitima licentia, antiquum eiusdem Ordinis habitum regularem immutarint: ideo nos, his aliisque incommodis, quibus ipse Ordo exinde affici posset, provisionis nostrae ministerio obviam ire cupientes,

Sacra Congregatio hanc causam diligenter vidit et examinavit, et decrevit non licuisse.

§ 2. De venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis regularium praepositorum consilio, quibus hoc negotium cognoscendum commisimus, et qui scripturas et processum a bonae memoriae Laurentio episcopo Senogalliensi tunc in eisdem regnis nostro et Sedis Apostolicae nuncio transmissa desuper, necnon alia iura et scripturas oretenus et in scriptis, tam pro parte procuratoris

generalis eorumdem religiosorum in Romanam curiam residentis, mutationem ipsam habitus sustineri petentis, quam pro parte Philippi Bernal, dilectorum filiorum, eiusdem Ordinis religiosi mutationem praedictam impugnantis, adducta viderunt et diligenter examinarunt, non licuisse religiosi praedictis antiquum sui Ordinis habitum huiusmodi immutare, apostolica auctoritate, tenore praesentium, declaramus.

§ 3. Proindeque venerabili fratri Caesari archiepiscopo Damiatensi, moderno in eisdem regnis nostro et Sanctae Sedis nuncio per easdem praesentes committimus et mandamus, ut statim atque illarum vigore fuerit requisitus, abbati generali seu praesidenti eorumdem religiosorum Ordinis huiusmodi in praefatis regnis auctoritate nostra praecipiat, et insuper edictum in locis solitis suae nunciaturae, et ad valvas monasteriorum seu conventuum dicti Ordinis affigendum promulget, ut, infra mensem a die intimationis praecepti et affixionis edicti huiusmodi computandum, tam ipse abbas generalis seu praesidens, quam ceteri omnes et singuli eiusdem Ordinis dictorum regnorum religiosi professi debeant et quilibet eorum debeat reassumere antiquum habitum ipsius Ordinis, idest tunicam albam cum caputio magno capiti imponendo, scapularium item regulare album, et cappam cum multiplicis¹ similiter albam supra caputium, iuxta formam quae eidem Caesari nuncio per litteras impressam transmittitur.

§ 4. Fratris insuper praenomen reassumere, et pileo nigro extra conventum uti, prout solebant antequam habitus praedicti mutationem facerent, atque hanc habitus formam continuo relinere; quam sine expressa eorumdem cardinalium seu Sanctae Sedis licentia nullatenus immutare

¹ Vide an recta sit lectio (R. T.).

DCCXX.

valeant, sub excommunicationis latae sententiae necnon privationis vocis activae et passivae poenis, eisdem cardinalibus reservatis, in actu contraventionis ipso facto incurrendis: ad quarum poenarum declarationem ab eodem Caesare nuncio contra inobservantes et praemissis non parentes absque aliâ dilatione omnino deveniri,

Clauſulam
sublatâ addit.

§ 5. Sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, ac Sedis praedictae nuncios, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi vel interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, auctoritate ac tenore praedictis decernimus.

Contraria au-
fert.

§ 6. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac dicti Ordinis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel aliâ quavis firmitate roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Exemplis cro-
di imperial.

§ 7. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus adhibeatur fides, quae adhiberetur praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIX augusti MDCLXI, pontificatus nostri anno XIX.

Dat. die 19 augusti 1641, pontif. anno XIX.

Quod commissarii generales Indiarum Ordinis fratrum Minorum regularis observantiae sancti Francisci non possint dispensare in constitutionibus generalibus Ordinis.

Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.

Cum, sicut dilectus filius Gaspar Sanchez, fratrum Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantiâ nuncupatorum lector iubilatus, et in Romanâ Curia procurator generalis, nobis nuper exponi fecit, licet in capitulo generali dicti Ordinis novissime in aliam Urbe nostrâ celebrato declaratum fuerit, omnem et quamlibet potestatem, quae in ministro generali reperitur ad dispensandum in statutis generalibus, totam ipsi provenire a capitulo generali, unde quoties ab eodem capitulo generali decreto irritante prohibetur ne in aliquo statuto concedatur absolute dispensatio, aut conditiones ad dispensandum requisitas non observat, eiusdem dispensatio ipso facto irrita evadit; nihilominus, praemissis non obstantibus, commissarii generales Indiarum Ordinis huiusmodi in suis definitoriis, sub praetensâ ministri generalis potestate, in constitutionibus generalibus quandoque absque totius definitorii consensu dispensent, ex quo maxima regularis observantiae relaxatio oritur, frequentesque abusus in eodem Ordine introducuntur: nobis propterea dictus Gaspar procurator generalis humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportune providere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 2. Nos igitur, eundem Gasparem procuratorem generalem huiusmodi specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis

1 Ne iam indicata otiose repetam vide in Constit. *Aliâs a nobis*, tom. XIV, pag. 294.

DCCXXI.

Pro bono regimine fratrum Reformatorum Stricteris Observantiae Italiae, quod instituant professoria et lectionem theologiae moralis ac mysticae.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Militantis Ecclesiae regimini divina dispositione praesidentes, ad ea, per quae cunctorum christifidelium, praesertim religiosorum Deo sub reformatione ad arctiorem regularis disciplinae observantiam introductâ vacantium, spirituali directioni, necnon felici progressui consulitur, libenter intendimus, eaque statuimus et ordinamus, quae, rerum, temporum et personarum qualitatibus debite pensatis, ipsorum religiosorum statui conducere in Domino conspicimus. Ad uberes itaque et suaves fructus, quos dilecti filii fratres Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantiâ Reformati nuncupati provinciarum Italiae in praedictâ Ecclesiâ afferunt, mentis nostrae aciem convertentes, quo laudabile eorum institutum maioribus in dies proficiat in viâ Domini incrementis,

§ 1. Motu proprio, et ex certâ scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, harum tenore, perpetuo statuimus et ordinamus, ut in unâquaque eorundem Reformatorum Italiae provinciâ unum vel duo professoria instituantur, in quibus fratres clerici eiusdem Ordinis, quamprimum probationis seu novitiatus annum compleverint et professionem emisierint regularem, collocentur, in professoriisque huiusmodi unus magister pro quolibet deputetur, qui praedictos fratres clericos in vitâ spirituali, et orandi modo, ac religiosae perfectionis viâ instruat, qui quidem clerici anno, ut minimum, in professoriis huiusmodi com-

1 De huiusmodi fratribus Reformatis plene notatum est ad Const. *Salvatoris*, ut supra, pag. 54.

sionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censes, huiusmodi supplicationibus inclinati,

Prohibitio
prout in rubri-
câ.

§ 3. Commissariis generalibus Indiarum huiusmodi, ne de cetero in et super eiusdem Ordinis constitutionibus generalibus, cuiuscumque facultatis praeterquam a capitulo generali sibi ad id attributae obtentu, dispensent, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, interdicimus et prohibemus, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus.

Contrariis
derogat.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac Ordinis et provinciarum Indiarum huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel aliâ quavis firmitate roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum omnium tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis
credi iubet.

§ 5. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus adhibeatur fides, quae adhiberetur praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXVII augusti MDCXLI, pontificatus nostri anno XIX.

Dat. die 27 augusti 1641, pontif. anno XIX.

morari debeant, et interim nullam scientiam edoceri possint, excepta grammaticâ, si eius rudes fuerint.

Et lectio
theologiae mo-
ralis;

§ 2. Praeterea in duobus aut tribus cuiusque provinciae conventibus theologiae moralis lectio fiat, cui omnes fratres, sacerdotes et clerici bis qualibet hebdomadâ intersint.

Et regulas.

§ 3. In singulis vero conventibus orandi modus doceatur, et Ordinis praedicti regula semel saltem in quaque hebdomadâ praelegatur, huicque praelectioni tam fratres sacerdotes et clerici quam laici interesse teneantur.

Legata non
recipienda.

§ 4. Ad haec fratres Reformati huiusmodi nullum omnino legatum perpetuum cum aliquo aut sine ullo onere, etiam ecclesiis vel sacristiis ipsorum, etiam pro vino ad missarum celebrationem, aut oleo pro lampadibus, vel quacumque re pro altaribus factum recipiant, ipsorumque procuratores aut syndici haeredes legatum ad praestanda eiusmodi legata iudicialiter convenire non possint.

Ornamenta ec-
clesiarum qua-
lia esse debeant.

§ 5. Insuper fratres praedicti ad quacumque processiones, praeterquam ad processionem in festo Corporis Christi, aut aliquam aliam generalissimam, non conveniant, defunctorumque corpora, exceptis iis quae in eorum ecclesiis sepeliuntur, ad sepulturam minime comitentur. Altarium ornamentis deinceps aurum vel inauratio non adhibeatur. Imaginumque seu picturarum eorumdem altarium coronides e nuce aut alio eiusdem coloris ligno fiant, nec candelabra aenea recipiantur aut emanantur amplius, sed tantummodo lignea e nuce.

De novitiis
recipiendis.

§ 6. Novitii in provinciis praedictis infra annum cum interventu ministri ac duorum definitorum provincialium et duorum guardianorum recipi possint, iuxta decretum felicitis recordationis Clementis Papae VIII praedecessoris nostri hac super re editum. Demum fratres praedicti,

exceptis in infirmariâ illis qui indiguerint, particulas ex panno lineo etiam in itinere, sub quocumque praetextu, nequaquam deferant, particulas vero ex panno laneo illi deferre possint, qui eis loco tunicae uti voluerint.

§ 7. Quocirca dilectis filiis ministris provincialibus ac guardianis, aliisque superioribus quibuscumque dictarum provinciarum, nunc et pro tempore existentibus, in virtute sanctae obedientiae, ac sub poenâ privationis suorum officiorum eo ipso absque aliâ declaratione incurrendâ, committimus et mandamus, ut praesentes nostras litteras, ac omnia et singula in eis contenta, a fratribus sibi subditis inviolabiliter observari curent et faciant; ceteris vero earumdem provinciarum fratribus, etiam in virtute sanctae obedientiae, ac sub privationis vocis activae et passivae aliisque arbitrii nostri poenis eo ipso ut praefertur incurrendis, praecipimus, ut praemissa omnia et singula, prout ad unumquemque eorum spectaverit, exacte et inconcusse observent et adimpleant.

Praesentium
observantia su-
perioribus com-
mittitur.

§ 8. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, etiam in conciliis universalibus editis, ac dicti Ordinis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem Ordini et provinciis, illorumque superioribus, fratribus et personis quibuscumque, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, ac aliâ in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi, pro sufficienti illorum derogatione, de illis eorumque totis teno-

Contrariis
derogat.

1 Vocem illorum addimus (R. T.).

ribus specialis, specifica et expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis aliâ expressio habenda aut aliqua aliâ exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 9. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die 1 octobris MDCCXLI, pontificatus nostri anno XIX.

Dat. die 1 octobris 1641, pontif. anno XIX.

DCCXXII.

Quod fratres cuiuscumque gradus et dignitatis commorantes in conventu Aracaelitano sint sub obedientia et directione commissarii generalis Ordinis.

Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Inter multiplices pastoralis officii nostri curas, quibus iugiter premimur, in illam particulariter incumbimus, ut personae, quae sub suavi religionis iugo divinis obsequiis se manciparunt, prospere gubernentur, et, si qua earum directioni quoquo modo impedimentum afferre cognoscimus, ea remove studemus, prout conspiciamus in Domino salubriter expedire.

1 Edit. Main. legit quae (R. T.).

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, ex multiplicitate superiorum Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum, et quia nonnulli praetendunt se a superioritate commissarii generalis eiusdem Ordinis exemptos esse vigore cuiusdam statuti in capitulo generali dicti Ordinis Toleti anno MDCCXIII celebrato facti et a nobis confirmati, regularis observantia non modicum detrimentum patiatur:

§ 2. Hinc est quod nos, in praemissis opportune providere volentes, dictique statuti tenorem praesentibus pro expresso habentes, motu proprio, et ex certa scientia ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, statutum praedictum, tenore praesentium, abolemus, revocamus et annullamus, viribusque et effectum vacuumus, et quod omnes et singuli eiusdem Ordinis fratres, cuiuscumque gradus et dignitatis, ac etiam ultramontanae familiae existentes pro tempore qui in cismontana familia commorabuntur, sint et esse debeant sub obedientia et directione commissarii generalis Ordinis huiusmodi pro tempore existentis, prout erant priusquam statutum praedictum fieret, earumdem tenore praesentium statuimus et mandamus, volumus et ordinamus; sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus.

§ 3. Non obstantibus statuto praedicto et litteris illius confirmatoriis, ac quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac aliis dicti Ordinis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ vel

Contrariis de-
rogat.

1 Male edit. Main. legit quae (R. T.).

2 Edit. Main. legit eorumdem (R. T.).

quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eidem Ordini, illiusque superioribus, fratribus et personis quibuscumlibet in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis;

§ 4. Quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xviii novembris mdcxli, pontificatus nostri anno xix.

Dat. die 18 novembris 1641, pontif. anno xix.

DCCXXIII.

Quod fratres congregationis Iesuatorum S. Hieronymi, ab Ordinariis approbati, sacramentales utriusque sexus fidelium confessiones libere et licite audire valeant, illisque, iniunctis iniungendis, absolutionem salutarem impendere.

Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Christifidelium quorumlibet, praesertim regularem vitam profitentium, votis, quae eorum instituti decus et animarum salutem concernunt, libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis, prout conspiciamus in Domino salubriter expedire.

Motiva.

§ 1. Aliâs siquidem (postquam felicis recordationis Paulus Papa V praedecessor noster fratribus congregationis Iesuatorum sancti Hieronimi, sub regulâ sancti Augustini, indulserat, ut ad omnes, etiam sacros et presbyteratus ordines promoveri possent, voluerat autem, ut fratres huiusmodi ad sacerdotium promoti neque ullius secularis personae neque al-

terius Ordinis regularis ullo tempore, etiam de cuiuscumque episcopi vel superioris regularis licentiâ, confessiones audire possent, sed tantum illius sacerdotibus, qui ad confessiones audiendas idonei reperti et ab Ordinariis locorum approbati fuissent, liceret aliorum ipsius congregationis religiosorum de sui superioris licentiâ confessiones audire), postmodum recondendae memoriae Gregorius Papa XV etiam praedecessor noster omnibus et singulis eiusdem congregationis fratribus, qui ab Ordinariis locorum approbati forent, ut in parochialibus ecclesiis domorum regularium ipsius congregationis dumtaxat parochianorum earundem ecclesiarum sacramentales confessiones audire, ac illis, iniunctis iniungendis, absolutionem impendere salutarem libere et licite valerent, concessit, et aliâs prout in Pauli et Gregorii praedecessorum praedictorum litteris, in simili formâ Brevis desuper expeditis, quarum tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, uberius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius Antonius Legnanus Laudensis, procurator generalis eiusdem congregationis, nobis nuper exponi fecit, trigintaquinque anni iam elapsi sint, ex quo fratres praedicti ad suscipiendum presbyteratus ordinem per eundem Paulum praedecessorem admissi fuerunt, et ab inde citra litteris et doctrinis ecclesiasticis graviter dent operam: nobis propterea dictus procurator generalis eiusdem congregationis nomine humiliter supplicari fecit, ut concessionem Gregorii praedecessoris praedicti ad quorumvis christifidelium confessiones extendere et ampliare de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 3. Nos igitur, fratres ac procuratorem generalem praedictos specialibus favori-

1 Male ed. Main. legit eo pro ex (n. r.).

Concedit prout in rubrica.

bus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ad hominem, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnibus et singulis eiusdem congregationis fratribus, ut, praevio examine et approbatione Ordinarii, in propriis ecclesiis dictae congregationis, etiam non parochialibus, sacramentales secularium, etiam si non sint eorum parochiani, confessiones audire, illisque, iniunctis iniungendis, absolutionem impendere salutarem libere et licite possint et valeant, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, concedimus et indulgemus.

Contrariis derogat.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, et dictae congregationis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque tenore et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi mandat.

§ 5. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die xx novembris mdcxli, pontificatus nostri anno xix.

Dat. die 20 novembris 1641, pontif. anno xix.

DCCXXIV.

Methodus exigendi spolia archiepiscoporum et episcoporum ac fructuum ecclesiarum vacantium in insula Sardiniae praescribitur.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Aliâs, sicut asseritur, felicis recordationis Pius Papa V praedecessor noster, supplicationibus clarae memoriae Philippo II Hispaniarum regis catholici inclinat, spolia archiepiscoporum et episcoporum in insula Sardiniae metropolitanas et cathedrales ecclesias obtinentium, in dictâ insulâ et extra eam non tamen in Italiâ decedentium, ac fructus, redditus et proventus earundem ecclesiarum, illarum vacatione durante, ab archiepiscopis et episcopis, quos in ecclesiis huiusmodi vacantibus succedere contingeret, perpetuo abdicavit, illaque dictis ecclesiis pro illarum fabricâ, structurâ, reparatione et conservatione, ac ornamentorum et paramentorum emptione et manutentione, etiam perpetuo applicavit, ac singulis capitulis singularum ecclesiarum praedictarum, illarumque personis per dictum Philippum regem et eius successores eligendis, ut spolia et fructus huiusmodi percipere, exigere et recuperare possent et valerent, illaque in restorationem, reparationem et manutentionem, emptionem et conservationem praedictas convertere, ecclesiasque ipsas restaurare, recuperare et conservare, ornamentaque et paramenta praedicta manutenere deberent, concessit.

Pius Papa V spolia ecclesiarum per eam reparationem et ornamentis addidit.

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

2 Particulam seu hic deleamus (n. r.).

et indulsit, prout in litteris dicti Pii praedecessoris desuper expeditis dicitur uberiorius contineri.

Cum vero multum pecuniae pro ministrorum mercede insinatur;

§ 2. Cum autem, sicut pro parte charissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum regis catholici, qui etiam insulae praedictae rex existit, nobis nuper expositum fuit, personae ad praemissa electae iudicem computorum, ac prorege dictae insulae pro tempore existens duos oeconomos, et ipse iudex computorum alios ministros, videlicet computatores, notarios et cursorem, nominare, illisque ac sibimet ipsi mercedem seu salarium assignare consueverint, idque in tantâ quandoque summâ, ut spolia et fructus praedicta fere absorbeat, parumque remaneat, quod in utilitatem ipsarum ecclesiarum, ut praefertur, converti possit: nobis propterea idem Philippus rex humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportune providere de benignitate apostolicâ dignaremur.

Urbanus, assignatâ oeconomis a prorege deputando mercede,

§ 3. Nos igitur, earundem ecclesiarum indemnitati, quantum cum Domino possumus, consulere volentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, et quatenus doceatur per legitima documenta de praedictis eiusdem Pii V praedecessoris litteris, et non aliâs, ac salvâ remanente prorege eiusdem regni Sardiniae pro tempore existenti facultate nominandi unum dumtaxat oeconomum fide et facultatibus idoneum ex personis narratis in eisdem litteris, cum salario ad rationem quatuor vel quinque pro quolibet centenari quantitatis exactae, praetensum usum nominandi iudices computorum, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, perpetuo tollimus et abolemus.

Episcopis successoribus facultatem datâ computa a dicto oeconomis recipiendi,

§ 4. Necnon archiepiscopis et episcopis in dictis ecclesiis pro tempore vacantibus successoribus, ut ipsi, cum assistentiâ duorum de ecclesiarum suarum respective capitulis gratis ac unius computoris

capitulariter eligendorum, cui quidem computatori, prout etiam notario capitulari de computis rogando, assignetur una dicta ordinaria, recipere possint ab oeconomis ut praefertur deputando rationem exactorum, et cogere debitores ad solutionem ratae quae persolvenda remaneret, eisdem auctoritate et tenore concedimus et indulgemus.

Clausulas addit.

§ 5. Sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus.

Derogat obstantibus.

§ 6. Non obstantibus dicti Pii praedecessoris, quatenus adsint, litteris, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac dictarum ecclesiarum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die VII decembris MDCXLI, pontificatus nostri anno XIX.

Dat. die 7 decembris 1641, pontif. anno XIX.

DCCXXV.

Prohibet quibusvis personis in catalogo universitatis studii generalis Bononiensis non descriptis ne doceant scientias, quae in eâdem universitate legi solent.

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ubere fructus, quos in vineâ Domini universitas studii generalis in civitate nostrâ Bononiensi ab antiquissimis temporibus instituta¹, et studiorum mater merito nuncupata, produxit et in dies producit, ac summam erga hanc sanctam Sedem fidem et devotionem, qua ipsa civitas semper enituit, attente considerantes, dignum reputamus, et rationi consentaneum, ut dictae universitatis conservationi, unde non modica in ipsam civitatem dignitas et utilitas redundat, propensis studiis intendamus.

Mandat prout in rubrica.

§ 1. Supplicationibus itaque dilectorum filiorum regiminis dictae civitatis nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnibus et singulis personis, tam secularibus quam ecclesiasticis, etiam regularibus, cuiuscumque status, gradus, conditionis, dignitatis et praeeminentiae, ac cuiusvis universitatis, ordinis, congregationis, collegii, confraternitatis, societatis, etiam Iesu, et instituti, quantumlibet qualificatis et privilegiatis, ac speciali notâ et individua mentione dignis, ne quocumque praetextu vel ingenio, aut quacumque colore, vel quorumcumque privilegiorum, concessionum, indultorum et gratiarum, tam in genere quam in specie, a felicis recordationis Pio V, vel aliis Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, et Sede praedictâ, etiam motu proprio, et consistorialiter, ac sub quacumque verborum formâ, et ex quacumque causâ, quantumvis piâ, publicâ et favorabili, ac aliâs quomodolibet etiam quandocumque concessorum obtentu seu vigore, in civitate praedictâ², eiusque comitatu, territorio et legatione, quacumque ex scientiis, artibus et facultati-

¹ Male edit. Main. legit institutam (R. T.).

² Male edit. Main. habet civitatem praedictam (R. T.).

bus, quae in publico eiusdem universitatis gymnasio docentur et perleguntur, seu doceri et perlegi solent, publice vel secreto docere seu legere et profiteri audeant seu praesumant, nisi personae huiusmodi in publico eiusdem universitatis catalogo, seu albo, rotulis vulgo nuntiatis, descriptae sint, sub excommunicationis maioris eo ipso absque aliâ declaratione incurrendae, ac indignationis nostrae, aliisque arbitrii nostri poenis, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, interdicimus et prohibemus.

Clausulae.

§ 4. Sicque, et non aliter, in praentissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari ac definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariorum.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac quorumvis locorum, ordinum, collegiorum, confraternitatum, societatum, etiam Iesu, aliorumque institutorum regularium, et generaliter quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, quibusvis locis, ac ordinibus, congregationibus, collegiis, confraternitatibus, societatibus, etiam Iesu, et institutis, ac eorum superioribus et personis quibuslibet, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et efficacissimis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, ac aliâs in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis et innovatis; quibus

omnibus et singulis, etiamsi pro sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die x decembris MDCXLI, pontificatus nostri anno XIX.

Dat. die 10 decembris 1641, pontif. anno XIX.

DCCXXVI.

Applicatio nonnullorum reddituum collegii Bononiensis, Montis Alti nuncupati triremibus, Sedis Apostolicae, cum reductione scholarium ad triginta¹.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Saepe convenit, iuxta varietatem eventuum, etiam dispositiones ab initio bene constitutas mutare.

§ 1. Cum igitur felicitis recordationis Sixtus Papa V praedecessor noster, inter multa quae pro servitio Sedis Apostolicae suorumque subditorum, nunc nostrorum, ordinaverat, nedum triremes contra turcas et piratas in oris maritimis maris nostri, tunc sui, Mediterranei, ditioni temporali Sedis Apostolicae adiacentibus, perpetuo retinendas ordinaverit, et pro filiarum manutentione tam idem Sixtus quam et fortasse alii Romani Pontifices, etiam praedecessores nostri, quosdam annuos redditus ex introitibus camerae

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

apostolicae assignaverint, qui tamen reditus magnam hucusque passi sunt diminutionem, sed etiam, ut iuventus Montis Alti, unde idem Sixtus praedecessor originem duxerat, ac aliarum quarundam civitatum, terrarum et oppidorum provinciae Marchiae Anconitanae religiose educaretur et litterarum studiis instrueretur, sicut, dum in minoribus existens cardinalatus honore fungebatur, in praedicto Monte Alto gymnasium publicum instituerat, ita etiam, dum postmodum ad summi apostolatus apicem fuit assumptus, pro ipsa iuventute, ne ob rei familiaris angustiam et inopiam ad altiora litterarum studia progrediendi commoditate destitueretur, nolens occasionem¹ tunc suorum nunc nostrorum subditorum commoditates et profectus procurandi et augendi praetermittere, in civitate Bononiensi, quae omnium liberalium artium doctrinarumque studiis semper florere consuevit, collegium pro quinquaginta scholaribus erexit, quorum octo per ipsius collegii protectorem pro tempore existentem undecumque sibi placuerit, et alii octo per Montis Alti, et tres per Firmi, et alii tres per Asculi, necnon alii tres per Camerini, et duo per Ripae civitatum communitates, alique duo per Offidae, et alii duo per Montis Elpari, necnon alii duo per Montis Florae, et alii duo per S. Victoriae, et alii duo per Porchia, seu Porculae, necnon alii duo per Montis Novem, et alii duo per Patrignoni, et alii duo per Grottatum ad mare, et alii duo per Castignani, alique duo per Forchia, alias Furcis, et alii duo per² Montis Monachi, et reliquos per Cusignani terrarum seu oppidorum dictae provinciae communitates ex suis civitatibus et terris seu oppidis praefatis respective, vel, si tot ibidem idonei et apti non reperirentur, aliunde

¹ Perperam ed. Main. legit *occasionum* (n. r.).

² Praep. per nos addimus (n. r.).

Et Bononiae collegium Montis Alti pro iuvenum instructione erexit.

Eius beneficii nonnulla ecclesiastica ad dicit.

eorum arbitrio (non tamen extra dictam provinciam Marchiae) eligi et nominari deberent; et pro praefatorum scholarium collegii ac ministrorum sustentatione quaedam monasteria, prioratum, ecclesias et beneficia, tam in dioecesi Bononiensi, quam alibi consistentia, quorum fructus valorem annuum ducatorum tres millium sexcentorum auri de camera non excedere expressum fuit, univerit et applicaverit, eidemque collegio et collegialibus, ac eius per eorum¹ ministris, laboratoribus, colonis et arrendatoribus exemptiones et privilegia diversa concesserit, aliaque disposuerit, prout uberius in suis litteris apostolicis sub plumbo, sub datum Romae, anno Incarnationis Dominicae MDLXXXVIII, xv kalendas decembris, pontificatus sui anno IV, expeditis continetur²⁻³:

Sed cum postea nonnulli in illud abusum irrepererint.

§ 2. Verum, quia annis praeteritis ad notitiam⁴, quod scholares in eodem collegio iuxta numerum et qualitates ab eodem Sixto praedecessore nostro praescriptas, et praesertim ex civitatibus, oppidis et locis per eundem Sixtum praedecessorem designatis, non educabantur, immo etiam aliqui exleri nec etiam Sedi Apostolicae subditi eligebantur et in eodem collegio alebantur, quodque aliqua scandala quandoque inter ipsos scholares ac etiam alios fuerant exorta; idcirco, pro opportuno remedio adhibendo, nuper idem collegium visitari fecimus; cumque ex visitatione ad nos transmissa compertum sit, voluntatem eiusdem Sixti, quoad numerum et qualitates scholarium, praecipue ex locis praedictis, nec etiam ex praefata provincia Marchiae, fuisse adimpletam,

¹ Quid pro per eorum legi debeat (Edipus aliquis coniciet; forsitan rectori, vel bonorum, vel praediorum, vel pro tempore; vide eiusdem Sixti V constitut. Inter ceteras, § 10, tom. IX, pag. 52 a (n. r.).

² Habentur in tom. IX nostrae edit. pag. 45 (n. r.).

³ Syntaxis manet inabsoluta (n. r.).

⁴ Supple nostram pervenit (n. r.).

etiam, ut creditur, ob deficientiam in praedictis locis a Sixto praedecessore designatis tot scholarium qualificatorum, qui in eodem collegio educari voluerint; et propterea, seu alias, redditus praedicti collegii fuisse hactenus valde auctos:

§ 3. Idcirco nos, volentes omnibus et singulis abusibus, qui in praedicto collegio tam quoad electionem scholarium, quam quoad alia quaecumque hactenus quomodolibet irrepererunt, convenientem adhibere medelam, et eodem contextu manutentioni dictorum triremium subvenire, et considerantes, quod, si idem Sixtus praedecessor cogitare potuisset tam ipsos abusos postea introductos in electione scholarium et in ipso collegio quam reddituum ipsius collegii augmentum et reddituum pro triremibus assignatorum diminutionem, utique more boni pastoris¹ familias remedium opportunum ut infra adhibuisset:

§ 4. Nos igitur, tam praefatarum litterarum erectionis eiusdem collegii, quam assignationis pro manutentione praedictarum² triremium, ac instrumentorum ac scripturarum desuper quomodolibet factarum, ac inde sequutorum quorumcumque, necnon actorum seu processus eiusdem visitationis, aliorumque hic forsitan de necessitate exprimendorum vel inserendorum tenores, etiam maiores et veriores, pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, motu proprio, certa scientia ac matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, etiam adhibito voto nonnullorum Romanae Curiae praelatorum, quibus acta visitationis discutienda et hoc negotium examinandum commisimus, hac nostra perpetua constitutione statuimus et ordinamus, quod de cetero eodem collegio triginta tantum scholares recipiantur, alantur et manute-

¹ Si legatur patris pro pastoris, utique aptius erit (n. r.).

² Edit. Main. legit per dictarum (n. r.).

Urbanus ad eos tollendos, consulendumque triremium conservari.

Triginta tantum scholares in eodem collegio alantur.

Eorumque
nominatorem
nonnullis addi-
cit.

neantur, quodque nominatio et electio ipsorum triginta scholarium spectet ad infrascriptos, scilicet ad protectorem pro tempore existentem quinque scholarium ex praedicta tamen provincia Marchiae Anconitanae oriundorum, ac Sedi Apostolicae in temporalibus immediate subditorum, aliorum vero quatuor scholarium electio et nominatio spectet ad Montis Alti, aliorum trium ad Firmi, ac aliorum trium ad Asculi, et aliorum duorum ad Camerini, ac unius ad Ripaetransonae civitatum, ad singularum vero aliarum terrarum seu oppidorum praedictorum communitates unius scholaris pro quolibet ipsarum terrarum seu oppidorum in eisdem litteris Sixti praedecessoris expressorum, et scholares sint ex locis designatis praedictis, et quatenus ibi non reperiantur idonei et apti, qui in dicto collegio educari velint, tunc saltem ex eadem provincia Marchiae oriundi omnino eligantur, alias electio et nominatio nulla sit eo ipso, et contravenientes teneantur eidem collegio expensas et damna reficere.

Superabun-
dantes vero red-
ditus triremibus
tribuit.

§ 5. Cumque hactenus, sive ob inobservantiam praedictarum litterarum erectionis, sive alias, idem collegium ex superabundantibus redditibus multas acquisitiones locorum montium ac bonorum stabilium in civitate et dioecesi Bononiensi fecerit, et ex praedicta scholarium diminutione, eisdem civitatibus, terris et locis, seu oppidis, ac provinciae proportionata, scilicet ex reductione numeri quinquaginta scholarium ad triginta huiusmodi, impensae victus et aliae erunt in posterum fere pro duabus ex quinque partibus diminutae, et personae eidem collegio et scholaribus inservientes, ac etiam impensae alias solitae, erunt etiam minuendae, et propterea, etiamsi ex libris quadraginta duobus millibus monetae bononiensis circiter annui redditus, quem ad praesens collegium habet, medietas dicatur suffi-

ciens pro eiusdem collegii sic ut praemittitur reformati substantiatione et conservatione, nihilominus tenore praesentium ab eodem collegio separamus loca montium et bona stabilia a collegio empta et alia, quae constituent dumtaxat annuum redditum librarum octodecim millium quatuor centum, desumendum tam ex dictis omnibus locis montium ac bonis stabilibus a collegio ex reddituum abundantia hactenus in civitate et dioecesi Bononiensi emptis et acquisitis, si sufficiunt, sin minus, etiam ex bonis alicuius praedictorum monasteriorum, prioratus, seu ecclesiarum seu beneficiorum unitorum, arbitrio infrascripti exequutoris; quem redditum annuum octodecim millium quatuor centum librarum dictae monetae, ac loca montium et bona stabilia a collegio hactenus empta ac pro residuo bona praedicta per eundem exequutorem assignanda, perpetuo dismembramus, et applicamus eisdem triremibus, et pro illarum substantiatione et manutentione, illisque unimus, annectimus, et incorporamus, firmam in ceteris remanente earundem litterarum Sixti praedecessoris dispositione, quas confirmamus, et si opus fuerit innovamus, ac observari mandamus.

§ 6. Quocirca committimus et mandamus venerabili fratri Caesari episcopo Civitatis Castelli vicelegato Bononiensi, quatenus praedictam dismembrationem locorum montium, bonorum stabilium emptorum, et aliorum praedictorum, quae sufficiant pro praedicto annuo reddito octodecim millium quatuor centum librarum praedictarum constituendo, et respective applicationem, unionem, annexionem et incorporationem illorum cum aliis annuis redditibus pro earundem triremium substantiatione et manutentione assignatis, et quaecumque alia in praesentibus litteris per nos disposita et ordinata, debitae exequutioni mandet et exequatur omnibus

Vicelegato
Bononiensi ex-
equutionem com-
mittit.

iuris et facti remediis opportunis, nomineque Sedis Apostolicae, in dictam causam manutentionis triremium, possessionem illorum, per se, vel alium, seu alios ab ipso deputandos, assequatur et capiat. Nos enim eidem vicelegato omnem facultatem opportunam et necessariam, etiam procedendi contra quoscumque, illosque cogendi etiam exequutive ac manu regia, concedimus et impertimur.

Clausulas ad-
dit.

§ 7. Decernentes praesentes litteras, ac omnia et singula in eis contenta, etiam ex eo quod protector et collegiales dicti collegii, ac communitates et universitates et homines civitatum, terrarum et locorum praedictorum, et quicumque alii in praemissis, seu eorum aliquo, interesse habentes, vel habere quomodolibet pretendentes, eis nullatenus consenserint, et ad hoc vocati aut auditi non fuerint, minusque causae, propter quas praesentes emanarint, deductae, verificateae, seu alias sufficienter, aut etiam nullatenus iustificatae fuerint, nullo unquam tempore subreptionis, obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis nostrae et alio quovis defectu, etiam quantumvis magno, inexcogitato et substantiali, aut quocumque alio colore, et etiam in corpore iuris clauso, seu occasione vel causa, etiam quantumvis iusta, rationabili et privilegiata, etiam tali quae ad effectum validitatis praemissorum necessario exprimenda foret, impugnari, invalidari, retractari, in ius vel controversiam revocari, aut ad terminos iuris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, apositionis oris, reductionis ad viam et terminos iuris, aut aliud quodcumque iuris, facti, gratiae vel iustitiae remedium impetrari seu quomodolibet concedi, aut impetrato vel concessio quempiam uti, neque ipsas praesentes sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus aut aliis contrariis

dispositionibus pro tempore quomodolibet faciendis comprehendere, sed semper ab illis exceptas, perpetuoque validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac per omnes et singulos, ad quos spectat et quomodolibet spectabit in futurum, inviolabiliter observari, sicque et non alias in praemissis omnibus et singulis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, et S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, ac alios quavis auctoritate et potestate fungentes, in quavis causa et instantia, sublatam eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, ubique iudicari et definiri debere, irritumque et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 8. Non obstantibus piae memoriae Bonifacii Papae VIII de una, et concilii generalis de duabus dietis, ac erectione dicti collegii, litteris apostolicis desuper emanatis, et Pii Papae IV, etiam praedecessorum nostrorum, de gratiis interesse dictae camerae quomodolibet concernentibus infra certum tempus in eadem camera intimandis et registrandis, ac, quatenus opus sit, nostra de non tollendo iure quaesito, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon collegii, civitatum, terrarum, oppidorum et locorum praedictorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis eidem collegio, illiusque protectori, collegialibus et ministris, ac communitatibus, universitatibus et hominibus civitatum, oppidorum, terrarum et locorum praedictorum, et quibusvis aliis, sub qui-

Obstantibus
derogat.

buscumque verborum formis et tenoribus, et cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis et decretis, concessis, et pluries etiam iteratis vicibus confirmatis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter insertis ac expressis habentes, harum serie specialiter et expresse ac latissime derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die x decembris MDCXLI, pontificatus nostri anno XIX.

Dat. die 10 decembris 1641, pontif. anno XIX.

DCCXXVII.

Commissio vicecollectori iurium camerae apostolicae in Portugalliae et Algarbiorum regnis circa custodiam, detentionem et translationem quorundam officialium Sedis Apostolicae¹.

Dilecto filio Hieronymo Battaglino, iurium et spoliolum camerae nostrae apostolicae in Portugalliae et Algarbiorum regnis debitorum vicecollectori,

Urbanus Papa VIII.

Dilecte fili,
salutem et apostolicam benedictionem.

Refert ministros Sedis Apostolicae a potestate laicali fuisse detentos.

Cum non sine gravi animi nostri molestia nobis innotuerit in istis regnis Portugalliae et Algarbiorum fuisse, praetextu assertorum excessuum, seu delictorum

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

gravium, carceratos aut alias detentos auctoritate laicali venerabilem fratrem archiepiscopum Bracharensem, ac inquisitorem maiorem in ipsis regnis, commissariumque sanctae cruciatae, qui sunt nostri et Sedis Apostolicae officiales, aliasque personas ecclesiasticas, inter quas aliquae in dignitate ecclesiastica etiam episcopali sunt constitutae, quarum causarum cognitio, iuxta sacros canones sacraque concilia universalia, ad nos spectat:

§ 1. Idcirco, ut archiepiscopus, ac inquisitor, commissarius et personae ecclesiasticae praedictae nomine nostro et Sedis Apostolicae retineantur pro pastoralis sollicitudine nostra providere volentes, tibi per praesentes committimus et mandamus, ut apud omnes et singulos, quos opus erit, instes, seduloque cures, ut archiepiscopus, ac inquisitor, commissarius, aliaeque personae ecclesiasticae praedictae tibi tradantur seu consignentur, eosque nostro et Sedis Apostolicae nomine recipias et detineas, seu detineri facias, ac illos personae seu personis minime suspectis, sed quibus confidere possis, committas, ab eis de illis tuto et fideliter nomine praedicto custodiendis et tenendis iuramentum recipias, illosque de loco ad locum, prout tibi videbitur et expedire iudicaveris, transferas, seu transferri facias; ita tamen, ut eorum custodia, detentio et translatio huiusmodi sumptibus et expensis ac periculo et expensis et risico illorum, quorum iussu et auctoritate carceribus mancipati seu alias detenti fuerunt, omnino fiat et fieri debeat.

§ 3. Nos enim tibi praemissa, aliaeque omnia et singula quae in illis et circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna, etiamsi talia forent quae specficam et expressam requirerent mentionem, faciendi, dicendi, gerendi et exequendi plenam et amplam facultatem, apostolicam

Vicecollectori spoliolum committit, ut eos in custodiam recipiat et tradat.

Necessario, quod ad hoc facultatem et tribuit.

auctoritate, tenore praesentium, concedimus et impertimur.

Derogat obstantibus.

§ 4. Non obstantibus, quatenus opus sit, felicitis recordationis Bonifacii Papae VIII praedecessoris nostri de una, et concilii generalis de duabus dietis, aliisque apostolicis, ac in conciliis universalibus, provincialibusque et synodalibus editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ac dictorum regnorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanens, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XVI decembris MDCXLI, pontificatus nostri anno XIX.

Dat. die 16 decembris 1641, pontif. anno XIX.

DCCXXVIII.

Facultas vicecollectori in Portugallia absolventi illos, quorum iussu, opera et consilio nonnullae personae ecclesiasticae carceribus mancipatae fuerant¹.

Dilecto filio Hieronymo Battaglino, iurium et spoliolum camerae apostolicae in Portugalliae et Algarbiorum regnis debitorum vicecollectori,

Urbanus Papa VIII.

Dilecte fili,
salutem et apostolicam benedictionem.

Refert ministros Sedis Apostolicae a laicis

§ 1. Cum non sine gravi animi nostri molestia nobis innotuit in istis regnis Portugalliae et Algarbiorum fuisse, praetextu assertorum excessuum, seu delictorum

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

Portugalliae et Algarbiorum fuisse, praetextu assertorum excessuum seu delictorum gravium, carceratos, aut alias detentos auctoritate laicali venerabilem fratrem archiepiscopum Bracharensem, ac inquisitorem maiorem in ipsis regnis, commissariumque sanctae cruciatae, qui sunt nostri et Apostolicae Sedis officiales, aliasque personas ecclesiasticas, inter quas aliquae in dignitate ecclesiastica, etiam episcopali, sunt constitutae, quarum causarum cognitio iuxta sacros canones sacraque concilia universalia ad nos spectat:

§ 2. Hinc est quod nos, illorum, quorum iussu et facto archiepiscopus ac inquisitor et commissarius aliaeque personae ecclesiasticae praedictae carceribus mancipati fuerunt seu detinentur, animarum saluti pro paternam nostram charitatem consulere volentes, tibi omnes et singulos, quorum iussu, auctoritate, facto, consilio, auxilio, ope et opera dicti archiepiscopus, inquisitor et commissarius, aliaeque personae ecclesiasticae praedictae capti, carcerati et detenti fuerunt et sunt, si absolutionem a te humiliter petierint, ac si et postquam ipsi archiepiscopus, inquisitor, commissarius, aliaeque personae ecclesiasticae praedictae et eorum quilibet tibi realiter et cum effectu traditi seu consignati fuerint, ab excommunicationis, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, quas propterea incurrerunt, auctoritate nostra in forma Ecclesiae consuetam absolventi et liberandi plenam et amplam facultatem, eadem auctoritate, tenore praesentium, concedimus et impertimur.

§ 3. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ac dictorum regnorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et

Vicecollectori spoliolum facultatem tribuit eos qui partem habuerunt in illa carceratione, a censuris absolventi.

Contraria tollit.